

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 04.03.2024, klo 13:00 - 15:26

Paikka Frenckellin auditorio

Käsitellyt asiat

- § 79 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 80 **Pöytäkirjan tarkastus**
- § 81 **Valtuuston päätösten täytäntöönpano**
- § 82 **Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma**
- § 83 **Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma**
- § 84 **Itsenäisyydenkadun välillä Rautatienkatu - Murtokatu ja Ratapihankadun välillä Pakkahuoneenaukio - Tammelankatu katusuunnitelmat, Kyttälä, Tulli, Tammela**
- § 85 **Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n rahoitukselle**
- § 86 **Valtioneuvoston päätös Valkeakosken liittamisestä Tampereen seudun työllisyysalueeseen ja Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimus**
- § 87 **Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen varikon tarveselvitys**
- § 88 **Kämmenniemen koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus ja laajennus sekä lämmitysjärjestelmän muutos tarveselvitys**
- § 89 **Pirkkala-Linnainmaa-raitotie, Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymän toteutusratkaisu**
- § 90 **Pirkkala-Linnainmaa-raitotie, keskustan kääntöraide Hatanpään valtatielle**
- § 91 **Pirkkala-Linnainmaa-raitotie, tilannekatsaus Linnainmaan katuverkosta ja vaihtopysäkeistä**
- § 92 **Tampereen kaupungin liittyminen International Congress and Convention Association (ICCA) ja Congress Network Finland (CNF) jäseneksi**
- § 93 **Valtuutetun, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenen ja Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimen päättyminen**
- § 94 **Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan palkkio presidentinvaalissa 2024**
- § 95 **Haasteiden vastaanottaminen kaupungin puolesta**
- § 96 **Valtuustoaloitteiden, nuorisovaltuuston aloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus**

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- § 97** Valtuustoaloite pyöräily- ja kävelyreitien muuttamiseksi Pispalassa - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä
- § 98** Valtuustoaloite painonappien poistamiseksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä - Juhana Suoniemi
- § 99** Valtuustoaloite energiapoliittisen ohjelman laatimiseksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
- § 100** Valtuustoaloite luontoratkaisujen vauhdittamiseksi - Oras Tynkkynen ym.
- § 101** Valtuustoaloite palkallisen vapaapäivän mahdollistamiseksi jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä
- § 102** Valtuustoaloite Tampereen Kaupungin työntekijöiden yhdenvertaiseksi huomioimiseksi ja kiittämiseksi jouluna - Merve Caglayan ym.
- § 103** Valtuustoaloite maksuttomasta välipalasta perusopetuksessa - Ulla-Leena Alppi ym.
- § 104** Lautakuntien ja jaostojen ym. sekä viranhaltijoiden ym. päätösten otto-oikeus
- § 105** Tiedoksi merkittävät asiat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Kummola Kalervo, puheenjohtaja
Lyly Lauri, 1. varapuheenjohtaja
Kaleva Lassi, 3. varapuheenjohtaja
Järvinen Matti, varajäsen
Kaivonen Kirsi
Krasniqi Brigita
Leino Ida, varajäsen
Liimola Anne, varajäsen, saapui 13:08, poistui 13:17
Markkanen Jouni
Raevaara Arne
Rokosa Inna
Stenhäll Jaakko
Taina Anneli
Tapio Mitja

Muut saapuvilla olleet

Järvenpää Elina, valtuuston 1. vpj.
Mustakallio Jaakko, valtuuston 2. vpj.
Aaltonen Mikko, valtuuston 3. vpj., poistui 14:35
Salmi Pekka, apulaispormestari
Helimo Matti, apulaispormestari
Sasi Ilkka, apulaispormestari
Yli-Rajala Juha, konsernijohtaja, esittelijä
Lindell Raija, viestintäpäällikkö
Klami Laura, lakiasiainjohtaja, sihteeri
Nikkilä Elina T, hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä
Nurminen Mikko, johtaja, saapui 13:18, poistui 15:13
Pirhonen Pekka, toimitusjohtaja, saapui 13:54, poistui 14:12
Ekholm Virpi, kiinteistöjohtaja, saapui 14:14, poistui 14:29
Kalliohaka Elina, koordinaattori, saapui 14:14, poistui 14:29
Tuominen Ville-Mikael, kehitysjohtaja, saapui 14:39, poistui 15:13

Poissa

Jussila Anne-Mari, 2. varapuheenjohtaja
Hanhilahti Vilhartti
Nurminen Ilmari, valtuuston pj.

Allekirjoitukset

Kalervo Kummola
Puheenjohtaja

Laura Klami
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Jaakko Stenhäll

Anneli Taina

muut allekirjoittajat

Elina T Nikkilä
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Yleisesti nähtäville 12.3.2024 www.tampere.fi

Elina T Nikkilä, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 79

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 80

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Jaakko Stenhäll ja Anneli Taina (varalle Mitja Tapio ja Lauri Lyly).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 11.3.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 81

Valtuuston päätösten täytäntöönpano

TRE:284/00.00.03/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Hallintosihteeri Elina T Nikkilä, puh. 040 801 6102, etunimi.t.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Valtuuston 19.2.2024 kokouksen täytäntöönpanolistan mukaiset toimeenpanoehdotukset hyväksytään.

Liitteet

1 Valtuuston täytäntöönpanolista 19.2.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 82, 04.03.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 11, 17.01.2024

Kaupunginhallitus, § 58, 12.02.2024

Kaupunginhallitus, § 68, 19.02.2024

§ 82

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma

TRE:2404/10.03.07/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 82

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Hankearkkitehti Minna Tuominen, puh. 041 730 0384, etunimi.h.sukunimi@tampere.fi ja koordinaattori Elina Kalliohaka, puh. 040 486 4918, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 17.1.2024 § 11 pysytetään.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kokouskäsittely

Varajäsen Anne Liimola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alkaessa.

Asian käsittelyn kuluessa Kirsi Kaivonen esitti, että:

"Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman pihasuunnitelma palautetaan uudelleen valmisteluun.

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman pihasuunnitelma palautetaan uudelleen valmisteluun. Pihasuunnitelmaa muutetaan siten, että koulun saattoliikenteen turvallisuutta edistetään nykyisestä. Saattoliikenne halutaan ensisijaisesti toteuttaa Hallituskadun varressa parkkialueen sijaan. Vaihtoehtona on erillisten sisään- ja ulostuloreittien suunnittelu parkkipaikalle. Parkkipaikalle ei pidä suunnitella saattoliikennettä siten, että se vaatii parkkipaikalla peruuttelua. Uudelleen valmistelussa pysäköintipaikkojen riittävyys

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

koulun henkilökunnalle turvataan ja lisäksi nykyiset muiden käyttäjien pysäköintitarpeet huomioidaan ja ratkotaan tarkoituksenmukaisesti. Kaikki koulun piha-alueen pysäköintipaikat otetaan joustavasti myös yleiseen maksulliseen käyttöön iltaisin ja viikonloppuisin.

Aleksanterin koulun pihan koko mahdollistaa lapsille tärkeiden leikkialueiden virikkeellisen ja monipuolisen suunnittelun myös uudelleen valmistelussa." Lauri Lyly ja Lassi Kaleva kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, josta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaivosen palautusehdotus JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI.

Äänestyksen tulos: Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi äänin 10-3.

Äänestykset

Kaivosen palautusehdotus JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI

Jaa

Lyly Lauri
Kaleva Lassi
Kummola Kalervo
Järvinen Matti
Raevaara Arne
Kaivonen Kirsi
Taina Anneli
Leino Ida
Liimola Anne
Markkanen Jouni

Ei

Tapio Mitja
Stenhäll Jaakko
Krasniqi Brigita

Perustelut

Asia jäi pöydälle 19.2.2024 kokouksessa.
Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Liitteet

- 1 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma (kopla 17.1.2024)
- 2 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta (kopla 17.1.2024)
- 3 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut (kopla 17.1.2024)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

4 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta (kopla 17.1.2024)

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 17.01.2024, § 11

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuominen Minna

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Päätösehdotus oli

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma ja väistötilaratkaisu hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi.

Toteutuksen edellytyksenä on, että hankkeelle osoitetaan vuosille 2025–2027 kustannusarvion mukainen määräraha.

Perustelut

Wivi Lönnin koulun Aleksanterin koulutalo sijaitsee Kaakinmaan kaupunginosassa osoitteessa Hallituskatu 26, 33200 Tampere. Kiinteistötunnus on 837-106-86-6. Etäisyys keskustorilta on alle 1 km.

Aleksanterin koulutalo koostuu kolmesta eri aikaan rakennetusta asemakaavalla suojellusta koulurakennuksesta. Aleksanterin koulun ruokalarakennuksen vuodelta 1875 on suunnitellut Brynolf Sjöström, puurakennuksen vuodelta 1886 on suunnitellut F.L. Calonius ja kivirakennuksen vuodelta 1904 on suunnitellut Wivi Lönn. Ruokalarakennus on perusparannettu vuonna 2000 ja kivirakennus vuonna 2001. Puurakennus on peruskorjattu tulipalon jälkeen vuonna 2011. Aleksanterin koulutalon kivi- ja puurakennukset perusparannetaan. Vuonna 2011 tulipalon jälkeen peruskorjattu puurakennus on tutkittu kolmen vaihtoehdon mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kokonaispinta-ala on 7 565 brm².

Tilan tarve

Wivi Lönnin koulun Aleksanterin koulutalossa toimii perusopetuksen luokat 1–6 sekä varhaiskasvatuksen esiopetusryhmät. Aleksanterin koulutalon laskennallinen kapasiteetti on perusparannuksen jälkeen noin 550 oppilasta. Henkilökuntaa koululla on yhteensä noin 70 henkeä.

Tilaohjelman mukainen toimintojen tilantarve hyötyalana on yhteensä 3 453 hym². Rakennuksen vuokran maksun perusteena oleva huoneistoala on 5 028 htm². Tilasuunnittelussa mahdollistetaan tilojen iltakäyttö alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Aikataulu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Rakennustyöt on suunniteltu alkaviksi kesäkuussa 2025 ja niiden on määrä valmistua huhtikuussa 2027. Koulun käyttöönotto olisi elokuussa 2027.

Hankkeen toteuttamiseen liittyvät tiedot

Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1985. YO-14, Opetustoimintaa ja kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Kaikilla rakennuksilla ja piha-alueella on suojelumerkintä. Tontin koko on 10 941 m². Tontti rajautuu pohjoisessa ja lännessä Pyynikin kirkkopuistoon, idässä Hämeenpuistoon sekä etelässä Hallituskatuun. Tontille kuljetaan Hallituskadulta. Välituntipihan koko on noin 6 650 m² (noin 12 m² /oppilas). Pihan välineet ja varusteet suunnitellaan toteutussuunnitteluvaiheessa, käyttäjä osallistaa henkilökuntaa ja oppilaita suunnittelussa.

Kevyen liikenteen yhteydet koululle ovat hyvät. Lähin joukkoliikenteen pysäkki sijaitsee Hämeenkadulla, joka on noin 150 metrin päässä koulupihasta. Tontille sijoittuu huolto- ja pysäköintialue, jonne on kulku Hallituskadulta. Tontille sijoittuu myös oppilaskuljetuksien taksien saattoalue. Saattoalueelta on suunniteltu esteetön, ajoväylästä erotettu turvallinen reitti kivirakennuksen eteläpuoleisen sisäänkäynnin läheisyyteen. Muu saattoliikenne on osoitettu Hallituskadun varteen nykyisen liikennesuunnitelman mukaan. Polkupyöräpaikkoja on hajautetusti yhteensä 95 paikkaa, joista 12 toteutetaan katettuina.

Koulun tilat suunnitellaan nykyisen laajuuden mukaisesti. Puu- ja ruokalarakennuksissa on kotiluokkien, keittiö- ja siivoustilojen sekä ruokasalin kokoa kasvatettu tilamuutoksin. Kivirakennukseen on järjestetty laajemmat tilat opiskeluhuollolle, esiopetuksen uudelle märkäeteiselle sekä käsityötiloille. Kivi- ja ruokalarakennuksiin on suunniteltu uudet ilmanvaihtokonehuoneet. Kivirakennuksen tilojen esteettömyyttä on parannettu. Osa luokista kaikissa kolmessa rakennuksessa varustetaan siirtoseinällä, mikä mahdollistaa luokkatilan monipuolisemman käytön. Rakenteelliset riskit korjataan ja poistetaan perusparannuksen yhteydessä. Toimenpiteet tehdään vanhoja rakenteita kunnioittaen ja historialliset arvot huomioiden.

Investointi- ja käyttökustannukset

Hankesuunnitelman perusteella on päädytty kustannusarvioon 24 140 000 euroa (3 191 euroa/bm²). Hintataso on Haahtela-indeksi Tampere 108,0/12.2023.

Tarveselvityksen hyväksymispäätökseen kaupunginhallituksessa 5.6.2023 sisältyi ponsi hankkeen kustannusäästöjen tarkastelusta: "Hankesuunnitteluvaiheessa hankkeen kustannuksia pyritään pienentämään vähintään 10 prosentilla tarveselvityksen alustavasta kustannusarviosta."

Tarveselvityksen mukainen kustannusarvio oli 25 500 000 euroa. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 24 140 000 euroa, eli 1

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

360 000 euroa tarveselvitysvaiheen kustannusta pienempi. Hankesuunnitteluvaiheessa on tutkittu kustannussäästömahdollisuuksia kaikkien rakennusten osalta. Hankkeen toteutusmuodoksi on hankesuunnitteluvaiheessa valittu yhteistoiminnallinen projektinjohtourakka tavoitebudjetilla, jossa korostuu osapuolten yhteistyö hankkeen parhaaksi. Kolmen rakennuksen osalta on tehty rakennuksittain tarkastelu mahdollisista säästökohteista, joilla olisi kustannuksia alentava vaikutus ilman, että laskennallista oppilasmäärää vähennetään.

Vuonna 2011 tulipalon jälkeen osittain peruskorjatun puurakennuksen toteuttamismahdollisuuksia on tutkittu myös ilman laajempia tilamuutoksia. Puurakennuksen vaihtoehdoilla B1 ja B2 koko koulun laskennallinen oppilasmäärä laskisi 550 oppilaasta 525 oppilaaseen. Kaikissa vaihtoehdoissa vuokratilakustannus oppilasta kohden on lähes sama. Tämä puoltaa hankesuunnitelman mukaista ratkaisua A. Tässä ratkaisussa saadaan kahden kotiluokan sijaan kolme kotiluokkaa, joista yksi on lisäksi mahdollista jakaa kahdeksi erilliseksi tilaksi. Jaettavissa oleva kotiluokkatila lisää tilojen monikäyttöisyyttä. Tässä esitetystä vaihtoehdossa kouluun saadaan kooltaan nykytavoitteen täyttäviä kotiluokkia. Muissa rakennuksissa osa kotiluokkatiloista on pienempiä johtuen vanhoista kantavista seinistä tai rakenteista.

Kolmen rakennuksen yhteenlaskettu vuosivuokra on 2 087 503 euroa, joka jakaantuu perusopetukselle 1 947 596 euroa, varhaiskasvatukselle 53 824 euroa, Pirkanmaan hyvinvointialueelle 43 449 euroa ja Pirkanmaan Voimia Oy:lle 42 633 euroa. Lopullinen vuokra määräytyy käyttöönottoajan ylläpitokustannustason, hankkeen toteutuneiden investointikustannusten ja pinta-alan mukaisesti.

Hanketta esitetään jatkettavaksi toteutussuunnitteluun ja hankkeen määrärahaa tarkistettavaksi urakkalaskennan kautta saatujen todellisten kustannusten mukaiseksi. Hankkeelle on esitetty investointiohjelmassa määrärahaa vuosille 2024–2027 yhteensä 22 950 000 euroa, joka on 90 % tarveselvityksen mukaisesta kustannusarviosta 25 500 000 euroa. Toteutussuunnitteluvaiheessa etsitään ratkaisuja, joilla kustannuksia saadaan alennettua.

Elinkaaren hiilijalanjälki ja elinkaarikustannus

Rakennuksen kokonaishiilijalanjälki on 50 vuoden arviointijaksolla 4 580 t CO₂e. Energiankulutuksen päästöjen arviointiin on käytetty Ympäristöministeriön menetelmän mukaisia kertoimia energiantuotannon päästöjen muuttumiselle laskentajakson aikana. Hankesuunnitelmien perusteella tehtyjen laskelmien mukainen yhteenlaskettu kolmen rakennuksen perusparannusten veroton elinkaarikustannus 50 vuoden arviointijaksolla on yhteensä 67 529 000 euroa.

Väistötilatarpeet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aleksanterin koulun perusparannuksen aikaisina väistöiloina toimivat Eteläpuiston päiväkodin ja koulun tilat sekä Pyynikintie 2:n perusopetuksen väistöiloiksi suunnitellut tilat. Pyynikintie 2:n ja Eteläpuiston päiväkodin ja koulun yhteenlasketut vuokratustannukset Aleksanterin koulun väistötilakäytön osalta ovat 1 703 732 euroa vuodessa. Lopullinen vuokra määräytyy käyttöönottoajan vuokratason mukaan.

Hallintosäännön (1.6.2023) § 17 mukaisesti lautakunta päättää oman tehtäväalueensa osalta yli 1 000 000, mutta enintään 10 000 000 euron arvoisten tilahankkeiden tarveselvityksistä ja yli 1 000 000 euron arvoisten tilahankkeiden hankesuunnitelmista sekä niihin liittyvistä investointisopimuksista pitkäaikaisine käyttötalousvaikutuksineen.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsitely

Koordinaattori Elina Kalliohaka ja hankearkkitehti Minna Tuominen olivat asiantuntijoija paikalla asian käsittelyn aikana.

Ida Leino poistui kokouksesta ja värejäsen Kati Tähtinen saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Liitteet

- 1 Liite Kopla 17.1.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma
 - 2 Liite Kopla 17.1.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta
 - 3 Liite Kopla 17.1.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut
 - 4 Liite Kopla 17.1.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta
-

Kaupunginhallitus, 12.02.2024, § 58

Valmistelijat / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 17.1.2024 § 11 pysytetään.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 22.1.2024 § 22 käyttää otto-oikeutta kasvatus- ja opetuslautakunnan päätökseen 17.1.2024 § 11 koskien Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelmaa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti hyväksyä Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman ja väistöilaratkaisun jatkosuunnittelun pohjaksi. Päätöksen ehtona oli, että hankkeelle osoitetaan vuosille 2025–2027 kustannusarvion mukainen määräraha.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsittely

Varajäsen Anne Liimola liittyi kokoukseen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Lauri Savisaarelle ja kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Kokouksessa pidettiin 10 minuutin neuvottelutauko.

Mikko Aaltonen poistui kokouksesta.

Asian käsittelyn kuluessa Anne-Mari Jussila ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Anneli Taina kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli Jussilan pöydällepanoehdotuksen saamaa kannatusta ja totesi sen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Liitteet

- 1 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma (kopla 17.1.2024)
 - 2 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut (kopla 17.1.2024)
 - 3 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta (kopla 17.1.2024)
 - 4 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta (kopla 17.1.2024)
-

Kaupunginhallitus, 19.02.2024, § 68

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätös 17.1.2024 § 11 pysytetään.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 12.2.2024 kokouksessa.

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsittely

Varajäsen Anne Liimola saapui kokoukseen.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Lauri Savisaarelle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poisti ennen päätöksentekoa.

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Kalervo Kummola ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan pöydällepanoehdotuksen yksimielisesti.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 83, 04.03.2024

Asunto- ja kiinteistölautakunta, § 10, 18.01.2024

Kaupunginhallitus, § 59, 12.02.2024

Kaupunginhallitus, § 69, 19.02.2024

§ 83

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma

TRE:2404/10.03.07/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 83

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Hankearkkitehti Minna Tuominen, puh. 041 730 0384, etunimi.h.sukunimi@tampere.fi ja koordinaattori Elina Kalliohaka, puh. 040 486 4918, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asunto- ja kiinteistölautakunnan päätös 18.1.2024 § 10 pysytetään.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Kokouskäsittely

Asian käsittelyn kuluessa Kirsi Kaivonen esitti, että:

"Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman pihasuunnitelma palautetaan uudelleen valmisteluun.

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman pihasuunnitelma palautetaan uudelleen valmisteluun. Pihasuunnitelmaa muutetaan siten, että koulun saattoliikenteen turvallisuutta edistetään nykyisestä. Saattoliikenne halutaan ensisijaisesti toteuttaa Hallituskadun varressa parkkialueen sijaan. Vaihtoehtona on erillisten sisään- ja ulostuloreittien suunnittelu parkkipaikalle. Parkkipaikalle ei pidä suunnitella saattoliikennettä siten, että se vaatii parkkipaikalla peruuttelua. Uudelleen valmistelussa pysäköintipaikkojen riittävyys koulun henkilökunnalle turvataan ja lisäksi nykyiset muiden käyttäjien pysäköintitarpeet huomioidaan ja ratkotaan tarkoituksenmukaisesti.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaikki koulun piha-alueen pysäköintipaikat otetaan joustavasti myös yleiseen maksulliseen käyttöön iltaisin ja viikonloppuisin.

Aleksanterin koulun pihan koko mahdollistaa lapsille tärkeiden leikkialueiden virikkeellisen ja monipuolisen suunnittelun myös uudelleen valmistelussa." Lauri Lyly ja Lassi Kaleva kannattivat ehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu palautusehdotus, josta oli äänestettävä.

Puheenjohtajan äänestysesitys: Kaivosen palautusehdotus JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI.

Äänestyksen tulos: Asia palautettiin uudelleen valmisteltavaksi äänin 10-3.

Anne Liimola poistui päätöksenteon jälkeen.

Äänestykset

Kaivosen palautusehdotus JAA, asian käsittelyn jatkaminen EI

Jaa

Kummola Kalervo

Lyly Lauri

Järvinen Matti

Leino Ida

Kaivonen Kirsi

Taina Anneli

Liimola Anne

Raevaara Aarne

Kaleva Lassi

Markkanen Jouni

Ei

Stenhäll Jaakko

Tapio Mitja

Krasniqi Brigita

Perustelut

Asia jäi pöydälle 19.2.2024 kokouksessa.

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Liitteet

- 1 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma (akila 18.1.2024)
- 2 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)
- 3 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut (akila 18.1.2024)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

4 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)

Asunto- ja kiinteistölautakunta, 18.01.2024, § 10

Valmistelijat / lisätiedot:
Tuominen Minna

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Rantanen Teppo, Johtaja

Päätösehdotus oli

Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelma ja väistöilaratkaisu hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi.

Toteutuksen edellytyksenä on, että hankkeelle osoitetaan vuosille 2025–2027 kustannusarvion mukainen määräraha.

Perustelut

Wivi Lönnin koulun Aleksanterin koulutalo sijaitsee Kaakinmaan kaupunginosassa osoitteessa Hallituskatu 26, 33200 Tampere. Kiinteistötunnus on 837-106-86-6. Etäisyys Keskustorilta on alle 1 km.

Aleksanterin koulutalo koostuu kolmesta eri aikaan rakennetusta asemakaavalla suojellusta koulurakennuksesta. Aleksanterin koulun ruokalarakennuksen vuodelta 1875 on suunnitellut Brynolf Sjöström, puurakennuksen vuodelta 1886 on suunnitellut F.L. Calonius ja kivirakennuksen vuodelta 1904 on suunnitellut Wivi Lönn. Ruokalarakennus on perusparannettu vuonna 2000 ja kivirakennus vuonna 2001. Puurakennus on peruskorjattu tulipalon jälkeen vuonna 2011. Aleksanterin koulutalon kivi- ja puurakennukset perusparannetaan. Vuonna 2011 tulipalon jälkeen peruskorjattu puurakennus on tutkittu kolmen vaihtoehdon mukaisesti. Rakennusten yhteenlaskettu kokonaispinta-ala on 7 565 brm².

Tilan tarve

Wivi Lönnin koulun Aleksanterin koulutalossa toimii perusopetuksen luokat 1.–6. sekä varhaiskasvatuksen esiopetusryhmät. Aleksanterin koulutalon laskennallinen kapasiteetti on perusparannuksen jälkeen noin 550 oppilasta. Henkilökuntaa koululla on yhteensä noin 70 henkeä.

Tilaohjelman mukainen toimintojen tilantarve hyötyalana on yhteensä 3 453 h². Rakennuksen vuokran maksun perusteena oleva huoneistoala on 5 028 h². Tilasuunnittelussa mahdollistetaan tilojen iltakäyttö alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Aikataulu

Rakennustyöt on suunniteltu alkaviksi kesäkuussa 2025 ja niiden on määrä valmistua huhtikuussa 2027. Koulun käyttöönotto olisi elokuussa 2027.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Hankkeen toteuttamiseen liittyvät tiedot

Voimassa oleva asemakaava on vuodelta 1985, ja kohteen merkintä on YO-14, opetustoimintaa ja kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue. Kaikilla rakennuksilla ja piha-alueella on suojelumerkintä. Tontin koko on 10 941 m². Tontti rajautuu pohjoisessa ja lännessä Pyynikin kirkkopuistoon, idässä Hämeenpuistoon sekä etelässä Hallituskatuun. Tontille kuljetaan Hallituskadulta. Välituntipihan koko on noin 6 650 m² (noin 12 m²/oppilas). Pihan välineet ja varusteet suunnitellaan toteutussuunnitteluvaiheessa, käyttäjä osallistaa henkilökuntaa ja oppilaita suunnittelussa.

Kevyen liikenteen yhteydet koululle ovat hyvät. Lähin joukkoliikenteen pysäkki sijaitsee Hämeenkadulla, joka on noin 150 metrin päässä koulupihosta. Tontille sijoittuu huolto- ja pysäköintialue, jonne on kulku Hallituskadulta. Tontille sijoittuu myös oppilaskuljetuksien taksien saattoalue. Saattoalueelta on suunniteltu esteetön, ajoväylästä erotettu turvallinen reitti kivirakennuksen eteläpuoleisen sisäänkäynnin läheisyyteen. Muu saattoliikenne on osoitettu Hallituskadun varteen nykyisen liikennesuunnitelman mukaan. Polkupyöräpaikkoja on hajautetusti yhteensä 95 paikkaa, joista 12 toteutetaan katettuina.

Koulun tilat suunnitellaan nykyisen laajuuden mukaisesti. Puu- ja ruokalarakennuksissa on kotiluokkien, keittiö- ja siivoustilojen sekä ruokasalin kokoa kasvatettu tilamuutoksin. Kivirakennukseen on järjestetty laajemmat tilat opiskeluhuollolle, esiopetuksen uudelle märkäeteiselle sekä käsityötiloille. Kivi- ja ruokalarakennuksiin on suunniteltu uudet ilmanvaihtokonehuoneet. Kivirakennuksen tilojen esteettömyyttä on parannettu. Osa luokista kaikissa kolmessa rakennuksessa varustetaan siirtoseinällä, mikä mahdollistaa luokkatilan monipuolisemman käytön. Rakenteelliset riskit korjataan ja poistetaan peruseräparannuksen yhteydessä. Toimenpiteet tehdään vanhoja rakenteita kunnioittaen ja historialliset arvot huomioiden.

Investointi- ja käyttökustannukset

Hankesuunnitelman perusteella on päädytty kustannusarvioon 24 140 000 euroa (3 191 euroa/bm²). Hintataso on Haahtela-indeksi Tampere 108,0/12.2023.

Tarveselvityksen hyväksymispäätökseen kaupunginhallituksessa 5.6.2023 § 281 sisältyi ponsi hankkeen kustannussäästöjen tarkastelusta: "Hankesuunnitteluvaiheessa hankkeen kustannuksia pyritään pienentämään vähintään 10 prosentilla tarveselvityksen alustavasta kustannusarviosta."

Tarveselvityksen mukainen kustannusarvio oli 25 500 000 euroa. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 24 140 000 euroa, eli 1 360 000 euroa tarveselvitysvaiheen kustannusta pienempi. Hankesuunnitteluvaiheessa on tutkittu kustannussäästämahdollisuuksia kaikkien rakennusten osalta. Hankkeen toteutusmuodoksi on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

hankesuunnitteluvaiheessa valittu yhteistoiminnallinen projektinjohtourakka tavoitebudjetilla, jossa korostuu osapuolten yhteistyö hankkeen parhaaksi. Kolmen rakennuksen osalta on tehty rakennuksittain tarkastelu mahdollisista säästökohteista, joilla olisi kustannuksia alentava vaikutus ilman, että laskennallista oppilasmäärää vähennetään.

Vuonna 2011 tulipalon jälkeen osittain peruskorjatun puurakennuksen toteuttamismahdollisuuksia on tutkittu myös ilman laajempia tilamuutoksia. Puurakennuksen vaihtoehtoilla B1 ja B2 koko koulun laskennallinen oppilasmäärä laskisi 550 oppilaasta 525 oppilaaseen. Kaikissa vaihtoehtoissa vuokratilakustannus oppilasta kohden on lähes sama. Tämä puoltaa hankesuunnitelman mukaista ratkaisua A. Tässä ratkaisussa saadaan kahden kotiluokan sijaan kolme kotiluokkaa, joista yksi on lisäksi mahdollista jakaa kahdeksi erilliseksi tilaksi. Jaettavissa oleva kotiluokkatila lisää tilojen monikäyttöisyyttä. Tässä esitettyssä vaihtoehtossa kouluun saadaan kooltaan nykytavoitteen täyttäviä kotiluokkia. Muissa rakennuksissa osa kotiluokkatiloista on pienempiä johtuen vanhoista kantavista seinistä tai rakenteista.

Kolmen rakennuksen yhteenlaskettu vuosivuokra on 2 087 503 euroa, joka jakaantuu perusopetukselle 1 947 596 euroa, varhaiskasvatukselle 53 824 euroa, Pirkanmaan hyvinvointialueelle 43 449 euroa ja Pirkanmaan Voimia Oy:lle 42 633 euroa. Lopullinen vuokra määräytyy käyttöönottoajan ylläpitokustannustason, hankkeen toteutuneiden investointikustannusten ja pinta-alan mukaisesti.

Hanketta esitetään jatkettavaksi toteutussuunnitteluun ja hankkeen määrärahaa tarkistettavaksi urakkalaskennan kautta saatujen todellisten kustannusten mukaiseksi. Hankkeelle on esitetty investointiohjelmassa määrärahaa vuosille 2024–2027 yhteensä 22 950 000 euroa, joka on 90 % tarveselvityksen mukaisesta kustannusarviosta 25 500 000 euroa. Toteutussuunnitteluvaiheessa etsitään ratkaisuja, joilla kustannuksia saadaan alennettua.

Elinkaaren hiilijalanjälki ja elinkaarikustannus

Rakennuksen kokonaishiilijalanjälki on 50 vuoden arviointijaksolla 4 580 t CO₂e. Energiankulutuksen päästöjen arviointiin on käytetty ympäristöministeriön menetelmän mukaisia kertoimia energiantuotannon päästöjen muuttumiselle laskentajakson aikana. Hankesuunnitelmien perusteella tehtyjen laskelmien mukainen yhteenlaskettu kolmen rakennuksen perusparannusten veroton elinkaarikustannus 50 vuoden arviointijaksolla on yhteensä 67 529 000 euroa.

Väistötilatarpeet

Aleksanterin koulun perusparannuksen aikaisina väistötiloina toimivat Eteläpuiston päiväkodin ja koulun tilat sekä Pyynikintie 2:n perusopetuksen väistötiloiksi suunnitellut tilat. Pyynikintie 2:n ja Eteläpuiston päiväkodin ja koulun yhteenlasketut vuokratilakustannukset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aleksanterin koulun väistötilakäytön osalta ovat 1 703 732 euroa vuodessa. Lopullinen vuokra määräytyy käyttöönottoajan vuokratason mukaan.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsittely

Hankearkkitehti Minna Tuominen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa ja poistui ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Liite Akila 18.1.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma
 - 2 Liite Akila 18.1.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta
 - 3 Liite Akila 18.1.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut
 - 4 Liite Akila 18.1.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta
-

Kaupunginhallitus, 12.02.2024, § 59

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asunto- ja kiinteistölautakunnan päätös 18.1.2024 § 10 pysytetään.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 29.1.2024 § 34 käyttää otto-oikeutta asunto- ja kiinteistölautakunnan päätökseen 18.1.2024 § 10 koskien Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelmaa.

Asunto- ja kiinteistölautakunta päätti hyväksyä Aleksanterin koulun perusparannuksen hankesuunnitelman ja väistötilaratkaisun jatkosuunnittelun pohjaksi. Päätöksen ehtona oli, että hankkeelle osoitetaan vuosille 2025–2027 kustannusarvion mukainen määräraha.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsittely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Lauri Savisaarelle ja kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian käsittelyn kuluessa Anne-Mari Jussila ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Anneli Taina kannatti ehdotusta.

Puheenjohtaja tiedusteli Jussilan pöydällepanoehdotuksen saamaa kannatusta ja totesi sen tulleen hyväksytyksi yksimielisesti.

Anne Liimola poistui kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Liitteet

- 1 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma (akila 18.1.2024)
 - 2 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut (akila 18.1.2024)
 - 3 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)
 - 4 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)
-

Kaupunginhallitus, 19.02.2024, § 69

Valmistelijat / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Asunto- ja kiinteistölautakunnan päätös 18.1.2024 § 10 pysytetään.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 12.2.2024 kokouksessa.
Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Tiira, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Lauri Savisaari, Matti Taimi, Elina Kalliohaka, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, kitiatalous, Tilapalvelut/kirjaamo

Kokouskäsittely

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Lauri Savisaarelle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Kalervo Kummola ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan pöydällepanoehdotuksen yksimielisesti.

Anne Liimola poistui kokouksesta päätöksen jälkeen.

Esteellisyys

Inna Rokosa ilmoitti olevansa asianosaisena esteellinen asian käsittelyyn. Esteellisyys todettiin hallintolain 28 §:n 5) kohdan perusteella ja hän poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Liitteet

- 1 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, hankesuunnitelma (akila 18.1.2024)
- 2 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, tilaohjelma, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)
- 3 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, pihasuunnitelma ja julkisivut (akila 18.1.2024)
- 4 KH 12.2.2024 Aleksanterin koulu, investointisopimukset, kolme rakennusta (akila 18.1.2024)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 84, 04.03.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 27, 30.01.2024

Kaupunginhallitus, § 70, 19.02.2024

§ 84

**Itsenäisyydenkadun välillä Rautatienkatu – Murtokatu ja Ratapihankadun välillä
Pakkahuoneenaukio – Tammelankatu katusuunnitelmat, Kyttälä, Tulli, Tammela**

TRE:5453/10.03.02/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 84

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Katuinsinööri Petri Keivaara, puh. 050 382 6459, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Yhdyskuntalautakunnan päätös 30.1.2024 § 27 pysytetään.

Tampereen henkilöratapihan toteuttamisen yhteydessä minimoidaan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan ja Erkkilänsillan samanaikainen ajoneuvoliikenteen estävä rakentaminen. Ajoneuvoliikenne voi olla samanaikaisesti suljettuna vain kesäkautena.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 19.2.2024 kokouksessa.

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa.

Tiedoksi

Muistuttajat, Petri Keivaara, Markku Ahonen, Leena Tala, Ville-Mikael Tuominen

Liitteet

1 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks katujärjestelypiirustus 21947
2 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu ks pit poi 21948

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3 Liite ylä 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu Ratapihankatu ks
katujärjestelypiirustus 21947 21948
4 Liite ylä 30.1.2024 Ratapihankatu ks katujärjestelypiirustus 21948
5 Liite ylä 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks pit poi 21947
6 Liite ylä 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 1
7 Liite ylä 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 2, Tampereen seudun
polkupyöräilijät ry

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 27

Valmistelijat / lisätiedot:
Sivenius Jouni

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Itsenäisyydenkadun välillä Rautatienkatu – Murtokatu katusuunnitelma numero 1/21947 ja Ratapihankadun välillä Pakkahuoneenaukio – Tammelankatu katusuunnitelma numero 1/21948 hyväksytään kustannusarvioineen muistutuksista huolimatta ehdotusvaiheen jälkeen siten muutettuna, että Itsenäisyydenkadun ja Murtokadun liittymää on kavennettu.

Maankäyttö ja rakennuslain 202 §:n mukaisesti päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Perustelut

Katusuunnitelmat on laadittu katujen saneeraamista varten, ja ne pohjautuvat Ratapihankadun ja Pakkahuoneenaukion liikenneselvitykseen, Tampereen henkilöratapihahankkeen yhteydessä laadittuihin Itsenäisyydenkadun selvityksiin ja alikulkusillan yleissuunnitelman päivityksen yhteydessä tarkistettuun liikennesuunnitelmaan. Katusaneeraukset ovat osa rautatieaseman lähiympäristön laajoja kehittämistoimenpiteitä. Katusuunnitelmissa on esitetty muun muassa väylien tuleva sijainti, korkeusasemat, pintamateriaalit ja pintavesien kuivatus. Kaduilla on 40 km/h aluenopeusrajoitus.

Itsenäisyydenkadun pohjoispuolelle saadaan lisätilaa ratasiltojen ja Tullin risteyssillan uusimisten myötä. Lisätila hyödynnetään parantamalla jalankulun ja pyöräilyliikenteen olosuhteita. Nykyinen kadun pohjoispuolen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä muutetaan 2-suuntaiseksi noin 5–7 metriä leveäksi erotelluksi pyörätieksi ja jalkakäytäväksi. Pyörätien ja ajoradan väliselle erotuskaistalle on suunniteltu suojakaide turvallisuuden ja viihtyisyyden lisäämiseksi. Eteläpuolen yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä rauhoitetaan jalankulun käyttöön. Itsenäisyydenkadun ajoradan perusleveys on 6,7–6,8 metriä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Itsenäisyydenkadun eteläpuolelle risteyssillan alle on suunniteltu uusi raitiotiepysäkki, josta tulee suora kulku uudistettavaan asematunneliin. Pysäkki erotetaan Itsenäisyydenkadusta tukimuurilla. Pysäkin pintamateriaalina käytetään luonnonkiveä.

Ratapihankadun ja Pakkahuoneenaukion liittymään on suunniteltu liikennevalot, ja Ratapihankadulle lisätään Pakkahuoneenaukiolle kääntymiskaistat molemmista suunnista parantamaan liikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta. Jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseksi on Ratapihankadulle suunniteltu 2-suuntainen 4,8 metriä leveä eroteltu pyörätie ja jalkakäytävä. Itsenäisyydenkadun ylittävä Tullin risteyssilta uusitaan nykyistä leveämpänä. Ratapihankadun ajoradan perusleveys on 6,8–7,0 metriä.

Molemmilla kaduilla jalkakäytävät päällystetään harmaalla betonilaatalla. Pyörätiet päällystetään asfaltilla ja liittymäalueilla pyöräteitä korostetaan väriASFalttia käyttämällä. Pyörätien ja ajoradan välinen erotuskaista kivetään luonnonkivellä. Itsenäisyydenkadulla pyörätie ja jalkakäytävä erotellaan siltojen alla ja silloista idän suuntaan Murtokadun liittymään asti madalletulla reunakivellä. Muualla erottelu on esitetty kahden betonikiven raidalla.

Ajoratojen, pyöräteiden ja jalkakäytävien pintavedet johdetaan pinnan kallistusten avulla hulevesiviemäriin. Katuväläistystä uusitaan tarvittavilta osin.

Rautatieaseman ympäristön rakentaminen alkaa vuonna 2024 ja katusaneeraukset ovat osa tätä hankekokonaisuutta.

Itsenäisyydenkadun rakentamisen kustannusarvio on noin 1 100 000 euroa.

Ratapihankadun rakentamisen kustannusarvio on noin 500 000 euroa.

Tullin risteyssillan rakentamisen kustannusarvio on noin 3 500 000 euroa.

Katusuunnitelmaehdotukset ovat olleet julkisesti nähtävillä 27.11. – 11.12.2023. Ehdotuksia vastaan on tehty kaksi muistutusta.

Muistutus 1

Muistutuksessa esitetään, että suunnittelualuetta laajennetaan Rautatienkadulle Posteljoonipuiston kohdalla. Täten saataisiin tilaa linja-autopysäkkien sijoittamiseen Itsenäisyydenkadun ja Rautatienkadun liittymässä. Suunnitelluilla järjestelyillä on joiltain bussilinjoilta liian pitkä kävelymatka rautatieasemalle.

Vastine muistutukseen 1

Posteljoonipuistolla on omat tarpeensa, eikä katutekniikkaa ole aiheellista sijoittaa puiston puolelle. Itsenäisyydenkadulla ei ole tilaa bussipysäkeille heikentämättä kadun muita toimintoja. Rautatienkadusta laaditaan yleissuunnitelmaa ja siinä yhteydessä tarkastellaan pysäkkien sijoittamisia kadulle laajemmin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muistutus 2

Muistutuksessa pidetään suunnitelmaratkaisuja pääosin hyvinä, mutta siinä esitetään muutamia parantamistoimenpiteitä. Muistutuksessa todetaan, että pyöräilyn pääreiteillä 2-suuntaisilla osuuksilla pyöräteiden minimileveys on ohjeiden mukaisesti 3,0 metriä, eikä tätä ole noudatettu näissä suunnitelmissa. Lisäksi todetaan, että Itsenäisyydenkadun eteläpuolen jalkakäytäväratkaisu ei toimi näillä toimenpiteillä ja väylä houkuttelee liikennesääntöjen vastaiseen pyöräilyyn.

Muistutuksessa esitetään, että Itsenäisyydenkadun ja Murtokadun liittymä toteutetaan siten, ettei Itsenäisyydenkatua ajettaessa tule pyöräilijöille korkeuseroa. Lisäksi muistutuksessa esitetään, että ajonopeuksien hillitsemiseksi käänösädetä tiukennetaan liittymässä.

Muistutuksessa todetaan, että Itsenäisyydenkadulle tunnelin erotuskaistalle suunniteltu kaide pitää olla vähintään 0,5 metrin päässä pyörätiestä. Lisäksi muistutuksessa todetaan, että Itsenäisyydenkadun ja Rautatienkadun liittymän pohjoispuolen odotustilat ovat liian pienet, jolloin kävelijät ja pyöräilijät joutuvat odottamaan kadunylitystä pyörätiellä.

Muistutuksessa esitetään, että Ratapihankadun eteläpään erotuskaistalle asetetaan esimerkiksi pollareita estämään väärinpysäköintiä. Lisäksi muistutuksessa esitetään, että Ratapihankadun ja Pakkahuoneenaukion liittymää jyrkennetään ajonopeuksien hillitsemiseksi. Suunniteltu ratkaisu on pyöräilijöille vaarallinen.

Vastine muistutukseen 2

Itsenäisyydenkadun ja Ratapihankadun suunnittelujaksoilla pyöräteiden leveydet ovat 2,25–2,50 metriä. Katualueiden tila ei riitä ohjeiden mukaisiin pyörätieleveyksiin. Vastaavasti myös ajoratojen ja jalkakäytävien leveyksien ohjearvoista on tingitty joissain kohdissa. Itsenäisyydenkadun ja Ratapihankadun muillakin katuosuuksilla on alle 3,0 metriä leveät pyörätiet. Itsenäisyydenkadun eteläpuolella ei myöskään ole tilaa pyörätielle ja suurten kävelijämäärien vuoksi se on merkitty liikennemerkein jalkakäytäväksi.

Itsenäisyydenkadun ja Murtokadun liittymä on suunniteltu korotetuksi Murtokadun ylityskohdalta siten, ettei Itsenäisyydenkatua pyöräilevälle tule juurikaan korkeuseroa ja ne tasoitetaan riittävän suurella matkalla. Ehdotusvaiheen jälkeen ajonopeuksien hillitsemiseksi liittymää on kavennettu käänösädetä pienentämällä.

Itsenäisyydenkadulle tunneliin suunniteltu kaide sijoitetaan 0,5 metrin päähän pyörätiestä, jolloin siitä ei aiheudu vaaraa pyöräilijöille. Itsenäisyydenkadun ja Rautatienkadun liittymän pohjoispuolella ei ole tilaa leveämmille odotustiloille suunnitelluilla väylälevyysillä. Keskustan läpi suuntautuvaa pyöräliikennettä pyritään ohjaamaan Rongankadun suuntaan, jolloin nämä pyöräilijät eivät kuormita kyseisiä odotustiloja.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ratapihankadun korkean reunakiven päälle pysäköinti on melko hankalaa ja liikennesääntöjen vastaista, joten sinne ei ole aiheellista sijoittaa ajoesteitä kuten pollareita. Ne hankaloittaisivat muun muassa kadun talvikunnossapitoa. Ratapihankadun ja Pakkahuoneenaukion loivalla liittymäratkaisulla on varauduttu bussiliikenteeseen.

Tiedoksi

Muistuttajat, Petri Keivaara, Markku Ahonen, Leena Tala, Ville-Mikael Tuominen

Liitteet

- 1 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks katujärjestelypiirustus 21947
 - 2 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks pit poi 21947
 - 3 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu Ratapihankatu ks katujärjestelypiirustus 21947 21948
 - 4 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu ks katujärjestelypiirustus 21948
 - 5 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu ks pit poi 21948
 - 6 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 1
 - 7 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 2, Tampereen seudun polkupyöräilijät ry
-

Kaupunginhallitus, 19.02.2024, § 70

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.
Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Yhdyskuntalautakunnan päätös 30.1.2024 § 27 pysytetään.

Tampereen henkilöratapihan toteuttamisen yhteydessä minimoidaan Itsenäisyydenkadun alikulkusillan ja Erkkilänsillan samanaikainen ajoneuvoliikenteen estävä rakentaminen. Ajoneuvoliikenne voi olla samanaikaisesti suljettuna vain kesäkautena.

Perustelut

Kaupunginhallitus päätti 5.2.2024 § 52 käyttää otto-oikeutta yhdyskuntalautakunnan päätökseen 30.1.2024 § 27, joka koski Itsenäisyydenkadun katusuunnitelmaa välillä Rautatienkatu – Murtokatu ja Ratapihankadun katusuunnitelmaa välillä Pakkahuoneenaukio – Tammelankatu. Kadut sijaitsevat Kyttälän, Tullin ja Tammelan kaupunginosissa.

Yhdyskuntalautakunta päätti hyväksyä Itsenäisyydenkadun katusuunnitelman numero 1/21947 välillä Rautatienkatu – Murtokatu ja Ratapihankadun katusuunnitelman numero 1/21948 välillä Pakkahuoneenaukio – Tammelankatu kustannusarvioineen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

muistutuksista huolimatta ehdotusvaiheen jälkeen siten muutettuna, että Itsenäisyydenkadun ja Murtokadun liittymää on kavennettu. Yhdyskuntalautakunta päätti myös, että Maankäyttö ja rakennuslain 202 §:n mukaisesti päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Tiedoksi

Muistuttajat, Petri Keivaara, Markku Ahonen, Leena Tala, Ville-Mikael Tuominen

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Keskustelun kuluessa puheenjohtaja Kalervo Kummola ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Kaupunginhallitus hyväksyi puheenjohtajan pöydällepanoehdotuksen yksimielisesti.

Ilmari Nurminen, Elina Järvenpää, Mikko Aaltonen, Pekka Salmi, Matti Helimo, Ilkka Sasi ja Aila Rajamäki poistuivat kokouksesta tämän asian päätöksenteon jälkeen.

Liitteet

- 1 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks katujärjestelypiirustus 21947
- 2 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu ks pit poi 21947
- 3 Liite yla 30.1.2024 Itsenäisyydenkatu Ratapihankatu ks katujärjestelypiirustus 21947 21948
- 4 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu ks katujärjestelypiirustus 21948
- 5 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu ks pit poi 21948
- 6 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 1
- 7 Liite yla 30.1.2024 Ratapihankatu, muistutus 2, Tampereen seudun polkupyöräilijät ry

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 85, 04.03.2024

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, § 12, 20.02.2024

§ 85

Takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n rahoitukselle

TRE:773/02.04.04/2024

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 85

Valmistelija / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Valmistelijan yhteystiedot

Rahoituspäällikkö Saara Unnanlahti, puh. 040 131 9484, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupungin omavelkainen 100 prosentin suuruinen takaus annetaan Tampereen Raitiotie Oy:n lainarahoitukselle enintään 10 milj. euron suuruisten ja enintään 31 vuoden pituisten lainan / pituisten lainojen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten lainanhoito- ja perimiskulujen suorittamisesta. Lainarahoitus tullaan käyttämään Pirkkala-Linnainmaan toteutussuunnitteluun.

Taattava kokonaisrahoitus voi koostua erillisistä ja vaiheittaisista lainaeristä ja nämä erilliset saman hankkeen lainaeriä koskevat velkakirjarahoitukset muodostavat yhdessä takauspäätöksen tarkoittaman ja mukaisen enintään 10 milj. euron lainamäärän. Kunkin velkakirjan enimmäislaina-aika on enintään takauspäätöksen salliman enimmäislaina-ajan pituinen eli 31 vuotta nostohetkestä.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin suuruinen vuotuinen takausprovisio.

Tiedoksi

Saara Unnanlahti, Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sanna Kareinen, Jukka Männikkö, Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö

Kaupunginhallituksen konsernijaosto, 20.02.2024, § 12

Valmistelijat / lisätiedot:
Vuojolainen Arto

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Tampereen kaupungin omavelkainen 100 prosentin suuruinen takaus annetaan Tampereen Raitiotie Oy:n lainarahoitukselle enintään 10 milj. euron suuruisten ja enintään 31 vuoden pituisen lainan / pituisten lainojen pääoman, korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten lainanhoito- ja perimiskulujen suorittamisesta. Lainarahoitus tullaan käyttämään Pirkkala-Linnainmaan toteutussuunnitteluun.

Taattava kokonaisrahoitus voi koostua erillisistä ja vaiheittaisista lainaeristä ja nämä erilliset saman hankkeen lainaeriä koskevat velkakirjarahoitukset muodostavat yhdessä takauspäätöksen tarkoittaman ja mukaisen enintään 10 milj. euron lainamäärän. Kunkin velkakirjan enimmäislaina-aika on enintään takauspäätöksen salliman enimmäislaina-ajan pituinen eli 31 vuotta nostohetkestä.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin suuruinen vuotuinen takausprovisio.

Perustelut

Tampereen kaupunki omistaa Tampereen Raitiotie Oy:stä 99,85 prosenttia. Tampereen Raitiotie Oy:n ja sen osakkaiden Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Pirkkalan kunnan ja Ylöjärven kaupungin välille on laadittu osakassopimus.

Tampereen Raitiotie Oy:n ylimääräinen yhtiökokous päätti 26.1.2024 mm. yhtiön rekisteröidyn yhtiömuodon muuttamisesta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä ns. tavalliseksi osakeyhtiöksi. Muutokset on rekisteröity kaupparekisteriin 30.1.2024. Asian tausta on esitetty kaupunginhallituksen konsernijaoston 12.12.2023 § 111 päätöksen perusteluissa.

Tampereen Raitiotie Oy:n toimialana on rakennuttaa, omistaa, hallita, ylläpitää, huoltaa ja kehittää Tampereen kaupunkiseudun alueella sijaitsevien raitiotielinjojen raitiotieliikennettä palvelevia raiteita, huolto- ja varikkorakennuksia, ja muita tiloja, rakennelmia sekä laitteita. Yhtiö voi lisäksi hankkia, omistaa, hallita ja vuokrata edellä mainittua tarkoitusta palvelevaa raitiotiekalustoa, kuten raitiovaunuja. Yhtiö voi omistaa ja hallita yllä mainittuihin toimintoihin liittyviä muita kiinteistöjä, osakkeita ja osuuksia. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa osakkeenomistajille.

Tampereen Raitiotie Oy siis vastaa raitiotieinfran ja -kaluston investoinneista, jotka toteutetaan pääosin lainarahoituksella. Raitiotien osan 2 rakentamisen kanssa Tampereen Raitiotie Oy:llä on alkanut Pirkkala-Linnainmaan raitiotien toteutussuunnittelu. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 24.4.2023 § 52 Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa-hankesuunnitelman. Hankkeen kehitysvaiheen on valtuuston

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

päätöksessä todettu alkavan välittömästi ja päättyen siten, että rakentamisesta on mahdollista päättää valtuustossa suunnitteluvalmiuden puolesta lokakuussa 2024. Valtuuston hankesuunnitelman esitysmateriaalissa todetaan, että hankkeen rahoittaminen tapahtuu kunkin kaupungin alueella tehtäviä investointeja varten yhtiön toimesta rahoituslaitoksesta otettavalla lainalla, jonka vakuudeksi annettavan omavelkaisen takauksen kukin kaupunki osaltaan antaa suoraan rahoituslaitokselle. Pirkkala-Linnainmaa-hankkeen osalta valtuusto ei kuitenkaan tehnyt päätöstä takauksesta toteutussuunnittelun rahoitukseen eikä toteutussuunnitteluun ole toistaiseksi nostettu Tampereen kaupungin takaamaa rahoitusta. Tampereen Raitiotie Oy tarvitsee lainarahoitusta toteutussuunnittelun tekemiseen ja näin ollen lainarahoitukselle tarvitaan Tampereen kaupungin takaus. Tällä hetkellä ennustettu toteutussuunnittelun lainarahoitus tulee olemaan noin 8,5 milj. euroa mutta takaus haetaan varmuuden vuoksi enintään 10 milj. euron lainamäärälle.

Pirkkala on osaltaan hyväksynyt ryhtymisen Tampereen seudullisen raitiotien toteutussuunnitteluun ratalinjan Pirkkala - Tampereen Linnainmaa osalta (Pirkkala valtuusto 24.4.2023 § 21 Raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelma) ja takauksen myöntämisen (valtuusto 11.9.2023 § 64 Omavelkaisen takauksen myöntäminen Tampereen Raitiotie Oy:n raitiotien toteutussuunnittelun rahoitukseen). Pirkkalan valtuusto on samalla 11.9.2023 hyväksynyt Tampereen Raitiotie Oy:n, Tampereen kaupungin ja Pirkkalan kunnan kesken solmittavan yleispanntaussitoumuksen, jossa sovitaan Tampereen Raitiotie Oy:n Pirkkalan kunnalle antamista kuntalain (410/2015) 129 §:n 1 momentin tarkoittamista vastavakuuksista sekä niiden säilyttämisestä. Tampereen konsernijohtaja on hyväksynyt yleispanntaussitoumuksen päätöksessään 7.11.2023 § 182 Tampereen Raitiotie Oy:n lainan rahoittajan, takausehtojen ja panntaussitoumuksen hyväksyminen.

Takauksen vakuutena on siis yhtiön hakemat ja kaupungille yleispanntatut yhteismäärältään 500 milj. euron suuruiset irtaimeen omaisuuteen vahvistettavat panttivelkakirjat sekä kiinteään omaisuuteen kohdistuvat yhteensä 40 milj. euron suuruiset laitoskiinnitykset. Nämä pantit ovat yleispanntaussitoumuksen mukaisesti vakuutena Tampereen kaupungille sen Tampereen Raitiotie Oy:n puolesta antamista nykyisistä ja tulevista lainatakauksista ja pankkitakauksen vastasitoumuksista. Takauksella on näin ollen kuntalain 129 §:n 1 momentin edellyttämä vastavakuus.

Takauksesta peritään 0,3 prosentin takausprovisio. Takausprovisio peritään käytettävänä olevasta takauksesta.

Hallintosäännön 36 § mukaan konsernijohtaja hyväksyy ja allekirjoittaa kaupungin takaukseen liittyvät takaus-, panntaus- ja muut asiakirjat.

Tiedoksi

Saara Unnanlahti, Arto Vuojolainen, Ville Taivassalo, Sanna Kareinen, Jukka Männikkö, Tampereen Raitiotie Oy/Pekka Sirviö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 86, 04.03.2024

Kaupunginhallitus, § 15, 22.01.2024

§ 86

Valtioneuvoston päätös Valkeakosken liittamisestä Tampereen seudun työllisyysalueeseen ja Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimus

TRE:4619/14.05.00/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 86

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Työllisyysjohtaja Regina Saari, puh. 050 346 9603, johtava lakimies Jyri Nuojua, puh. 044 430 9030 ja projektijohtaja Pauliina Laisi, puh. 040 836 2730, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtioneuvoston päätös Valkeakosken liittamisestä Tampereen seudun työllisyysalueeseen merkitään tiedoksi.

Kaupunginvaltuuston päätös 23.10.2023 § 155 yhteistoimintasopimuksen hyväksymisen osalta kumotaan.

Liitteenä oleva 1.8.2024 voimaantuleva yhteistoimintasopimus Tampereen seudun työllisyysalueen yhteisestä toimielimestä työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa hyväksytään.

Oikeutetaan konsernijohtaja tekemään yhteistoimintasopimukseen muutokset siten, että Valkeakosken kaupunkiin sovelletaan samoja ehtoja kuin muihinkin sopijakuntiin, mikäli Valkeakosken kaupunki päättää sopia näistä ehdoista.

Perustelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kunnat tai kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoituksensa työllisyysalueiden muodostamisesta 31.10.2023 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriölle lähetetyissä asiakirjoissa kunnat tai yhteistoiminta-alueet ovat kuvanneet työvoimapalvelujen järjestämiseen liittyvät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

suunnitelmansa ja sopimuksensa työvoimapalveluiden siirtyessä kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen.

Tampereen seudun työllisyysalueen ja Valkeakosken osalta työllisyysalue muodostetaan valtioneuvoston päätöksentekomenettelyn kautta, koska valtioneuvosto ei ole myöntänyt poikkeuslupaa Valkeakosken kaupungille järjestää palvelut itse. Valtioneuvostolla on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n nojalla oikeus päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuullut asianomaisia kuntia ennen päätöksentekoa.

Valtioneuvosto on tehnyt päätöksen 22.2.2024, jonka mukaan

- valtioneuvosto ei myönnä Valkeakosken kaupungille työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaannpanosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa järjestää työvoimapalveluita.
- valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämistä Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin valtuustojen hyväksymän sopimuksen mukaisesti perustettuun työllisyysalueeseen.
- Tampereen kaupunki toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana. Valkeakosken kaupungin vastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä ja muista työvoimaviranomaiselle säädetyistä tehtävistä siirretään Tampereen kaupungille.
- kuntalain mukaisena yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Työllisyysjaostossa on 17 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Tampereen elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee 8 jäsentä ja kullekin henkilökohtaisen varajäsenen. Nokia, Ylöjärvi, Kangasala, Pirkkala, Lempäälä ja Valkeakoski valitsevat 6 jäsentä, eli kukin valitsee yhden jäsenen. Akaa, Orivesi, Virrat, Pälkäne, Urjala, Vesilahti, Ruovesi, Kuhmoinen ja Juupajoki valitsevat 3 jäsentä sopimallaan tavalla. Edellä todettujen jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet (9 varajäsentä) valitaan erikseen sovittavalla tavalla kuitenkin siten, että ensiksi 6 varajäsentä valitaan niiden kuntien edustajista, joilla ei valintakerralla ole varsinaista jäsentä toimielimessä. Tarkoitus on, että kullakin kunnalla on joko varsinainen jäsen tai varajäsen nimettynä toimielimeen. Jäsenen tai varajäsenen nimeämisen kunnan on ilmoitettava uusi jäsen Tampereen kaupungille viimeistään kuukausi ennen jäsenen toimikauden alkamista. Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee jaostoon varsinaisiksi jäseniksi valituista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lautakunnan jäsenistä tai varajäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

- yhteistoimintasopimuksen kohdasta 6 poiketen lautakunnan tehtäviin eivät kuulu Valkeakosken kaupungin osalta ne tehtävät, joita ei kotoutumisen edistämiseksi annetussa laissa (681/2023) ole säädetty työvoimaviranomaiselle, elleivät osapuolet toisin sovi.
- kustannustenjaon perusteita koskevaa yhteistoimintasopimuksen kohtaa 9 sovelletaan Valkeakoskeen siltä osin, kuin kustannukset koskevat työvoimaviranomaisen tehtäviä. Ennen tämän päätöksen antamista aiheutuneiden kustannusten korvaaminen edellyttää Valkeakosken kaupungin osalta erillistä sopimusta.
- työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaansaattamisesta annetun lain (383/2023) 6 §:ssä tarkoitettu työ- ja elinkeinotoimistoista, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksesta siirtyvä henkilöstö siirtyy Tampereen kaupungille. Poiketen yhteistoimintasopimuksen kohdasta 7 Valkeakosken kaupunkiin palvelussuhteessa oleva työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain (1269/2021) ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisia tehtäviä hoitaneen henkilöstön siirtyminen Tampereen kaupungin palvelukseen edellyttää erillistä sopimusta.

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n mukaan valtioneuvoston päätös yhteistoiminnan ehdoista on voimassa, kunnes asianomaiset kunnat toisin sopivat. Asianomaisten kuntien on käynnistettävä yhteistoimintasopimuksen muutosmenettelyt välittömästi. Näin ollen valtioneuvoston päätöstä on noudatettava heti ja kuntien on muutettava yhteistoimintasopimus valtioneuvoston päätöksen mukaisesti elleivät kaikki sopijakunnat yhdessä toisin sovi. Valtioneuvoston päätös on pantava täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Päätöksessä varaudutaan siihen, että Valkeakosken kaupunki päättäisi huhtikuun loppuun mennessä sopia samoista ehdoista koskien henkilöstön siirtoa ja kotoutumispalveluja kuin muutkin sopijakunnat. Tämän vuoksi oikeutetaan konsernihoitaja tekemään yhteistoimintasopimukseen muutokset siten, että Valkeakosken kaupunkiin sovelletaan samoja ehtoja kuin muuhinkin sopijakuntiin.

Tampereen seudun työllisyysalueen yhteistoimintasopimukseen on tehty valtioneuvoston päätöksen mukaiset muutokset.

Sopimuksen vastuuhenkilöksi nimetään elinvoiman palvelualueen työllisyysjohtaja, jota vakanssia tällä hetkellä hoitaa Regina Saari.

Muutettu yhteistoimintasopimus on päätöksen liitteenä.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Anna-Kaisa Heinämäki, Regina Saari, Jyri Nuojua, Pauliina Laisi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteet

1 Kh 4.3.2024 Sopimus yhteisestä toimielimestä julkisten työvoimapalveluiden viranomaistehtävien hoitamisessa, muutettu sopimus

2 Kh 4.3.2024 Valtioneuvoston päätös 22.2.2024

Kaupunginhallitus, 22.01.2024, § 15

Valmistelijat / lisätiedot:

Rantanen Teppo

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Liitteenä oleva Tampereen seudun kuntien yhteinen lausunto valtioneuvoston päätösesitykseen hyväksytään toimitettavaksi työ- ja elinkeinoministeriöön 2.2.2024 mennessä.

Tampereen kaupunki toimittaa lausunnon lausunnossa mainittujen kuntien (Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin) puolesta toimesta työ- ja elinkeinoministeriöön.

Perustelut

Julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirretään valtion työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille 1.1.2025. Kunnat tai kuntien muodostamat yhteistoiminta-alueet ovat toimittaneet työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoituksensa työllisyysalueiden muodostamisesta 31.10.2023 mennessä. Työ- ja elinkeinoministeriölle lähetetyissä asiakirjoissa kunnat tai yhteistoiminta-alueet ovat kuvanneet työvoimapalvelujen järjestämiseen liittyvät suunnitelmansa ja sopimuksensa työvoimapalveluiden siirtyessä kuntien järjestämisvastuulle 1.1.2025 alkaen.

Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluu Tampereen lisäksi 14 kuntaa. Valkeakoski on toimittanut poikkeuslupahakemuksen.

Tampereen seudun työllisyysalue ja Valkeakoski kuuluvat työllisyysalueen muodostamisen osalta nk. perälautamenettelyn piiriin.

Perälautamenettelyssä työllisyysalue muodostetaan valtioneuvoston päätöksellä, mikäli kunta tai alue ei täytä lainsäädännössä

järjestämisvastuulle asetettuja edellytyksiä eikä valtioneuvosto ole myöntänyt poikkeuslupaa tai jos kunta jää työllisyysalueen ulkopuolelle.

Valtioneuvostolla on työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 16 §:n nojalla oikeus päättää työllisyysalueen muodostamisesta tai kunnan kuulumisesta työllisyysalueeseen sekä kustannusten jaosta, hallintomallista, virkojen ja tehtävien järjestämisen perusteista ja muista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

yhteistoiminnan järjestämiseksi välttämättömistä asioista, joista kunnat eivät ole sopineet. Valtioneuvoston on kuultava ennen päätöksentekoa asianomaisia kuntia ja työllisyysaluetta. Kuntia kuultuaan valtioneuvosto tekee päätökset työllisyysalueista viimeistään helmikuussa 2024.

Liitteenä oleva valtioneuvoston kuulemiskirje ja päätösesitysluonnos toimitettiin kunnille 27.11.2023. Päätösesityksessä esitetään:

- valtioneuvosto ei myönnä Valkeakosken kaupungille työvoimapalveluidenjärjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lupaa järjestää työvoimapalveluita
- valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämistä Tampereen kaupungin, Kangasalan kaupungin, Lempäälän kunnan, Nokian kaupungin, Oriveden kaupungin, Pirkkalan kunnan, Vesilahden kunnan, Ylöjärven kaupungin, Akaan kaupungin, Juupajoen kunnan, Kuhmoisten kunnan, Pälkäneen kunnan, Ruoveden kunnan, Urjalan kunnan ja Virtain kaupungin valtuustojen hyväksymän sopimuksen mukaisesti perustettuun työllisyysalueeseen.
- toimielimen kokoonpano on yht. 33, josta Tampere 13 paikkaa, muut kunnat 20 paikkaa. Päätösesityksessä kokoonpano on muodostettu siten, että jokaisella kunnalla on 1 paikka alkavaa 10 000 työkäistä kohden.
- valtio ei voi pakottaa Valkeakosken viranhaltijoita siirtymään Tampereen palvelukseen
- valtio ei voi pakottaa kotoutumislain mukaisia tehtäviä siirrettäväksi työllisyysalueelle muilta osin, kuin työnhakijoina olevien osalta.
- kustannustenjakomalli olisi edellä mainitusta syystä erilainen kuin muilla kunnilla.

Hallintolain (434/2003) 34 §:n mukaan asianosaiselle on ennen asian ratkaisemista varattava tilaisuus lausua mielipiteensä asiasta sekä antaa selityksensä sellaisista vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Työ- ja elinkeinoministeriö varaa Valkeakosken kaupungille, Tampereen kaupungille, Kangasalan kaupungille, Lempäälän kunnalle, Nokian kaupungille, Oriveden kaupungille, Pirkkalan kunnalle, Vesilahden kunnalle, Ylöjärven kaupungille, Akaan kaupungille, Juupajoen kunnalle, Kuhmoisten kunnalle, Pälkäneen kunnalle, Ruoveden kunnalle, Urjalan kunnalle ja Virtain kaupungille mahdollisuuden lausua mielipiteensä ja antaa selityksensä asiassa. Mahdollinen kirjallinen lausunto tai selvitys tulee toimittaa työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon viimeistään 2.2.2024.

Perälautamenettelyn realisoituminen valtioneuvoston päätösluonnoksessa esitetyllä tavalla ei tue Tampereen kaupungin eikä Tampereen seudun kuntien etua työllisyyden edistämisen kokonaisuuden strategisesta näkökulmasta. Lisäksi Tampereen osalta riskit lähteä tähän toimintaan vastuukuntana ilman riittävää päätösvaltaa toimielimessä ovat kestäättömiä. Tampere ei tule hyväksymään valtioneuvoston päätösesitystä. Kuntien yhteisen lausunnon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

valmistelemiseksi on käyty neuvottelut Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuuluvien kuntien kunnan- ja kaupunginjohtajien kesken 19.12.2023 ja 10.1.2024. Lisäksi Tampereen seudun työllisyysalueen kuntien johdon edustajat pitivät Valkeakosken edustajille lausunnon läpikäynnin 12.1.2024, jossa on annettu mahdollisuus tutustua lausunnon sisältöön. Valkeakosken edustaja totesi tilaisuudessa, että Tampereen seudun työllisyysalueen kuntien lausunnossaan muutettavaksi esitetty toimielimen kokoonpano vaikuttaa heidän kannaltaan paremmalta vaihtoehdolta, kuin valtioneuvoston päätösesitykseen sisältyvä toimielimen kokoonpano. Valkeakosken edustaja piti mahdollisena, että voisivat tuoda edellä mainitun kokoonpanoa koskevan asian esille omassa lausunnossaan.

Valtioneuvoston päätösesityksessä todetaan: Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännöstä ja oikeuskäytännöstä johtuu, että valtioneuvoston päätöksellä ei voida kuntien itsehallinnon perustuslainsuoja huomioon ottaen säätää tai määrätä kuntien yhteistoiminnalle sellaista päätöksentekojärjestelmää, joka velvoittaa muut yhteistoimintaan osallistuvat kunnat hyväksymään yhden kunnan yksipuolisen määräämisvallan. Lisäksi kaikille yhteistoiminta-alueen kunnille tulee taata edustus toimielimissä. (PeVL 37/2006 vp ja siinä mainitut lausunnot sekä KHO 2014:144 ja KHO:2023:22).

Tampere ja työllisyysalueen valmisteluun kuuluvat muut 14 kuntaa antavat liitteenä olevan yhteisen lausunnon valtioneuvoston päätösluonnokseen. Lausunnossa esitetään ensiksi, että Valkeakoskelle myönnettäisiin sen hakema poikkeuslupa järjestää palvelut itse ja Valkeakoskea ei liitettäisi vasten tahtoaan Tampereen seudun työllisyysalueeseen. Toiseksi lausunnossa esitetään, että jos Valkeakoski vastoin esitettyä kuitenkin liitetään valtioneuvoston päätöksellä Tampereen seudun työllisyysalueeseen, tulee toimielin ja sen kokoonpano muodostua seuraavasti:

Yhteistä toimielintä ja sen kokoonpanoa koskien Tampereen seudun työllisyysalueen kunnat lausuvat, että yhteisenä toimielimenä toimii Tampereen kaupungin elinvoima- ja osaamislautakunnan työllisyysjaosto. Työllisyysjaostossa on 17 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Tampereen elinvoima- ja osaamislautakunta valitsee 8 jäsentä varajäsenineen, mukaan lukien puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja. Muut sopijakunnat valitsevat 9 jäsentä varajäsenineen. Tarkemmin toimielimen kokoonpanon muodostuminen ja perustelut kuntien lausuman mukaisen esityksen hyväksymiseksi on esitetty liitteenä olevassa lausunnossa.

Mikäli valtioneuvosto päättää Valkeakosken liittämistä Tampereen seudun työllisyysalueeseen kuntien lausunnossa esittämin tavoin, ei Valkeakosken oma henkilöstö siirtyisi vastuukunnan palvelukseen eikä kotolain mukaisia tehtäviä, siltä osin kuin ne eivät lain mukaan kuulu työvoimaviranomaiselle, siirrettäisi vastuukunnan tehtäväksi. Valkeakoskelle ei siirrettäisi toimivaltaa vaan Tampereen seudun

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

työllisyysalue joutuisi järjestämään henkilöstön tuottamaan Valkeakosken alueen palvelut ja Valkeakoski joutuisi järjestämään itse mainitut kotolain mukaiset tehtävät. Tältä osin Valkeakosken olemassa olevien työvoimapalveluiden integrointi ja ekosysteemin hyödyntäminen osana Tampereen seudun työllisyysalueen toimintaa heikentyisi.

Lausuvat kunnat ovat oikeuttaneet Tampereen kaupungin tekemään lausuntoon vähäisiä ja teknisluonteisia muutoksia esimerkiksi sanamuotoihin ja vastaaviin seikkoihin kuitenkin siten, ettei asiasisältö sovitusta muutu.

Tiedoksi

Teppo Rantanen, Regina Saari, Pauliina Laisi, Jyri Nuojua

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Teppo Rantaselle, työllisyysjohtaja Regina Saarelle, projektijohtaja Pauliina Laisille sekä johtava juristi Jyri Nuojualle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Liitteet

- 1 Työ- ja elinkeinoministeriön kuulemiskirje 27.11.2023
- 2 Tampereen seudun kuntien lausunto valtioneuvoston päätösesitykseen työllisyysalueen muodostamisesta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 87, 04.03.2024

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen johtokunta, § 74, 20.12.2023

§ 87

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen varikon tarveselvitys

TRE:4445/10.03.06/2021

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 87

Valmistelija / lisätiedot:

Yli-Rajala Juha

Valmistelijan yhteystiedot

Toimitusjohtaja Pekka Pirhonen, puh. 0400 172 328, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoiminnan johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen läntisen ja itäisen varikon tarveselvitys hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi ja lisäksi Rollikkahallin käyttö läntiseksi varikoksi selvitetään ennen lopullista investointipäätöstä.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen läntisen ja itäisen varikon tarveselvitys hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden toimitusjohtaja Pekka Pirhoselle. Hän oli asiantuntijana läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä Juha Yli-Rajala täydensi päätösehdotustaan seuraavasti: "ja lisäksi Rollikkahallin käyttö läntiseksi varikoksi selvitetään ennen lopullista investointipäätöstä."

Puheenjohtaja totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan päätöksenteon pohjana.

Perustelut

Hallintosäännön 15 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää yli 10 000 000 euron arvoisten tilahankkeiden tarveselvityksistä, hankesuunnitelmista, toteutussuunnitelmista, rakennuttamissopimuksista, investointisopimuksista sekä taloudellisista loppuselvityksistä.

Kaupunginhallituksen konsernijaosto on kokouksessaan 20.2.2024 § 13 käsitellyt osaltaan Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen varikon tarveselvitystä. Konsernijaosto päätti merkitä selvityksen tiedoksi ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

puoltaa osaltaan sen hyväksymistä jatkosuunnittelun pohjaksi. Konsernijaoston ohjauksessa omistajaohjaus on valmistellut Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen yhtiöittämisselvitystä ja tavoite on sen pohjalta tehdä päätöksiä konsernijaoston kokouksessa 19.3.2024. Mikäli valtuusto päättää yhtiöittää liikelaitoksen, on selvityksen lähtökohtana olleesta varikkoinvestoinnista päättäminen ja parhaaksi katsomansa toteutustavan valitseminen yhtiön päätösvallassa.

Tarveselvityksen liite 2 ja liite 3 ovat salassa pidettäviä laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24 §:n 1 mom. 7-kohdan perusteella.

Tiedoksi

Tampereen Kaupunkiliikenne liikelaitoksen johtokunta, Pekka Pirhonen, Mika Periviita, Arto Vuojolainen, Virpi Ekholm, Nastasia Pråhl

Liitteet

- 1 Kh 4.3.2024 Tampereen kaupunkiliikenne liikelaitoksen varikoiden tarveselvitys
 - 2 Kh 4.3.2024 Tarveselvityksen liite 1, Varikoiden asemapiirustukset 11.9.2023
 - 3 Kh 4.3.2024 Ote kaupunginhallituksen konsernijaoston pöytäkirjasta 20.2.2024
-

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen johtokunta, 20.12.2023, § 74

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Pirhonen Pekka, Toimitusjohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen Kaupunkiliikenne Liikelaitoksen johtokunta päättää,

esittää kaupunginhallituksen päätettäväksi Tampereen Kaupunkiliikenne liikelaitoksen läntisen ja itäisen varikon tarveselvityksen hyväksymistä jatkosuunnittelun pohjaksi ja

Samalla johtokunta päättää ehdolla, että kaupunginhallitus hyväksyy edellä olevan päätösehdotuksen

- että hankesuunnittelun aikana tilaajan kanssa selvitetään vielä erikseen ns. superbussien lämmintilarpeen määrä ja perusteet
- että muu bussikalusto säilytetään pääosin ulkona ja mahdollisten sadekatosten määrä ja kustannukset arvioidaan,
- että ennen lopullista investointipäätöstä uudistetaan nykyinen toistaiseksi voimassa oleva palvelutuotosopimus siten, että tehdään tilaajan kanssa volyymiltaan ja kestoaltaan riittävän monivuotinen sopimus, jonka puitteissa voidaan huolehtia varikkoinvestointien ja superbussien aiheuttamista lisäkustannuksista,
- että hankkeen suunnittelun aikana seurataan sähköbussien latauskenttäinfran rakentamista kaupunkialueella ja omien

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

latauskenttien ohella pyritään mahdollisimman joustavaan ja taloudelliseen rakenteeseen ja yhteiskäyttöön muiden palvelujen tuottajien kanssa.

Lisäksi johtokunta toteaa käsityksensä, että mikäli TKL:n yhtiöittämisshanke etenee nopeassa aikataulussa, lopullisen investointipäätöksen tekee perustettava yhtiö, joka kykenee suhteuttamaan kalusto- ja varikkoinvestointien sekä yhtiöittämisen myötä syntyvät kustannukset tulevien vuosien palvelutuotannon tuottoihin.

Perustelut

TKL:lle on asetettu vuoden 2023 sitovaksi tavoitteeksi varikkotoimintojen suunnittelu- ja toteutusratkaisun etenemisen yhteistyössä kaupunkikonsernin eri toimijoiden kanssa päätöksentekovaiheesta toteutusvaiheeseen.

Johtokunta on tavoitteen mukaisesti käsitellyt vuoden 2023 aiemmissa kokouksissaan varikkoa koskevaa tarveselvitystä ja sen täydentämistä painopistealueena varikkoratkaisun toiminnallisuuden ja kustannusten, sekä saavutettavien hyötyjen arviointi TKL:n liiketoiminnan kannalta. Tavoitteena on ollut löytää varikkotoimintoja koskeva ratkaisu, joka mahdollistaa tehokkaan ja kustannuksiltaan kilpailukykyisen liiketoiminnan harjoittamisen huomioiden tilaajan edellyttämä liikenteen luonne ja sen laatuvaatimukset.

Valmistuneessa tarveselvityksessä huomioidaan myös tilaajan näkemys investointien vaikutusten hyväksyttävyydestä osana edellytettyä ns. superbussi-kaluston laatuvaatimusta.

Tarveselvityksen mukaisen ratkaisun rahoituksesta ja hankkeen toteutuksesta tulee päätös tehtäväksi hankesuunnitelmavaiheessa. Hankesuunnitelman käsittelyn mukaisten päätösten arviointiin tulevat vaikuttamaan käynnissä olevan yhtiöittämisselvityksen jälkeiset päätökset TKL:n tulevasta toimintamallista.

Tiedoksi

Omistajaohjaus, jolila

Oheismateriaali

1 TKL varikko tarveselvitys.pdf

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 88

Kämmenniemen koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus ja laajennus sekä lämmitysjärjestelmän muutos tarveselvitys

TRE:36/10.03.06/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Kiinteistöjohtaja Virpi Ekholm, puh. 0400 205 044 ja hankepääällikkö Jarmo Viljakka, puh. 040 806 4105, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Kämmenniemen koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus ja laajennus sekä lämmitysjärjestelmän muutos tarveselvitys, koulun väistöilaratkaisut sekä lämmitysjärjestelmän muutos hyväksytään jatkosuunnittelun pohjaksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden kiinteistöjohtaja Virpi Ekholmille ja koordinaattori Elina Kalliohaalle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Mikko Aaltonen poistui kokouksesta.

Perustelut

Kämmenniemen koulu sijaitsee osoitteessa Paavolantie 4, 34240 Kämmenniemi. Kiinteistötunnus on 837-90-8000-5. Etäisyys Keskustorilta on 27 kilometriä. Tontti sijaitsee keskeisesti Kämmenniemen alueella. Koulurakennus on rakennettu useissa eri vaiheissa vuosina 1969–2019. Vanhimmat osat ovat erillinen asuin- ja lämpökeskusrakennus sekä koulurakennuksen vanhin osa vuodelta 1969. Koulun vanhimmassa osassa on kuusi opetustilaa, jotka on poistettu käytöstä sisäilmaongelmien vuoksi ja siksi osa toiminnasta on järjestetty tilapäisesti uudelleen muissa tiloissa. Koulua on laajennettu vuonna 1988 ja 2001. Vuonna 2009 koulun länsipuolelle on rakennettu siirtokelpoinen rakennus. Koulun yhteydessä toimii myös alueen nuorisokeskus ja kirjasto. Kämmenniemen koulussa toimii esiopetus ja vuosiluokat 1–9. Nykyinen oppilasmäärä on noin 360, joista noin 16 on esioppilaita.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tarveselvitysvaiheessa on kartoitettu hankkeen etenemisvaihtoehdot. Tässä tarveselvityksessä ensimmäisessä rakennusvaiheessa esitetään toteutettavaksi vuonna 1988 valmistuneen osan perusparannus sekä kaksikerroksinen laajennusosa, joka korvaa vuonna 1969 valmistuneen heikkokuntoisen ja käytöstä poistetun osan. Lisäksi piha-alueet uudistetaan ja pihalla sijaitsevat siirtokelpoiset rakennukset puretaan. Koulun kanssa samalla tontilla oleva vuonna 2019 valmistunut päiväkotiki ja sen piha-alue eivät ole mukana investoinnissa.

Rakennus perusparannetaan kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa perusparannetaan vuonna 1988 valmistunut osa sekä toteutetaan koulun laajennusosa purettavan rakennusosan paikalle. Toisessa vaiheessa perusparannetaan vuonna 2001 valmistunut osa. Tehtyjen kuntoselvityksien ja -tutkimuksien mukaan rakennuksessa tehdään kattava talotekninen uudistus sekä rakenteellisia korjaustoimenpiteitä. Lisäksi perusparannettaville osille tehdään toiminnallisia parannuksia, jotta se pystyy vastaamaan paremmin nykyisen oppimisympäristön vaatimuksiin. Suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan Tampereen kaupungin koulujen ja päiväkotien uusimpia suunnitteluohjeita. Suunnittelua on tehty liikenteellisten ratkaisujen osalta yhteistyössä Tampereen kaupungin liikennesuunnittelun kanssa. Koulun, kirjaston ja nuorisotilojen perusparannus ja laajennus mahdollistaa lähialueen esiopetuksen ja perusopetuksen sekä kirjasto ja nuorisopalveluiden toteuttamisen. Vaiheittainen perusparannus ja laajennusosan toteutus on välttämätön, jotta opetusta ja kirjastopalvelut pystytään järjestämään terveellisissä ja turvallisissa tiloissa.

Tilan tarve

Koulu mitoitetaan esiopetuksen ja alakoulun osalta 1–2-sarjaiseksi ja yläkoulun osalta 3–5-sarjaiseksi, yhteensä maksimissaan 600 oppilaalle, sisältäen esiopetuksen. Erityisopetuksen oppilaat sisältyvät edellä mainittuun kokonaismäärään. Tilaohjelma on tarveselvityksen liitteenä. Suunnitellut tilat mahdollistavat oppilasmäärien vuosittaisen vaihtelun. Kirjaston tilojen pinta-ala on noin 206 m², eikä laajuus muutu perusparannushankkeessa. Nuorisotilojen koko on noin 214 m². Nuorisopalvelut käyttävät liikuntatiloja joustavasti toiminnassaan. Tilaohjelman mukainen toimintojen tilantarve hyötyalana on yhteensä 3 975 m². Rakennuksen arvioitu huoneistoala, mikä on vuokran maksun peruste, on 5 727 m². Lisäksi mahdollistetaan tilojen iltakäyttö alueen asukkaille ja muille toimijoille.

Aikataulu

Ensimmäisen vaiheen rakennustyöt on suunniteltu toteutettavaksi maaliskuun 2026 ja toukokuun 2027 välisenä aikana, jolloin tilojen käyttöönotto olisi elokuussa 2027. Koulun 2001 rakennetulla osalla lämmitysjärjestelmään liittyvät välttämättömät tekniset muutokset toteutetaan kesän 2025 aikana. Toinen rakentamisvaihe, jolloin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

perusparannetaan vuonna 2001 rakennettu uusi rakennusosa, on esitetty toteutettavaksi vuosina 2032–2033. Vaihe 2 on erillinen investointi ja siitä tehdään erillinen hankesuunnitelma investointiohjelman mukaisesti.

Hankkeen toteuttamiseen liittyvät tiedot

Tonttia rajaa pohjoispuolella kapea lähivirkistysalue, jossa on ohjeellinen jalankululle varattu reitti. Kaakkoisreunalla on kapea puistoalue erottamassa koulun tonttia Paavolantiestä ja lounaassa on Ullakonvainio. Tontin pinta-ala on 24 336 m². Tontin luoteisosassa on liikuntakenttä ja päiväkodille erotettu piha-alue. Koulun välituntipiha on pitkän rakennusmassan länsipuolella. Koulun koillispuolella on koulua ja varhaiskasvatusyksikköä palveleva huoltopiha ja pieni pysäköintialue henkilökunnan käyttöön. Perusparannuksen yhteydessä koulun piha uudistetaan kokonaan ja aidataan. Olemassa olevia puita säilytetään ja uusia puita istutetaan tarvittaessa, jotta pihaan saadaan riittävästi varjon paikkoja. Lisäksi toteutetaan katoksia ja seinäkkeitä varjonpaikoiksi. Tontin pohjoisosan urheilukenttä kunnostetaan. Esikoululaisten saattoliikennettä varten toteutetaan saattopaikat ympäriajettavana lenkinä Ullakonvainion puolelta. Saattopaikoista yksi autopaikka toteutetaan esteettömällä mitoituksella. Alueen kevyen liikenteen turvallisuutta pyritään parantamaan hankkeen yhteydessä. Suurin osa koululaisista kulkee koulukyydityksillä laajalta koulunkäyntialueelta. Koulun edessä on saattoliikenteelle ajolenkki, jonka varrelle mahtuu kaksi linja-autopaikkaa ja kolme paikkaa takseille. Ajolenkin yhteydessä on myös 13 autopaikkaa, joista viisi paikkaa on varattu kirjaston asiakaspaikoiksi. Koulun pohjoispuolelle on suunniteltu kahdeksan autopaikkaa henkilökunnalle. Paavolantien viereisellä pysäköintialueella on koulun henkilökunnalle osoitettu henkilökunnan autopaikkoja yhteensä 24 autopaikkaa koulun käyttöön asemakaavan mukaisesti. Autopaikkojen määrä on yhteensä 63 kappaletta (päiväkotia, koulu, nuorisotilat ja kirjasto). Koulun tontille sijoitetaan polkupyöräpaikkoja 200 kappaletta ja niistä puolet toteutetaan katettuna.

Suunnitelman mukaan vaiheessa 1 koulun vuonna 1969 rakennettu yksikerroksinen osa puretaan ja sen tilalle rakennetaan kaksikerroksinen laajennusosa, johon sijoittuu opetustilat, uusi monitoimitali, oppilashuollon tilat sekä tekniset tilat. Vuonna 1988 perusparannettavassa osassa tilojen järjestys säilyy pääosin ennallaan. Esiopetuksen tilat osoitetaan 1988 rakennettuun osaan. Vanhan liikuntasalin yhteyteen toteutetaan uusi iv-konehuone. Tilojen perusjärjestys säilyy pääosin ennallaan. Tilat uudistetaan perusparannuksen yhteydessä. Rakennusvaiheen 2 tilojen perusjärjestys säilyy pääosin ennallaan. Tilat perusparannetaan ja tilapinnat uudistetaan. Osa OT3-tiloista (perusopetustiloista) toteutetaan jaettavaksi siirtoseinillä. Lisäksi toteutetaan uudet pienryhmätoimintaan soveltuvat pienet luokka- ja pienryhmätilat. Toteutetaan uusi iv-konehuone koulun laajennusosana. Rakennusvaiheen 2 ratkaisuja tarkennetaan hankesuunnitteluvaiheessa. Kirjaston tiloihin ei tehdä tilamuutoksia. Tilat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

uudistetaan perusparannuksen yhteydessä. Suunnittelussa noudatetaan uusimpia suunnitteluohjeita.

Investointi- ja käyttökustannukset

Esiselvitysten perusteella tehdyissä laskelmissa on päädytty seuraaviin kustannusarvioihin:

Vaihe 1 (1988 vaiheen perusparannus ja laajennus) 12 330 000 euroa. Urheilukentän kunnostus 325 000 euroa. Ensimmäisen rakennusvaiheen kustannukset yhteensä 12 655 000 euroa. Toisen rakennusvaiheen vuonna 2032 toteutettava perusparannus yhteensä 9 140 000 euroa. Toisen vaiheen kokonaiskustannus on arvioitu tämänhetkisen kunnostustarpeen mukaan. Tarveselvitysvaiheessa arvioitu vaiheiden 1 ja 2 kokonaiskustannus on yhteensä 21 795 000 euroa.

Vaiheen 1 perusparannusosan pääomavuokra tulee olemaan 501 358 euroa/vuosi (29,35 euroa/m²/kk), kiinteistönhoito 55 524 euroa/vuosi (3,25 euroa/m²/kk), kunnossapito 25 627 euroa/vuosi (1,50 euroa/m²/kk) ja tontinvuokra 3 417 euroa/vuosi (0,20 euroa/m²/kk). Vuokra on yhteensä 585 926 euroa/vuosi (34,30 euroa/m²/kk).

Vaiheen 1 laajennusosan pääomavuokra tulee olemaan 369 941 euroa /vuosi (25,58 euroa/m²/kk), kiinteistönhoito 46 995 euroa/vuosi (3,25 euroa/m²/kk), kunnossapito 21 690 euroa/vuosi (1,50 euroa/m²/kk) ja tontinvuokra 2 892 euroa/vuosi (0,20 euroa/m²/kk). Vuokra on yhteensä 441 518 euroa/vuosi (30,53 euroa/m²/kk).

Lämpökeskuksen uusiminen toteutetaan erillisenä investointina, jonka vuokravaikutus on noin 137 064 euroa vuodessa kymmenen vuoden ajan.

Perusparannuksen 1. vaiheen yhteydessä tullaan toteuttamaan myös vuonna 2001 rakennetussa rakennusosassa lämmitysjärjestelmän uusimiseen liittyviä toimenpiteitä erillisinvestointina. Vuokravaikutus on noin 69 108 euroa vuodessa kymmenen vuoden ajan.

Vaiheessa 2 perusparannettavan vuonna 2001 rakennetun rakennusosan vuokra tulee pysymään pääosin nykyisellä tasollaan perusparannusvaiheen 2 alkamiseen asti.

Vaiheen 2 perusparannusosan perusparannuksen jälkeinen pääomavuokra tulee olemaan 680 364 euroa/vuosi (18,04 euroa/m²/kk), kiinteistönhoito perusopetus ja kirjastot 116 961 euroa/vuosi (3,25 euroa /m²/kk), kiinteistönhoito Pirkanmaan Voimia Oy 8 366 euroa/vuosi (4,88 euroa/m²/kk), kunnossapito 56 556 euroa/vuosi (1,50 euroa/m²/kk) ja tontinvuokra 7 541 euroa/vuosi (0,20 euroa/m²/kk).

Vuokra jakaantuu seuraavasti:

Vaihe 1:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Varhaiskasvatus ja esiopetus: perusparannus ja laajennus 65 010 euroa /vuosi

Perusopetus: perusparannus ja laajennus 814 337 euroa/vuosi

Oppilashuolto (Pirkanmaan hyvinvointialue): perusparannus ja laajennus 62 289 euroa/vuosi

Nuorisopalvelut: perusparannus ja laajennus 85 809 euroa/vuosi

Vaihe 2:

Perusopetus: perusparannus 768 489 euroa/vuosi

Kirjastot: perusparannus 59 051 euroa/vuosi

Pirkanmaan Voimia Oy: perusparannus 42 248 euroa/vuosi

Keittiön laitteet ovat Pirkanmaan Voimia Oy:n oma investointi. Ne kuitenkin kilpailutetaan osana kokonaisurakkaa ja laitehankinnan lisäksi Voimia osallistuu rakennuttamis- ja rakennuskustannuksiin keittiön osalta. Keittiölaitteiden kustannusarvio on noin 230 000 euroa (alv 0%), arvio sisältää myös rakennuttamis- ja rakentamisen kustannukset.

Toiminnan kustannukset

Koulussa on henkilökuntaa tällä hetkellä yhteensä noin 56 henkilöä (mukaan lukien esiopetus, kirjasto, nuorisopalvelut, opiskeluhoito, perusopetus sekä Pirkanmaan Voimia Oy). Esiopetuksen henkilökuntaa on koulussa 4 henkilöä. Vuosittaiset henkilöstökustannukset ovat nyt noin 180 000 euroa. Perusopetuksen henkilöstöä on 46 (rehtori, opettajat, koulunkäynnin ohjaajat, koulusihteeri ja vahtimestari). Vuosittaiset henkilöstökustannukset ovat nyt yhteensä noin 2 479 500 euroa. Koulun laskennallinen kapasiteetti mahdollistaa oppilasmäärän kasvun. Mikäli oppilasmäärä kasvaa, toiminnan kustannukset kasvavat vaiheittain kasvun myötä. Vuosien 2027 ja 2032 vuosisuunnitelmissa tulee huomioida ensikertaisen kalustuksen kustannus, joka on molemmat vaiheet huomioiden 1 805 000 euroa. Ensimmäisen vaiheen kustannus on yhteensä 625 000 euroa. Kustannus jakautuu käyttäjien kesken seuraavasti: esiopetus 125 000 euroa, nuorisopalvelut 125 000 euroa ja perusopetus 375 000 euroa. Toisen vaiheen kustannus ensikertaisesta kalustuksesta on 1 117 500 euroa, josta perusopetuksen osuus on 1 087 500 ja kirjaston osuus 30 000 euroa. Ensimmäinen ja toinen vaihe huomioiden esi- ja perusopetuksen kokonaissummasta 65 % eli 1 072 500 euroa on varsinaista ensikertaista kalustamista (irtokalusteita) ja 35 % eli 577 500 euroa on varaus käyttötalouteen, sisältäen tarvittavat ICT-hankinnat. Kirjastossa on 1 kirjastonhoitaja. Henkilöstökustannukset ovat yhteensä 45 720 euroa. Kämenniemen nuorisokeskuksessa työskentelee tällä hetkellä kaksi työntekijää. Perusparannuksen jälkeen henkilöstön määrää pystytään kasvattamaan kolmeen. Henkilöstökustannukset kasvavat vastaavasti ja ovat jatkossa yhteensä 135 000 euroa/vuosi. Ateriapalvelukustannukset ovat noin 260 000 euroa vuodessa. Kustannukset jakautuvat arviolta seuraavalla tavalla:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Perusopetuksen ateriat 230 000 euroa ja esiopetuksen ateriat 30 000 euroa. Puhtauspalveluiden kustannukset ovat noin 1,57 euroa/m² kuukaudessa.

Taide rakennushankkeessa

Koulussa sijaitsevat taideteokset kunnostetaan ja siirretään mahdollisuuksien mukaan takaisin rakennukseen hankkeen valmistuttua. Taiteelle tarvittavat kunnostukset tarkennetaan hankesuunnitteluvaiheessa.

Elinkaaren hiilijalanjälkilaskelmat

Hiilijalanjälkilaskelma on laadittu peruskorjattavalle ja laajennettavalle Kämmenniemen koululle. Vaiheen 1 elinkaaren hiilijalanjälki on laskennallisesti 1964 t CO₂e 13,77 kg CO₂e/m²/a). Vaiheen 2 elinkaaren hiilijalanjälki on laskennallisesti 1964 t CO₂e 13,77 kg CO₂e/m²/a). Yhteenlaskettu elinkaaren hiilijalanjälki on laskennallisesti 10,02 kg CO₂e /m²/a (yhteensä 3 273 t CO₂e).

Elinkaarikustannuslaskelmat

Suunnitelmien perusteella tehtyjen laskelmien mukainen vaiheen 1 elinkaarikustannus on 50 vuoden arviointiajanjaksolla 21 341 000 euroa ja vaiheen 2 osalta 19 264 000 euroa. Yhteenlaskettu elinkaarikustannus on 43 285 000 euroa. Laskelmia tarkennetaan hankesuunnitteluvaiheessa.

Väistötilat

Vaiheessa 1 yläkoulun toiminta siirtyy rakennustöiden ajaksi väistötiloihin Lamminrahkan kouluun. Esiopetus ja luokkien 1–6 oppilaat voivat jatkaa koulunkäyntiä Kämmenniemen koulussa ensimmäisen rakennusvaiheen ajan, koska koulutoimintaa voidaan jatkaa koulun uusimmassa rakennusosassa. Nuorisopalveluiden käyttöön vuokrataan väliaikaiset tilat. Väistötilaratkaisut tarkentuvat hankesuunnitelmavaiheessa. Vaiheen 2 väistötilaratkaisut tarkentuvat vaiheen 2 hankesuunnitteluvaiheessa.

Lapsivaikutusten arviointi

Terveys: Kämmenniemen koulutalon perusparannus ja laajennus mahdollistaa oppilaille terveelliset ja turvalliset oppimisympäristöt samoin kuin nuorisokeskuksen toiminnalle. Perusparannuksen yhteydessä huomioidaan rakennuksen esteettömyys. Perusparannetut opetustilat luovat viihtyvyyttä ja koulumyönteistä asennetta oppilaisiin ja perheisiin. Koulun opiskeluhoolto toimii saumattomassa yhteistyössä oppilaiden terveyden ja opiskeluolosuhteiden edistämiseksi. Hankkeen myötä opiskeluhoollon toiminnot keskitetään uudisoosan.

Turvallisuus ja liikkuminen: Hankkeen myötä parannetaan alueen liikenneturvallisuutta, jotta oppilaiden on turvallista kulkea kouluun, nuorisokeskukselle ja kirjastoon myös kävellen tai polkupyörällä. Koulukuljetusten jättö- ja ottopaikat suunnitellaan turvallisiksi. Perusparannuksen myötä oppilaille ja henkilökunnalle lisätään

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

polkupyöräpaikkoja, joista osa katettuina. Huoltoajolle suunnitellaan turvallinen yhteys, joka ei risteä lasten välituntipihan eikä saattoliikenteen kanssa. Välituntipihan iltakäytön osalta turvallisuus paranee, kun autoille on asianmukaiset parkkipaikat piha-alueen ulkopuolella.

Arjen sujuvuus: Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia lasten ja perheiden arjen sujumiseen, kun esiopetus ja perusopetus sekä nuorisokeskus ja kirjasto pystytään tarjoamaan jatkossakin lähipalveluna alueella. Rakennuksen tilat suunnitellaan mahdollisimman monikäyttöisiksi olemassa olevat rakenteet huomioiden. Tiloja voi vuokrata myös iltakäyttöön, esim. lasten harrastustoimintaan. Hankkeen yhteydessä parannetaan myös pihan ja urheilukentän toimintoja. Ne palvelevat alueen asukkaita myös iltaisin ja viikonloppuisin.

Lämmitysjärjestelmän muutos ja uusi lämpökeskus

Vuonna 1969 rakennettu lämpökeskus- ja asuinrakennus puretaan. Purkuajankohta tarkennetaan ja yhteensovitetään hankesuunnitteluvaiheessa. Koulun nykyisenä lämmitysjärjestelmänä on öljylämmitys, joka vaihdetaan maalämmöksi. Lämmitysjärjestelmän muutoksen kustannusarvio on yhteensä 1 805 000 euroa, johon on myönnetty ARA-tukea 420 000 euroa. Investointi tuen kanssa 1 385 000 euroa (alv 0 %). ARA-tuen ehtona on muutoksen toteutus vuoden 2025 loppuun mennessä. Uusi lämpökeskus ja maalämpöjärjestelmä toteutetaan erillisenä hankkeena ja investointina.

Hallintosäännön (1.3.2024) 15 § kohdan 20 mukaan kaupunginhallitus päättää yli 10 000 000 euron arvoisten tilahankkeiden tarveselvityksistä. Hankkeen tarveselvitys ja sen liitteet ovat tämän asian liitteinä.

Tiedoksi

Virpi Ekholm, Jarmo Viljakka, Niko Suoniemi, Anna-Maija Väänänen, Anu Rajala, Anni Andrejeff, Jenni Rämälä, Kristiina Järvelä, Ulla Ojalampi, Kaisariitta Järvinen, Elina Kalliohaka, Elli Rasimus, Matti Tanski, Elina Lahti, Petri Mölsä, Jukka Kauppinen, Juhapekka Hirvimäki/PIRHA, Tommi Helevirta/PIRHA, Kitiatalous

Liitteet

- 1 Kh 4.3.2024 Kämmenniemen koulu, tarveselvitys
- 2 Kh 4.3.2024 Kämmenniemen koulu, tarveselvityksen liite, tilaohjelma
- 3 Kh 4.3.2024 Kämmenniemen koulu, tarveselvityksen liite, aikataulu
- 4 Kh 4.3.2024 Kämmenniemen koulu, tarveselvityksen liite, tontinkäyttöluonnos

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 89, 04.03.2024

Kaupunginhallitus, § 43, 05.02.2024

§ 89

Pirkkala-Linnainmaa-raitotie, Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymän toteutusratkaisu

TRE:2685/08.01.01/2022

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 89

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665, etunimi.sukunimi@tampere.fi ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampereenraitotie.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Pirkkala-Linnainmaa-raitotien Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymä toteutetaan tasoratkaisuna. Liittymän ja sen liikennevalo-ohjauksen suunnittelussa otetaan huomioon liittymän ruuhka-aikainen jonoutumisherkyys, jolloin raitiotieliikenteelle ei lähtökohtaisesti anneta risteyksessä vastaavaa liikennevaloetuuksia kuin muualla raitiotiereitillä.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pirkkala-Linnainmaa-raitotien Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymä toteutetaan tasoratkaisuna. Liittymän ja sen liikennevalo-ohjauksen suunnittelussa otetaan huomioon liittymän ruuhka-aikainen jonoutumisherkyys. Raitiotieliikenteelle ei anneta risteyksessä vastaavaa liikennevaloetuuksia kuin muualla raitiotiereitillä.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä Juha Yli-Rajala muutti päätösehdotuksensa kuulumaan seuraavasti:

"Pirkkala-Linnainmaa-raitotien Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymä toteutetaan tasoratkaisuna. Liittymän ja sen liikennevalo-ohjauksen suunnittelussa otetaan huomioon liittymän ruuhka-aikainen jonoutumisherkyys, jolloin raitiotieliikenteelle ei

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lähtökohtaisesti anneta risteyksessä vastaavaa liikennevaloetua kuin muualla raitiotiereitillä."

Puheenjohtaja totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan päätöksenteon pohjana.

Perustelut

Pirkkala–Linnainmaa-raitiotien Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymän vaihtoehtoja käsiteltiin kaupunginhallituksen kehittämiskokouksessa 5. helmikuuta. Vaihtoehdot esiteltiin myös yhdyskuntalautakunnalle ajankohtaisissa asioissa 16. tammikuuta.

Tampereen Ratikan Pirkkala–Linnainmaa-allianssi on tarkastellut Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymään seitsemää eri vaihtoehtoa ja niiden alavaihtoehtoja.

Vaihtoehto 0 on 24.4.2023 valtuuston hyväksymän raitiotien hankesuunnitelman mukainen tasoratkaisu. Raitiotie kulkee liittymässä samassa tasossa muun ajoneuvoliikenteen kanssa. Ratkaisun kustannusarvio Hatanpään valtatiellä Vuolteenkadun ja Jokikadun välisellä osuudella on 6,5 milj. euroa. Muiden liittymävaihtoehtojen vaikutuksia on verrattu tähän ratkaisuun.

Liittymävaihtoehdossa 1 tarkasteltiin, että raitiotierata alittaa Tampereen valtatie tukimuurien välissä ja siltarakenteen ali. Ratkaisun kustannusarvio Hatanpään valtatiellä Vuolteenkadun ja Jokikadun välisellä osuudella on 20,9 milj. euroa. Ratkaisu lyhentää raitiotieliikenteen matka-aikaa tarkasteluosuudella vähintään 7 sekunnilla ja vähentää raitiotie- ja muun ajoneuvoliikenteen toisilleen aiheuttamaa häiriötilanteiden haittaa. Raitiotie ali -vaihtoehdon rakentaminen liittymäalueelle kestää saman ajan kuin tasoratkaisun rakentaminen, mutta rakentamisen aikainen häiriö ajoneuvoliikenteelle on laajempi. Raitiotien toteuttaminen liittymän ali vähentää Hatanpään valtatie ajokaistoja liittymän pohjoisella tulohaaralla. Ratkaisu ei merkittävästi paranna liittymän liikenteellistä toimivuutta. Merkittävistä lisäkustannuksista ja vähäisistä lisähyödyistä johtuen raitiotie ali -vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Liittymävaihtoehdossa 2 tarkasteltiin, että raitiotierata ylittää Tampereen valtatie liittymän sillalla. Ratkaisun kustannusarvio Hatanpään valtatiellä Vuolteenkadun ja Jokikadun välisellä osuudella on 17,9 milj. euroa. Ratkaisu lyhentää raitiotieliikenteen matka-aikaa lähes saman verran kuin liittymävaihtoehto 1 ja vähentää raitiotie- ja muun ajoneuvoliikenteen toisilleen aiheuttamia häiriötilanteiden haittoja. Raitiotie yli -vaihtoehdon rakentaminen liittymään kestää saman ajan kuin tasoratkaisun rakentaminen, mutta rakentamisaikainen häiriö liikenteelle on laajempi. Raitiotien toteuttaminen liittymän yli vähentää Hatanpään valtatie ajokaistoja liittymän pohjoisella tulohaaralla. Ratkaisu ei merkittävästi paranna liittymän liikenteellistä toimivuutta. Raitiotie yli -vaihtoehdossa lisävaikutuksia ovat merkittävät kaupunkikuvalliset haitat, riski liikennemelun heijastumisesta siltarakenteista ja mahdollinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

asumismukavuuden heikkenemisen haitta Hatanpään valtatie 15–17 asuinrakennusten kohdalla. Vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Liittymävaihtoehdossa 3 tarkasteltiin, että Tampereen valtatie liikenne ohjataan Hatanpään valtatie ali. Tampereen valtatiellä korkeusaseman pakkopisteinä ovat idässä Jokikadun ja Sorinkadun liittymä ja lännessä Vuolteenkadun liittymä sekä ratinan kauppakeskuksen maanalainen kiertoliittymä ja sen laskevat ja nousevat rampit. Ratkaisu, jossa alittavalta Tampereen valtatieltä tulisi pystyä liittymään Vuolteenkadulle, muodostuu Tampereen valtatie ajokaistojen pituuskaltevuus erittäin jyrkäksi. Tampereen valtatie liikennemäärillä 12–17 prosentin pituuskaltevuudet eivät ole liikenneturvallisuuden eikä liikenteen toimivuuden näkökulmista hyväksyttäviä. Vertailuna Lukonmäen pituuskaltevuus on 12 prosenttia ja Rautatiekadun 7 prosenttia. Vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Tampereen valtatie ali -ratkaisua tarkasteltiin myös niin, että samalla Hatanpään valtatie tasausta liittymän kohdalla nykyisestä nostettaisiin. Tasauksen nosto 1,0 metrillä ei merkittävästi vielä parantaisi Tampereen valtatie pituuskaltevuuksia, mutta heikentäisi jo merkittävästi jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä. Suurempi Hatanpään valtatie liittymäalueen tasauksen nosto ei ole mahdollinen, koska jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiin sekä liittymän ympärillä olevia rakennuksia vasten tulisi esteettömyyttä ja kunnossapitoa haittaavia tukimuuriratkaisuja. Vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Tampereen valtatie ali -ratkaisua tarkasteltiin myös pidemmältä matkalta alittavana tai matalampana tunnelina. Katutunnelin korkeutta ei ole mahdollista alentaa normaalista 4,5 metrillä pelastustoiminnan vaatimuksista johtuen. Poikkeuksellisen matalaa tunnelia ei tarkasteltu tämän vuoksi enempää. Tampereen valtatie alittavan ratkaisun pidentäminen Vuolteenkadun liittymän länsipuolelle asti 2-kaistaisena osoittautui liikenteellisesti erittäin haastavaksi. Kaistanvaihto olisi tarve tehdä hyvin varhaisessa vaiheessa, ratkaisu aiheuttaisi Ratinan kauppakeskuksen ja Ratinanniemen uudisasutuksen maanalaisen kiertoliittymään muutoksia ja ratkaisussa tulisi merkittävästi lisätä siltarakenteita ja tukimuureja myös Vuolteenkadun liittymään. Tampereen valtatie pidemmän tai matalamman alituksen vaihtoehdot esitetään hylättäväksi.

Liittymävaihtoehdossa 4 tarkasteltiin kiertoliittymää. Liittymän liikennemäärät edellyttäisivät 2-kaistaisen turbokiertoliittymän toteuttamista. Sellainen kiertoliittymä ei mahdu kyseiseen kohteeseen läheisistä rakennuksista johtuen. Vaihtoehto on hylättävä.

Liittymävaihtoehdossa 5 tarkasteltiin ratkaisua, että raitiotie alittaa liittymän ja Hatanpään valtatie tasausta nostetaan keskimäärin 0,5 metriä nykyisestä. Vaihtoehdossa rakentamisen toimenpidealue laajenisi merkittävästi Tampereen valtatiellä koko Sorinkadun ja Vuolteenkadun liittymien väliselle osuudelle. Laajemmasta rakentamisalueesta tulee merkittävästi lisäkustannuksia ja lisää rakentamisen aikaista haittaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikenteelle. Puolta metriä suurempi tasauksen nosto ei ole mahdollinen, sellainen vaikuttaisi jalankulun ja pyöräilyn väylien esteettömyyteen ja mm. katualueen kuivatukseen merkittävästi. Liittymän korkeusaseman nosto ja raitiotieradan geometrian lasku mahdollistaisi Hatanpään valtatieltä etelästä hyvin lyhyen toisen vasemmalle kääntyvien kaistan. Ratkaisun kustannusarvio Hatanpään valtatiellä Vuolteenkadun ja Jokikadun välisellä osuudella on 22,5 milj. euroa. Ratkaisun lisäkustannukset ja rakentamisen aikainen lisähaitta ovat erittäin suuret suhteessa saavutettuihin hyötyihin. Vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Liittymävaihtoehdossa 6 tarkasteltiin, että Tampereen valtatie liikenne ohjataan Hatanpään valtatie yli sillalla. Tampereen valtatie korkeusaseman pakkopisteinä ovat idässä Jokikadun ja Sorinkadun liittymä ja lännessä Vuolteenkadun liittymä. Vaihtoehdossa Tampereen valtatie ajokaistojen pituuskaltevuudet muodostuisivat erittäin jyrkiksi sekä liittymään ylittävää siltaa idästä että lännessä lähestyttäessä. Tampereen valtatie liikennemäärillä 10–12 prosentin pituuskaltevuuden eivät ole liikenneturvallisuuden eikä liikenteen toimivuuden näkökulmista hyväksyttävissä. Vaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymä on jo nykytilanteessa ruuhkatilanteissa häiriöherkkä. Liittymässä esiintyy ajoneuvoliikenteen jonoutumista sekä nykytilanteessa että vuoden 2040 ennustetilanteessa erityisesti Tampereen valtatie läntisellä tulohaaralla ja Hatanpään valtatie eteläisellä tulohaaralla. Raitiotie toteuttamisella eri tasoon tai Tampereen valtatie toteuttamisella eri tasoon suhteessa Hatanpään valtatiehen nähden ei saavuteta merkittäviin kustannuksiin verrattuna riittäviä positiivisia vaikutuksia liittymän ruuhka-aikaiseen toimivuuteen.

Liikenneverkon ruuhkautumishaasteita ei ole mahdollista ratkaista Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymän eritasoratkaisuilla. Ongelma tulee ratkaista muilla keinoilla. Näitä ovat mm. Lempääläntie, Viinikankadun ja Ratapihankadun kehittäminen, keskustan maanalaisen pysäköintijärjestelmän ja sen sisäänajojen kehittäminen, jalankulun ja pyöräilyn yhteyksien kehittäminen mm. uudelta Viinikanlahden alueelta keskustaan sekä tehokkaan joukkoliikennejärjestelmän kehittäminen.

Tarkastellussa liittymässä raitiotieliikenteen kanssa samanaikaisesti voidaan päästää Hatanpään valtatie suoraan ajavaa liikennettä, oikealle kääntyviä ajoneuvojen liikennevirtoja sekä Tampereen valtatie ylittävien suojateiden kulkijoita. Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymä on ruuhka-aikoina hyvin vilkasliikenteinen, Raitiotie etuudet tulee tässä liittymässä sovittaa ruuhka-aikoina liittymän jonoutumisherkkyyteen.

Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymän vaihtoehtotarkastelujen perusteella suositellaan edettävän valtuuston hyväksymän raitiotie hankesuunnitelman mukaisella tasoratkaisulla. Tasoratkaisu on investointikustannuksiltaan yli 10 milj. euroa edullisempi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kuin ratkaisut, joissa raitiotie tai eri ajosuunnat on sijoitettu liittymässä eritasoon. Eritasoratkaisuilla ei ole liikenteellisten toimivuustarkastelujen perusteella saavutettavissa merkittäviä liikenteellisiä toimivuushyötyjä.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Mika Periviita, Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Sari Valjus ja Arto Viitanen/Pirkkala-Linnainmaa-allianssi

Liitteet

1 Kh 4.3.2024 Hatanpää valtatie ja Tampereen valtatie
liittymätarkastelu

2 Kh 4.3.2024 Hatanpään ja Tampereen valtateiden liittymä, lisäaineisto

Kaupunginhallitus, 05.02.2024, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien kehitysvaiheen tilannekatsaus merkitään tiedoksi.

Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie risteyksen ja kääntöraiteen toteutusratkaisun osalta käyty keskustelu merkitään tiedoksi.

Perustelut

Valtuusto hyväksyi raitiotien Pirkkala-Linnainmaa hankesuunnitelman 24.4.2023. Samalla valtuusto valtuutti Tampereen Raitiotie Oy:n toteuttamaan hankesuunnitelman mukaista raitiotietä käynnistämällä kehitysvaihe. Valtuusto asetti aikataulutavoitteeksi, että rakentamisesta tulee olla mahdollista suunnittelevalmiuden puolesta päättää lokakuussa 2024. Pirkkalan kunnanvaltuusto teki samana päivänä vastaavat päätökset. Valtuustojen rakentamispäätös edellyttää myös valtion avustusta hankkeeseen. Tätä tavoitellaan meneillään olevissa MAL-sopimusneuvotteluissa. Valtuusto teki myös yksimieliset päätöspöytäkirjat koskien Hatanpään valtatie, Nuolialantien ja Linnainmaan liikenteellistä toimivuutta.

Pirkkala-Linnainmaa -allianssin kehitysvaiheen allianssisopimus on allekirjoitettu lokakuussa 2023. Pirkkala-Linnainmaa -allianssin Big Room -projektitoimisto on perustettu Hatanpään valtatie varteen. Allianssin kehitysvaiheen aikataulukannustimena on, että valtuustojen päätöksentekomateriaali on valmis syyskuun alussa. Tällä hetkellä kehitysvaiheen kustannuksista on käytetty 15,5 % ja työajasta 17,2 %. Allianssi on tehnyt lähes 16 900 työtuntia. Pirkkala-Linnainmaa -allianssin vastuulla olevan kokonaisuuden suunnittelu ja rakentaminen on jaettu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

maantieteellisesti viiteen lohkokon. Pohjatutkimuksien valmistusaste on lohkoittain 44–100 % välillä. Allianssin nettisivut on avattu 29. tammikuuta. Tampereen ensimmäinen Raitiotieallianssi rakentaa Tampereen Ratikan toteutusosaa 2B Santalahti – Lentävänniemi, sen rakentaminen etenee suunnittelun mukaisesti, ja tavoitteena on liikenteen avaaminen Lentävänniemeeseen 7.1.2025.

Pirkkala-Linnainmaa -allianssi on kehitysvaiheen suunnittelun aluksi tarkastellut Hatanpään valtatiellä vaihtoehtoja Tampereen valtatieen liittymään, muihin Hatanpään valtatieen katu- ja tonttiliittymiin ja Nuolialantien itäosaan. Vaihtoehtotarkasteluilla on pyritty vastaamaan valtuuston asettamiin ponsiin. Lisäksi allianssi on tarkastellut Hatanpään valtatielle toteuttamismahdollisuuksia raitiotien kääntöraiteelle, joka palvelisi eri ratahaarojen keskenään erilaisen kysynnän tasaamista ja mm. mahdollisesti Ratinan Stadionin ja Nokia Arenan tapahtumien päättymishetkiä.

Allianssin kehitysvaiheen suunnittelun tavoiteaikatauluna on, että Hatanpään valtatieen ja Nuolialantien katusuunnitelmaluonnokset esitellään yhdyskuntalautakunnalle ajankohtaisissa ja asetetaan nähtäville maaliskuussa. Tavoitteena on saada evästystä Hatanpään valtatieen ja Tampereen valtatieen välisen liittymän toteutustavasta sekä raitiotien kääntöraiteen sijainnista. Linnainmaan katuverkosta tehtyjä tarkasteluja esitellään kaupunginhallitukselle myöhemmin erikseen.

Allianssi on tarkastellut useita vaihtoehtoja Hatanpään valtatieen ja Tampereen valtatieen liittymään ja arvioinut eri vaihtoehtojen kustannukset ja muut vaikutukset. Tarkastelujen perusteella on arvioitu, että hankesuunnitelman mukainen tasoratkaisu, vaihtoehto 0, olisi suositeltava vaihtoehto jatkosuunnittelun pohjaksi. Tasoratkaisu on investointikustannuksiltaan yli 10 miljoonaa euroa edullisempi kuin ratkaisut, joissa raitiotie on sijoitettu liittymässä muuhun ajoneuvoliikenteeseen nähden eritasoon. Eritasoratkaisuilla ei ole toimivuustarkastelujen perusteella saavutettavissa merkittäviä liikenteellisiä hyötyjä. Sen sijaan eritasoratkaisuissa Hatanpään valtatieltä Tampereen valtatieen liittymän pohjoispuolelta menetettävät kaistat heikentävät liikenteellistä kokonaisuutta.

Kääntöraidetta on tarkasteltu Hatanpään valtatielle Sorin aukion kohdalle, linja-autoaseman kohdalle, Tampereen valtatieen liittymän pohjoispuolelle, Hatanpään valtatie 38 kohdalle ja Sarankulmankadulle heti Hatanpään valtatieen ja Nuolialantien liittymän eteläpuolelle. Pistoraide Sarankulmankadulla toimisi valmiiksi rakennettuna varauksena Vuoreksen ratahaaran toteuttamiseen. Kääntöraiteen osalta vaihtoehdot 2 ja 5 (kääntöraide sijoittuu Hatanpään valtatielle Vuolteenkadun ja Tampereen valtatieen liittymien väliselle osuudelle) luovat parhaat hyödyt joukkoliikenteelle ja kääntöraiteen vaikutus muun liikenneverkon toimivuuteen on vähäisin. Tämä on tilanne erityisesti silloin, jossa risteuksen jatkosuunnittelua jatketaan vaihtoehdon 0 pohjalta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Mika Periviita, Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Sari Valjus ja Arto Viitanen/Pirkkala-Linnainmaa -allianssi

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle, joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle, suunnittelujohtaja Jukka Lindforsille sekä suunnittelupäällikkö Ari Vandellille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Mikko Aaltonen poistui kokouksesta.

Sirpa Pursiainen-Hautala ja Max Nikkari poistuivat kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Ilmari Nurminen ja Pekka Salmi poistuivat kokouksesta.

Liitteet

1 Kh 5.2.2024 Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien tilannekatsaus ja vaihtoehtotarkastelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 90, 04.03.2024

Kaupunginhallitus, § 43, 05.02.2024

§ 90

Pirkkala–Linnainmaa-raitotie, keskustan kääntöraide Hatanpään valtatielle

TRE:2685/08.01.01/2022

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 90

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665 ja joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.sukunimi@tampere.fi sekä kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampereenraitotie.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pirkkala–Linnainmaa -raitotieallianssin kehitysvaiheen suunnittelun hankekokonaisuuteen lisätään kääntöraide Hatanpään valtatielle, Tampereen valtatie liittymän pohjoispuolelle, kiinteistöjen Hatanpään valtatie 9, 18 ja 20 kohdalle. Kääntöraiteen alustava kustannusarvio on 3,1 milj. euroa.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Tampereen raitiotien Pirkkala-Linnainmaa -allianssi on kehitysvaiheessa. Hankkeen sisältö tarkentuu kehitysvaiheen aikana. Allianssin laatiman toteutussuunnitelman on tavoite valmistua syyskuun 2024 aikana. Tampereen ja Pirkkalan valtuustoissa 24.4.2023 asetettuna tavoitteena on, että valtuustoilla on edellytykset päättää raitiotien rakentamisesta lokakuusta 2024 alkaen. Pirkkala–Linnainmaa-raitiotien Hatanpään valtatie kääntöraiteen vaihtoehtoja käsiteltiin kaupunginhallituksen kehittämiskokouksessa 5.2.2024. Vaihtoehdot esiteltiin myös yhdyskuntalautakunnalle ajankohtaisissa asioissa 16.1.2024.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat vahvasti kasvaneet. Vuoden 2023 kokonaismatkustajamäärä oli 22 prosenttia suurempi kuin koronaepidemiaa edeltäneen ennätysvuoden 2019 matkustajamäärä. Ratikan matkustajakysyntä, erityisesti Hervannan ratahaarella, on ylittänyt odotukset. Parhaillaan kevätkaudella 2024 ratikkalinjalla 3 Hervannasta Santalahteen liikennöidään 7,5 minuutista tihennetyllä 6 minuutin vuorovälillä arkisin klo 14–18. Kesäkuussa tulee voimaan linjastomuutos, jossa ratikkalinja 3 Hervannasta päätetään Hatanpään valtatielle Sorin aukion pysäkille ja ratikkalinja 1 TAYS Keskussairaualta liikennöi Santalahteen ja tammikuusta 2025 alkaen edelleen Lentävänniemeeseen asti. Tällä linjastomuutoksella tasataan ratikkalinjojen matkustajakuormitusta keskusta-alueella sekä vältetään se, että Hervannan ratahaaran tihennetyllä vuorovälillä jouduttaisiin tarpeettomasti liikennöimään liian pitkälle keskustan ulkopuolelle vähemmän matkustajakysynnän alueelle.

Ratikan tihennetyllä vuorovälillä liian pitkälle liikennöitäessä muodostuu joukkoliikennejärjestelmän talouteen merkittäviä lisäkustannuksia ja lisäksi se kuormittaa katuliittymien toimivuutta ylimääräisillä ratikkavuoroilla tarpeettoman laajalla alueella.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna runsaan matkustajakysynnän palvelemiseen tihennetyn vuorovälin rinnalla on raitiovaunujen pidentäminen. Tampereen raitiovaunujen pidentämistä 10 metrillä 47-metrisiksi selvitetään parhaillaan. Pitkiä raitiovaunuja liikennöisi Tampereella aikaisintaan tästä hetkestä 3–4 vuoden kuluttua. Pitkistä vaunuista ei ole tehty päätöksiä.

Tampereen raitiotiejärjestelmän eri ratahaarojen toisistaan poikkeava matkustajakysyntä on hyvin todennäköinen tulevaisuuden skenaario. Ratahaarojen toisistaan poikkeava vuorotiheys edellyttää, että Tampereen keskustassa säilyisi raitiovaunujen kääntymismahdollisuus, joka ei haittaa linjaraiteiden liikennettä.

Raitiotien kääntöraide, kolmas raide linjaraiteiden rinnalla, keskusta-alueella on varaus, joka antaa raitiotiejärjestelmään vapausasteita tulevaisuuden liikennetilanteisiin vastaamiseen. Kääntöraide mahdollistaa raitiotieliikenteen tihennetyn vuorovälin tarvittavalla ratahaarella niin, että tihennettyä liikennettä ei ole tarve ajaa keskustan yli vastakkaiselle ratahaarelle, missä sille ei ole vastaavaa tarvetta.

Raitiotien kääntöraiteen sijaitessa lähellä Sorin aukion raitiovaunupysäkkiä, palvelisi kääntöraiteen tuoma raitiovaunujen kääntymis- ja väliaikainen pysäköintimahdollisuus myös lisäliikennettä, jota voitaisiin tarjota mm. Ratinan Stadionin ja Keskusareenan tapahtumien päättyessä.

Ratikan Pirkkala–Linnainmaa-allianssi on tarkastellut kääntöraidetta, kolmatta raidetta linjaraiteiden rinnalle useisiin Hatanpään valtatie kohteisiin.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kääntöraide Hatanpään valtatielle Sorin aukion pysäkin kohdalle toteutettaessa häittäisi merkittävästi muun ajoneuvoliikenteen toimivuutta vähentämällä ajokaistoja tai muuttamalla ajolinjoja merkittävästi nykyistä huonommaksi. Kääntöraiteen toteuttaminen Sorin aukion pysäkin kohdalle vaikuttaisi myös rakentamisen aikana merkittävästi jo liikennöitävän rataosan toimintaan. Sorin aukion pysäkin kohdalle suunnitellut kääntöraidevaihtoehdot esitetään hylättäväksi.

Kääntöraide Hatanpään valtatiellä Vuolteenkadun liittymän eteläpuolella linja-autoasemarakennuksen kohdalla poistaisi oikealle kääntyvien kaistan Hatanpään valtatieltä etelästä Vuolteenkadulle itään. Tämä ei ole liikenneverkon toimivuuden kannalta toivottavaa. Kääntöraiteen rakentaminen linja-autoaseman kohdalle vaikuttaisi myös jo valmiin radan liikennöintiin. Linja-autoasemarakennuksen kohdalle suunniteltu kääntöraidevaihtoehto esitetään hylättäväksi.

Kääntöraide Hatanpään valtatiellä Tampereen valtatie liittymän pohjoispuolella kiinteistöjen Hatanpään valtatie 9, 18 ja 20 kohdalla ei merkittävästi muuta jo liikennöitävää raitiotierataa eikä vaikuta läheisen Tampereen valtatie liittymän toimivuuteen. Tällä sijainnilla ei muodostu raitiovaunuille ylimääräistä ajoa ja ylimääräistä katuliittymien ylittämistä. Lisäksi kääntöraide sijaitsisi lähellä Sorin aukion pysäkkiä, joten kääntöraidetta voitaisiin hyödyntää myös Ratinan stadionin ja Keskusareenan tapahtumien lisäliikenteen tarjoamiseen. Ratkaisun lisäkustannus on 3,1 milj. euroa valtuuston hyväksymään Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesuunnitelmaan.

Kääntöraidetta on tarkasteltu myös Tampereen valtatie liittymän eteläpuolelle mm. Hatanpään valtatie 34 kohdalle ja Sarankulmankadulle. Näissä vaihtoehdoissa Sorin aukion pysäkiltä kääntöraiteelle tulisi ylimääräistä ajoa vaihtoehdosta riippuen 800 m tai 2,5 km. Ajomatkasta aiheutuisi vuositasolla merkittäviä lisäkustannuksia joukkoliikennejärjestelmälle. Tampereen valtatie liittymän eteläpuoleiselle kääntöraiteelle liikennöivästä lisäliikenteestä aiheutuisi myös ylimääräistä kuormitusta useamman katuliittymän liikenteelliseen toimivuuteen. Tampereen valtatie liittymän eteläpuoleiset kääntöraideratkaisut esitetään hylättäväksi.

Joukkoliikenneviranomaisen Nysse suosittelee, että kääntöraide otetaan mukaan Pirkkala-Linnainmaa-raitiotien hankesisältöön. Nyssen ja kaupunkiympäristön palvelualueen yhteinen suositus on, että kääntöraide suunnitellaan Hatanpään valtatielle välittömästi Tampereen valtatie liittymän pohjoispuolelle.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Mika Periviita, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Pekka Sirviö ja Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Sari Valjus ja Arto Viitanen/Pirkkala-Linnainmaa-allianssi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, 05.02.2024, § 43

Valmistelijat / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien kehitysvaiheen tilannekatsaus merkitään tiedoksi.

Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie risteyksen ja kääntöraiteen toteutusratkaisun osalta käyty keskustelu merkitään tiedoksi.

Perustelut

Valtuusto hyväksyi raitiotien Pirkkala–Linnainmaa hankesuunnitelman 24.4.2023. Samalla valtuusto valtuutti Tampereen Raitiotie Oy:n toteuttamaan hankesuunnitelman mukaista raitiotietä käynnistämällä kehitysvaihe. Valtuusto asetti aikataulutavoitteeksi, että rakentamisesta tulee olla mahdollista suunnitteluvalmiuden puolesta päättää lokakuussa 2024. Pirkkalan kunnanvaltuusto teki samana päivänä vastaavat päätökset. Valtuustojen rakentamispäätös edellyttää myös valtion avustusta hankkeeseen. Tätä tavoitellaan meneillään olevissa MAL-sopimusneuvotteluissa. Valtuusto teki myös yksimieliset päätösponnet koskien Hatanpään valtatie, Nuolialantien ja Linnainmaan liikenteellistä toimivuutta.

Pirkkala–Linnainmaa -allianssin kehitysvaiheen allianssisopimus on allekirjoitettu lokakuussa 2023. Pirkkala-Linnainmaa -allianssin Big Room -projektitoimisto on perustettu Hatanpään valtatie varteen. Allianssin kehitysvaiheen aikataulukannustimena on, että valtuustojen päätöksentekomateriaali on valmis syyskuun alussa. Tällä hetkellä kehitysvaiheen kustannuksista on käytetty 15,5 % ja työajasta 17,2 %. Allianssi on tehnyt lähes 16 900 työtuntia. Pirkkala–Linnainmaa -allianssin vastuulla olevan kokonaisuuden suunnittelu ja rakentaminen on jaettu maantieteellisesti viiteen lohkoon. Pohjatutkimuksien valmistusaste on lohkoittain 44–100 % välillä. Allianssin nettisivut on avattu 29. tammikuuta. Tampereen ensimmäinen Raitiotieallianssi rakentaa Tampereen Ratikan toteutusosaa 2B Santalahti – Lentävänniemi, sen rakentaminen etenee suunnittelun mukaisesti, ja tavoitteena on liikenteen avaaminen Lentävänniemeeseen 7.1.2025.

Pirkkala-Linnainmaa -allianssi on kehitysvaiheen suunnittelun aluksi tarkastellut Hatanpään valtatiellä vaihtoehtoja Tampereen valtatie liittymään, muihin Hatanpään valtatie katu- ja tonttiliittymiin ja Nuolialantien itäosaan. Vaihtoehtotarkasteluilla on pyritty vastaamaan valtuuston asettamiin ponsiin. Lisäksi allianssi on tarkastellut Hatanpään valtatielle toteuttamismahdollisuuksia raitiotien kääntöraiteelle, joka

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

palvelisi eri ratahaarojen keskenään erilaisen kysynnän tasaamista ja mm. mahdollisesti Ratinan Stadionin ja Nokia Arenan tapahtumien päättymishetkiä.

Allianssin kehitysvaiheen suunnittelun tavoiteaikatauluna on, että Hatanpään valtatie ja Nuolialantien katusuunnitelmaluonnokset esitellään yhdyskuntalautakunnalle ajankohtaisissa ja asetetaan nähtäville maaliskuussa. Tavoitteena on saada evästystä Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie välisen liittymän toteutustavasta sekä raitiotien kääntöraiteen sijainnista. Linnainmaan katuverkosta tehtyjä tarkasteluja esitellään kaupunginhallitukselle myöhemmin erikseen.

Allianssi on tarkastellut useita vaihtoehtoja Hatanpään valtatie ja Tampereen valtatie liittymään ja arvioinut eri vaihtoehtojen kustannukset ja muut vaikutukset. Tarkastelujen perusteella on arvioitu, että hankesuunnitelman mukainen tasoratkaisu, vaihtoehto 0, olisi suositeltava vaihtoehto jatkosuunnittelun pohjaksi. Tasoratkaisu on investointikustannuksiltaan yli 10 miljoonaa euroa edullisempi kuin ratkaisut, joissa raitiotie on sijoitettu liittymässä muuhun ajoneuvoliikenteeseen nähden eritasoon. Eritasoratkaisuilla ei ole toimivuustarkastelujen perusteella saavutettavissa merkittäviä liikenteellisiä hyötyjä. Sen sijaan eritasoratkaisuissa Hatanpään valtatieltä Tampereen valtatie liittymän pohjoispuolelta menetettävät kaistat heikentävät liikenteellistä kokonaisuutta.

Kääntöraidetta on tarkasteltu Hatanpään valtatielle Sorin aukion kohdalle, linja-autoaseman kohdalle, Tampereen valtatie liittymän pohjoispuolelle, Hatanpään valtatie 38 kohdalle ja Sarankulmankadulle heti Hatanpään valtatie ja Nuolialantien liittymän eteläpuolelle. Pistoraide Sarankulmankadulla toimisi valmiiksi rakennettuna varauksena Vuoreksen ratahaaran toteuttamiseen. Kääntöraiteen osalta vaihtoehdot 2 ja 5 (kääntöraide sijoittuu Hatanpään valtatielle Vuolteenkadun ja Tampereen valtatie liittymien väliselle osuudelle) luovat parhaat hyödyt joukkoliikenteelle ja kääntöraiteen vaikutus muun liikenneverkon toimivuuteen on vähäisin. Tämä on tilanne erityisesti silloin, jossa risteyksen jatkosuunnittelua jatketaan vaihtoehdon 0 pohjalta.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Mika Periviita, Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Sari Valjus ja Arto Viitanen/Pirkkala-Linnainmaa -allianssi

Kokouskäsittely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle, kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle, joukkoliikennejohtaja Mika Periviidalle, suunnittelujohtaja Jukka Lindforsille sekä suunnittelupäällikkö Ari Vandellille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana.

Mikko Aaltonen poistui kokouksesta.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Sirpa Pursiainen-Hautala ja Max Nikkari poistuivat kokouksesta päätöksenteon jälkeen.

Ilmari Nurminen ja Pekka Salmi poistuivat kokouksesta.

Liitteet

1 Kh 5.2.2024 Pirkkala-Linnainmaa -raitiotien tilannekatsaus ja vaihtoehtotarkastelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 91

Pirkkala–Linnainmaa-raitotie, tilannekatsaus Linnainmaan katuverkosta ja vaihtopysäkestä

TRE:2685/08.01.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Johtaja Mikko Nurminen, puh. 040 801 2665 ja joukkoliikennejohtaja Mika Periviita, puh. 050 326 7007, etunimi.sukunimi@tampere.fi sekä kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuominen, puh. 050 343 0700, etunimi.sukunimi@tampereenraitotie.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pirkkala–Linnainmaa-raitotien vaihtoterminaali toteutetaan Mäentakusenkadulle siten, että Mäentakusenkatu säilyy ajoneuvoliikenteen mahdollistavana sekaliikennekatuna. Raitiotien rakentamisen yhteydessä toteutetaan Citymarketin pohjoispuolelle uusi katuysteys ajoneuvoliikenteelle Piettasenkadulta Aitolahdentielle.

Muilta osin kaupunginhallituksen Pirkkala–Linnainmaa-raitotien Linnainmaan katuverkon ja vaihtopysäkin tilannekatsauksesta käymä keskustelu merkitään tiedoksi.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja kehitysjohtaja Ville-Mikael Tuomiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut

Valtuusto 24.4.2023 Pirkkala–Linnainmaa-raitotien hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä päätti, että ”Linnainmaan joukkoliikenneterminaalin toteutuksessa tutkitaan toteutussuunnitteluvaiheessa ratkaisuja, joilla varmistetaan henkilöautoliikenteen sujuvuus Mäentakusenkadulla ja samalla varmistetaan joukkoliikenneterminaalin toimivuus.”

Tampereen Ratikan Pirkkala–Linnainmaa-allianssi on laatinut toimivuustarkastelut Linnainmaan katuverkon vaihtoehdoista, joissa Mäentakusenkadun vaihtopysäkin kohdalla on sekaliikennekatu tai joukkoliikennekatuosuus. Lisäksi on tehty herkkyystarkastelu tilanteessa,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

jossa raitiotien toteutussisältöön kuuluva uusi Mäentakusenkadun rinnakkainen katuyhteys ei olisi toteutunut Linnainmaan aluekeskukseen.

Linnainmaan aluekeskukseen, Mäentakusenkadulle suunniteltu ratikka- ja bussiliikenteen välinen vaihtopysäkki on erittäin merkittävä Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennejärjestelmälle. Tällä raitiotielinjan päätepysäkillä kohtaa ratikkalinja keskustasta Linnainmaalle ja bussilinjat Linnainmaan aluekeskukseen ympäröiviltä alueilta Kangasalta, Vatialasta, Sorilasta, Hervannasta, Vehmaisista, Atalasta ja Ojala-Lamminrahkan alueilta.

Linnainmaan vaihtopysäkillä kulkuneuvon vaihtaminen on suunniteltu järjestettäväksi laiturin yli. Laiturin yli -ratkaisusta on erittäin hyviä kokemuksia nykyisen itäisen ratikkalinjan Kaupin kampuksen päätepysäkiltä. Linnainmaan vaihtopysäkin aamuruuhkan klo 6–9 matkustajamäärä on nykyiseen Kaupin kampuksen päätepysäkkiin nähden yli kolminkertainen ja vaihtavien matkustajien määrä lähes nelinkertainen.

Linnainmaan aluekeskuksen katuverkon liikenteelliset toimivuustarkastelut osoittavat, että uusi Mäentakusenkadun kanssa rinnakkainen katuyhteys on ensiarvoisen tärkeä ajoneuvoliikenteen ja joukkoliikennejärjestelmän toimivuudelle.

Linnainmaan katuverkon osalta ei ole tässä yhteydessä linjattavaa. Pirkkala–Linnainmaa-allianssi jatkaa katusuunnitelmien laatimista. Katusuunnitelmat tulevat kevään aina kahdesti nähtäville ja ne on tarkoitus hyväksyä yhdyskuntalautakunnassa allianssin kehitysvaiheen aikana elokuun loppuun mennessä. Allianssin katusuunnitelmien laatimisen lähtökohtaletuksena on, että uusi katuyhteys Linnainmaan aluekeskukseen tullaan rakentamaan osana raitiotiehanketta ja se tullaan toteuttamaan ennen Mäentakusenkadun vaihtopysäkkialueen rakentamista.

Tiedoksi

Mikko Nurminen, Mika Periviita, Jukka Lindfors, Ari Vandell, Ville-Mikael Tuominen/Tampereen Raitiotie Oy, Sari Valjus ja Markus Kytölä/Pirkkala–Linnainmaa -allianssi

Liitteet

1 Kh 4.3.2024 Linnainmaan alueen liikenteelliset tarkastelut (ID 2089)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 92

Tampereen kaupungin liittyminen International Congress and Convention Association (ICCA) ja Congress Network Finland (CNF) jäseneksi

TRE:899/04.04.01/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Asiakkuuspäälliköt Pia Helminen, puh. 040 706 6448 ja Laila Walldén, puh. 040 683 8789, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Tampereen kaupunki liittyy International Congress and Convention Association (ICCA) ja Congress Network Finland (CNF) jäseneksi.

ICCA:n 3 700 euron ja CNF:n 450 euron vuosijäsenmaksut maksetaan kustannuspaikalta 154029, Tapahtumapalvelut.

Tampereen kaupungin yhteyshenkilöt ovat Tampere Convention Bureauun asiakkuuspäälliköt (Pia Helminen ja Laila Walldén).

Perustelut

Kongressipalvelut (Tampere Convention Bureau, TCB) markkinoi Tamperetta kongressikaupunkina sekä tieteen tekijöille että kansainvälisille järjestöille. Usein kansainvälinen ja valtakunnallinen kilpailu kongressista on kovaa ja TCB:n tarjoama tuki, asiantuntija-apu ja hakudokumenttien laatiminen, kongressien saamisessa on ratkaisevaa. Kongressit vahvistavat yliopiston, yritysten ja kaupungin kansainvälistä tunnettuutta. Ne tarjoavat tilaisuuksia verkostoitumiseen ja osaamisen esittelyyn ja kiinnittyvät osaajien houkutteluun ja kaupungin brändin kansainväliseen vahvistamiseen. Kongresseilla on myös mittavia tulovaikutuksia.

Kongressipalvelut on ollut aiemmin sijoitettuna Visit Tampere Oy:lle, josta Tampereen kaupunki on elinvoima- ja osaamislautakunnan tilauksella tilannut kongressipalvelut osana Visit Tampereen muuta palvelusopimusta. Vuoden 2024 alusta kongressipalvelut henkilöstöineen (2 htv) ja budjetti (noin 173 000 euroa) siirrettiin Tampereen kaupungin vetovoima- ja edunvalvonta palveluryhmään. Kongressipalvelut linkittyvät

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vahvasti alueen matkailun edistämiseen, mutta sillä on kiinteä yhteys myös suurtahtumien hakuun, korkeakouluyhteistyöhön ja edunvalvontatyöhön, jotka olivat siirrolle keskeisin peruste.

Kongressipalvelut (TCB) ovat olleet jäsenenä kahdessa verkostossa, joiden jäsenyys on tärkeää siirtää Tampereen kaupungille muutoksen myötä. Kaupungin liittyminen verkostojen jäseneksi mahdollisimman pian on tärkeää jo rakennettujen yhteyksien säilymiseksi katkeamattomina. Jäsenyyksien päivittäminen Tampereen kaupungin ja verkostojen välillä ei tuo lisäkustannuksia.

ICCA

International Congress and Convention Association (ICCA) on maailmanlaajuinen kongressitoimijoiden ja järjestöjen yhteinen järjestö, joka järjestää jäsenilleen muun muassa koulutusta ja myyntitapahtumia. ICCA myös ylläpitää kansainvälistä järjestökongressien tietokantaa, joka on oleellinen osa potentiaalisten kongressien kartoittamisessa ja tiedon saannissa. ICCA:n jäsenet jakavat keskuudessaan tärkeää tietoa potentiaalisista kongresseista. Tampere Convention Bureau ry on ollut ICCA:n jäsen vuodesta 2000. Yhdistyksen fuusioituttua Visit Tampereeseen 2017, jäsenyys siirtyi kyseisen yrityksen nimiin. ICCA:lla on myös maantieteellisiä jaostoja, jotka järjestävät omaa toimintaansa. Pia Helminen toimi ICCA Nordic Chapterin puheenjohtajana 11/2022–11/2023.

CNF

Congress Network Finland (CNF) on suomalaisten kokous- ja kongressialan ammattilaisten yhdistys ja verkosto, joka edistää jäsentensä verkostoitumista sekä ammatillista kehittymistä. Lisäksi verkosto jakaa tietoa sekä toimii kokous- ja kongressialan yhtenä edunvalvojana yhdessä muiden toimijoiden kanssa. CNF tarjoaa jäsenilleen koulutusta ja tietoa alan trendeistä, benchmarking- ja verkostoitumismahdollisuuksia, tutustumis- ja vierailumatkoja, sekä kansainvälisiä ja kotimaisia tutkimustuloksia. Tampere Convention Bureau ry on ollut mukana yhdistyksen perustamisesta lähtien vuodesta 2010 ja sen jäsenet ovat olleet aktiivisia yhdistyksen hallituksessa. Myös tämä jäsenyys siirtyi Visit Tampereelle fuusion yhteydessä 2017.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (1.6.2023) 15 § kohdan 34 mukaisesti kaupunginhallitus päättää yhdistykseen liittymisestä ja eroamisesta.

Tiedoksi

Anna-Kaisa Heinämäki, Pia Helminen, Laila Walldén, Iitu Nieminen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 93

Valtuutetun, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenen ja Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenen luottamustoimen päättyminen

TRE:1178/00.00.03/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Liban Sheikhin luottamustoimi valtuutettuna, elinvoima- ja osaamislautakunnan jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä todetaan päättyneeksi.

Elinvoima- ja osaamislautakuntaan valitaan uusi jäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Pirkanmaan maakuntavaltuustoon valitaan uusi varajäsen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Perustelut

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän valtuutettu Liban Sheikh on ilmoittanut 27.2.2024 kaupungille saapuneella viestillä muuttavansa toiseen kuntaan 1.3.2024 lähtien. Siten hän menettää vaalikelpoisuutensa Tampereen kaupungin luottamustoimiin. Hän toimii kaupunginvaltuuston lisäksi elinvoima- ja osaamislautakunnan varsinaisena jäsenenä sekä Pirkanmaan maakuntavaltuuston varajäsenenä.

Kuntalain 78 §:n mukaan luottamushenkilön menettäessä vaalikelpoisuutensa hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Valtuutetun osalta päätöksen tekee valtuusto. Kuntalain 17 §:n mukaan, jos valtuutetun on todettu menettäneen vaalikelpoisuutensa, valtuuston puheenjohtaja kutsuu hänen sijaansa valtuustoon jäljellä olevaksi toimikaudeksi asianomaisen vaaliliiton,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

puolueen tai yhteislistan järjestyksessä ensimmäisen varavaltuutetun. Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän ensimmäinen varavaltuutettu on Jouni Sirén.

Varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi keskusvaalilautakunta määrää valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä uuden varavaltuutetun.

Vaalikelpoisuudesta lautakuntaan säädetään kuntalain 74 §:ssä seuraavaa:

"Vaalikelpoinen lautakuntaan ja valiokuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen valtuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan alainen kunnan palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tai valiokunnan tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa."

Hallintosäännön 10 §:n mukaan lautakuntien jäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja. Myös lautakuntien varajäsenistä enemmistön tulee olla valtuutettuja tai varavaltuutettuja.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Valtuusto on kokouksessaan 16.8.2021 § 127 nimennyt Tampereen kaupungin edustajat Pirkanmaan kuntien edustajainkokoukseen, joka on valinnut maakuntavaltuuston jäsenet toimikaudeksi. Pirkanmaan liiton perussopimuksen mukaan maakuntavaltuuston jäsenet ja varajäsenet valitaan jäsenkuntien kunnanvaltuustojen jäsenistä. Pirkanmaan liiton perussopimuksen 12 §:n mukaan, mikäli jäsen tai varajäsen menettää vaalikelpoisuutensa kesken toimikauden tai muusta syystä eroaa valtuuston jäsenyydestä kesken toimikauden, päättää jäsenen edustama kunta eron myöntämisestä ja uuden jäsenen tai varajäsenen valitsemisesta jäljellä olevaksi toimikaudeksi, siten että kuntalain 58, 59 ja 64 § toteutuvat.

Maakuntavaltuuston jäseniä ja varajäseniä valittaessa on otettava huomioon myös laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (4 a §), jonka mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Päätöksen liite sisältää henkilötietoja, minkä johdosta sitä ei julkaista yleisessä tietoverkossa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiedoksi

Liban Sheikh, Valitut, Juha Perämaa, Pirkanmaan liitto,
Luottamushenkilömuutokset, luottamushenkilopalkkiot.pirkanmaa(at)
monetra.fi

Liitteet

1 Eroanomus 27.2.2024
(Verkojulkisuus rajoitettu)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 94

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajan palkkio presidentinvaalissa 2024

TRE:4328/01.02.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Juha Perämaa, puh. 040 503 9038, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksettavaksi kertapalkkioksi vuonna 2024 toimitetun presidentinvaalin osalta määrätään 3 500 euroa.

Perustelut

Kaupungin hallintosäännön Luottamushenkilöiden palkkiot ja korvaukset -liitteen 5 §:n mukaan keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle maksettavan, vaaleista kullakin kerralla aiheutuneeseen työmäärään perustuvan kertapalkkion määrää kaupunginhallitus. Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajana toimii Mikko Wirtanen.

Keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalla on osaltaan vastuullinen rooli vaalien järjestämisessä ja hänellä on myös suoraan vaalilakiin perustuvia tehtäviä. Presidentinvaalissa 2024 keskusvaalilautakunnan puheenjohtaja on varsinaisten kokousten ulkopuolella osallistunut keskusvaalilautakunnan järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Lisäksi puheenjohtaja on ennakoöänestysaikana sekä varsinaisina vaalipäivinä kiertänyt äänestyspaikkoja ja ohjeistanut vaalitoimitsijoiden sekä vaalilautakuntien toimintaa.

Edellisissä vaaleissa, eduskuntavaalit 2023, puheenjohtajan palkkio oli 3 000 euroa. Presidentinvaalissa 2024 käytiin kaksi kierrosta ja puheenjohtaja osallistui edellä mainittuihin tehtäviin molemmilla kierroksilla.

Keskusvaalilautakunta on kokouksessaan 21.2.2024 § 29 esittänyt keskusvaalilautakunnan puheenjohtajalle kertapalkkioksi 3 500 euroa.

Tiedoksi

Mikko Wirtanen, palkat

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 95

Haasteiden vastaanottaminen kaupungin puolesta

TRE:3482/00.01.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Kehittämispäällikkö Taina Lehmuskoski, puh. 044 423 5633, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Hallintosäännössä määrättyjen pormestarin ja konsernijohtajan lisäksi lakiasiaainjohtaja, johtava juristi, konsernijuristi, lakiasiaainyksikön juristi, liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja sekä rahoituspäällikkö ovat oikeutetut vastaanottamaan haasteita ja muita tiedoksiantoja.

Perustelut

Hallintosäännön 147 §:ssä on mainittu nimenkirjoituksesta ja haasteiden vastaanottamisesta kaupunginhallituksen puolesta seuraavaa:

"Pormestarilla ja konsernijohtajalla on oikeus käyttää puhevaltaa kaupunginhallituksen puolesta. Pormestarin ohella on konsernijohtaja sekä muu kaupunginhallituksen määräämä viranhaltija oikeutettu kaupungin puolesta vastaanottamaan haasteita ja muita tiedoksiantoja."

Nimikepäivitysten johdosta on tarpeenmukaista päivittää aikaisempaa kaupunginhallituksen päätöstä.

Tiedoksi

Nimetyt, Erja Viitala, Anne Valtakari, Mia Helin, konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 96

Valtuustoaloitteiden, nuorisovaltuuston aloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus

TRE:1031/00.01.03/2024

Valmistelija / lisätiedot:
Klami Laura

Valmistelijan yhteystiedot

Hallintosihteeri Karoliina Vehmaanperä, puh. 040 481 8428, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuustoaloitteiden ja kuntalaisaloitteiden käsittelyn katsaus merkitään tiedoksi.

Perustelut

Tampereen kaupungin hallintosäännön 115 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo valtuutettujen tekemistä ja kaupunginhallitukselle lähetetyistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

Hallintosäännön mukaan kaupunginhallituksen tulee saattaa aloite valtuuston lopullisesti käsiteltäväksi yhden vuoden kuluessa.

Valtuutetut tekivät vuoden 2023 aikana 33 valtuustoaloitetta, joista valtuusto on lopullisesti vuoden 2023 loppuun mennessä käsitellyt 14 aloitetta. Vuonna 2022 käsiteltiin yhteensä 52 aloitetta, joista 15 aloitetta käsiteltiin talousarvion yhteydessä.

Vuonna 2023 käsitellyistä aloitteista joihinkin toimenpiteisiin oli vastaustekstien mukaan ryhdytty 19 aloitteen kohdalla. Näistä kaksi oli talousarvioaloitteita.

Liitteeseen on listattu vuonna 2023 tehdyistä valtuustoaloitteista käsittelemättä olevat 12 aloitetta. Vuonna 2022 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on viisi aloitetta, vuonna 2021 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on kaksi aloitetta ja vuonna 2020 tehdyistä aloitteista käsittelemättä on kaksi aloitetta. Liitteenä olevasta listauksesta on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

poistettu myös ne valtuustoaloitteet, jotka valtuusto on käsitellyt tammikuun ja helmikuun kokouksissaan vuonna 2024.

Liitteessä mainitut valtuustoaloitteet ovat valmisteltavina konsernihallinnossa, palvelualueilla tai liikelaitoksissa.

Hallintosäännön 145 §:n mukaan nuorisovaltuuston aloitteet tulee käsitellä samassa järjestyksessä kuin valtuutettujen jättämät valtuustoaloitteet. Vuonna 2023 nuorisovaltuuston aloitteita jätettiin neljä. Valtuusto käsiteli kuusi nuorisovaltuuston vuosina 2022 ja 2023 jättämää aloitetta, joista kolme aloitetta talousarvion yhteydessä.

Liitteeseen on listattu vuonna 2023 tehdyistä nuorisovaltuuston aloitteista käsittelemättä olevat yksi aloite ja vuonna 2022 tehdyistä nuorisovaltuuston aloitteista käsittelemättä oleva yksi aloite. Liitteenä olevasta listauksesta on poistettu myös se nuorisovaltuuston aloite, jonka valtuusto on käsitellyt helmikuun kokouksessaan vuonna 2024.

Kuntalain 23 §:n mukaan kunnan asukkaalla on oikeus tehdä kunnalle aloitteita sen toimintaa koskevissa asioissa. Aloitteen tekijälle on ilmoitettava aloitteen johdosta suoritettavat toimenpiteet.

Hallintosäännön 145 §:n mukaan kaupunginhallituksen on vuosittain maaliskuun loppuun mennessä esitettävä valtuustolle luettelo sen toimivaltaan kuuluvista aloitteista ja niiden perusteella suoritetuista toimenpiteistä.

Vuonna 2023 valtuusto käsiteli kuusi valtuuston toimivaltaan kuuluvaa kuntalaisaloitetta tai sellaiseksi luokiteltavaa kirjelmää, jotka käsiteltiin talousarvion yhteydessä 13.11.2023.

Kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa käsitellyt vuosittaiset kuntalaisaloitepykälät ovat valtuutettujen nähtävillä Selma-kokoukset työtilassa maaliskuun toimielinkäsittelyn jälkeen.

Tiedoksi

Konsernihallinto-palvelualueet-liikelaitokset, aloitteiden tekijät

Liitteet

1 Käsittelemättömät valtuustoaloitteet ja nuorisovaltuuston aloitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 97, 04.03.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 32, 30.01.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 46, 13.02.2024

§ 97

Valtuustoaloite pyöräily- ja kävelyreitien muuttamiseksi Pispalassa - Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä

TRE:3034/08.00.01/2021

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 97

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Liikenneinsinööri Katja Seimelä, puh. 040 149 3684, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä, Ari Vandell, Timo Seimelä, Katja Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 32

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Asia jätettiin pöydälle.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

Perustelut

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmä esittää 19.4.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa, että kaupunki selvittää mahdollisuutta muuttaa Pyhäjärven ympäri kulkevan Pyhä-reitin kulkua Ala-Pispalassa niin, että se kulki Pyhäjärven rantaa pitkin. Nyt reitti kulkee Lapiosaarenkadun ja Vieremäkadun kautta. Valtuustoaloitteessa perustellaan esitystä turvallisuudella, koska kyseisillä kaduilla liikkuu myös autoja. Aloitteen mukaan siirto avaisi Pyhäjärven maisemat reitin käyttäjille, ja rantareitti palvelisi ulkoilureitin käyttäjien ohella lähialueiden asukkaita.

Liikennejärjestelmän suunnittelussa laadittu vastausehdotus valtuustoaloitteeseen käsiteltiin yhdyskuntalautakunnassa 17.1.2023. Alustavien tarkasteluiden perusteella yhteyden toteuttamista ei pidetty perusteltuna, ja päätösehdotuksena oli, että aloite ei anna aihetta toimenpiteisiin. Yhdyskuntalautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi. Liikennejärjestelmän suunnittelussa on vuoden 2023 aikana aloitettu aloitteen mukaisen reitin alustava yleissuunnitelma ja tutkittu reitin toteuttamisedellytyksiä.

Liikennejärjestelmän suunnittelu tutki vuonna 2022 yhdessä viheralueet ja hulevedet -yksikön sekä kiinteistöt, tilat ja asuntopolitiikka - palveluryhmän kanssa valtuustoaloitteen mukaista yhdistetyn pyörätien ja jalkakäytävän toteuttamista Pyhäjärven rantaan Lapiosaarenkadun ja Vieremäkadun kohdalla. Pyhäjärven maisemareitti kulkee nykyisin Vieremäkatua ja Lapiosaarenkatua pitkin. Ne ovat päättyviä tonttikatuja, joilla moottoriajoneuvoliikenteen liikennemäärä on erittäin pieni ja nopeusrajoitus on 30 km/h. Alueelta ei ole saatu liikenneturvallisuuden tai pyöräilyn olosuhteista asiakaspalautetta eikä kaduilla ole tapahtunut poliisin tietoon tulleita liikenneonnettomuuksia. Pyöräilyä ajoradalla voidaan näiden tietojen perusteella pitää turvallisena. Uusi reitti lyhentäisi Pyhä-reittiä noin 150 metrillä 120 metriin, mutta virkistyskäytössä 30 metrin muutoksella ei olisi käytännön merkitystä. Liikenteellistä tarvetta reitin siirtämiselle ei edelleenkään ole tunnistettavissa.

Vuonna 2023 tehdyn alustavan yleissuunnittelun perusteella reitin rakentaminen aiheuttaa merkittävää haittaa olevalle luonnolle ja sen suunnittelussa ja toteutuksessa on lukuisia erityistä huomiota vaativia seikkoja. Reitti on kuitenkin mahdollista toteuttaa.

Ehdotetun uuden reitin kohdalla oleva ranta-alue on osoitettu asemakaavassa puistoksi ja maanomistaja on Tampereen kaupunki. Uusi reitti kulki kiinteistöjen 1:169, 1:173 ja 1:174 kautta. Kiinteistöistä ei ole tehty maanvuokrasopimuksia, joten reitin toteuttaminen olisi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

mahdollista. Kiinteistöllä 1:169 sijaitsee saunarakennus ja kiinteistöllä 1:173 leikkimökki, joiden sijoittamisesta kaupungin tonteille ei ole vuokrasopimuksia eikä rakennusten omistajista ole kaupungilla tietoja. Reitin toteuttaminen edellyttäisi rakennusten purkamista tai siirtämistä. Lisäksi tontin 1366-3 tukirakenteet ulottuvat kiinteistölle 1:169 ja ne tulee huomioida reitin toteutussuunnittelussa.

Tällä hetkellä ranta-alueella kasvaa puita mm. rauhoitettu kynäjalava. Reitti on mahdollista linjata suurimman kynäjalavan vierestä, mutta useita taimia jää väylän kohdalle. Ranta-alue on hyvin jyrkkä ja kapea. Väylän rakentaminen sivukaltevaan maastoon edellyttäisi tukimuurirakennetta noin 60 metrin matkalle ja aiheuttaisi siten merkittäviä muutoksia ranta-alueeseen ja sen kasvillisuuteen. Lisäksi suunnittelussa tulee ottaa huomioon sijainti paineellisen pohjaveden alueella.

Rakentamisen alustava kustannusarvio on noin 200 000 € sisältäen uuden 3,5 m leveän kivituhkapintaisen väylän, valaistuksen ja tukimuurin sekä puiden ja rakennelmien poiston. Uuden väylän ja sen rakenteiden kunnossapito lisäisi vuosittaisia käyttötalousmenoja.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Ari Vandell, Timo Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Kokouskäsitely

Jouni Sirén ehdotti, että asia jätetään pöydälle. Tiina Mikkonen kannatti ehdotusta. Lautakunta hyväksyi yksimielisesti Sirénin pöydällepanoehdotuksen.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 46

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esittelijä uudisti päätösehdotuksensa:

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Vasemmistoliiton Tampereen valtuustoryhmän aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aiheutta toimenpiteisiin.

Perustelut

Asia jäi pöydälle 30.1.2024.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Ari Vandell, Timo Seimelä, Jukka Uusitalo, Kaisa Rantee, Jyrki Lehtimäki, Ville-Pekka Olden, Pasi Palmu, Juha-Matti Ala-Laurila

Kokouskäsitely

Jouni Sirén ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten evästettynä, että laaditaan sellainen reitti joka vähiten rasittaa tämän kohdan luontoa.

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 98, 04.03.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 47, 13.02.2024

§ 98

**Valtuustoaloite painonappien poistamiseksi jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä -
Juhana Suoniemi**

TRE:6229/08.00.01/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 98

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Projektipäällikkö Mika Kulmala, puh. 050 382 6455, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto
merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aiheutta muihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Juhana Suoniemi, Mika Kulmala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 47

Valmistelijat / lisätiedot:
Vandell Ari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Juhana Suoniemen valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Juhana Suoniemi on 18.12.2023 jättämässään valtuustoaloitteessa esittänyt painonappien poistamista jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden väyliltä.

Tampereella painonappeja on asennettu liikennevalo-ohjattujen liittymien pääsuunnan ylittävälle suojateille. Painonappeja käytetään, jotta saadaan tietoa suojatien vihreän tarpeesta niinä vuorokaudenaikoina, jolloin ylittäjiä on vähän. Pääsuunnan suuntaisilla suojateilla painonappeja ei käytetä.

Painonappi on todettu ainoaksi luotettavaksi tavaksi toteuttaa vihreän pyyntö. Jalankulkijoita ja pyöräilijöitä on vaikeampi havaita lähestyttäessä suojatien ylitystä, koska selkeitä kaistajärjestelyitä ei ole ja suojatielle johtavia ja suojatien ohittavia reittejä saattaa olla useita erilaisia. Ylitystarve tiedetään monesti vasta suojatielle tullessa. Käytössä on myös jatkuvasti kehittyviä tutka- ja infrapunailmaisimia sekä kamerakuva-analyysiä, mutta ne eivät ole Suomen olosuhteissa vielä riittävän luotettavia ainoaksi pyyntötavaksi. Niitä käytetään tukevana ilmaisimina joissain tapauksissa mm. pyytämään vihreää kauempaa tai pidentämään suojatien vihreää. Tampereella on käytössä myös pyöräilijöiden Crosscycle-sovellus, jonka avulla pyöräilijä saa edessään olevalle reitille mahdollisesti tarvittavat painonappipyynnöt automaattisesti sekä liikennevaloetuutta vihreän pidennyksellä. Yleisesti pyöräilyn pääreitit kulkevat pääsuuntien suuntaisesti, jolloin painonappeja ei käytetä.

Painonapit sijoitetaan yleensä suojatien reunassa olevaan pylväeseen ja keskikorokkeellisella suojatiellä keskikorokkeelle. Pylvään ja painonapin sijoitukselle on suunnittelu- ja rakentamishjeet, joiden mukaan sijoittelu suunnitellaan ja toteutetaan niin, että kaikki liikkujat pystyvät niitä helposti käyttämään ja etenkin lapset ja pyörätuolilla liikkuvat ulottuvat painonappia painamaan. Pyöräilyn pääreiteillä ja leveillä suojateilla on rakennettu pääsuuntien ylittävälle suojateille lyhyitä painonappipylviä ja painonappeja myös toiselle puolelle suojatietä pyöräilijöitä varten, jos pyöräilijää ei muilla tavoin ole aikaisemmin havaittu. Nämä painonapit ovat lähellä pyöräilijöiden väylää, mutta riittävän etäällä ajoradan reunasta polkupyörän mitat huomioiden. Katualueiden talvikunnossapitoa on ohjeistettu niin, että lumenpoisto ja lumen varastointi eivät saa haitata painonapille pääsyä.

Valo-ohjatuilla suojateilla on toteutettu myös näkövammaisten ääniopastukseen tarkoitettuja ääniopasteita ja kohokuvionnit, joilla kerrotaan suojatieylityksen suunta ja ominaisuudet. Nämä sijaitsevat joko painonappikotelossa tai pääsuunnan suuntaisilla suojateilla painonappia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

muistuttavassa ääniopastinkotelossa. Suojatieylityksen suunta näytetään kotelon päällä ja ylityksen kaistajärjestelyt kotelon sivussa. Näiden takia myös koteloiden suuntaus on erittäin tärkeää.

Vaikka liikennevaloin ohjatun suojatien ylitykseen on asennettu painonapit, niitä ei tarvitse aina painaa. Ylityksissä käytetään pyyntötapoina kiinteitä pyyntöjä, oheispyyntöjä ja omaa pyyntöä. Nämä tarkoittavat toiminnallisuuksia, joissa pyyntö painonapille on ohjelmoitu tulemaan eri tavoilla. Kiinteällä pyynnöllä tarkoitetaan, että pyyntö tulee automaattisesti suojatien vihreän loputtua. Oheispyynnöllä pyyntö tulee jonkun muun ryhmän pyynnön mukana tyypillisesti, kun samansuuntaiselle suojatielle tai ajoneuvoryhmälle tulee pyyntö. Ajoneuvoryhmän mukana tulevissa oheispyynnöissä haasteena on ajoneuvovihreän ja suojatievihreän vaihtumisaikojen ja minimivihreiden keston ero, suojatievihreä vaatii toteutuessaan huomattavasti pidemmät vaihtumisajat ja minimivihreän kuin samansuuntainen ajoneuvoryhmä. Omalla pyynnöllä pyyntö tulee havaitun ilmaisun, kuten painonapin painamisen kautta.

Painonappien toiminta voidaan ohjelmoida eri tavalla jokaisessa käytössä olevassa ohjelmassa ja alueellisessa ohjausmallissa kellonaikojen mukaan. Tampereella kaikki keskusta-alueen suojatiet ovat kiinteällä pyynnöllä silloin kun suojateillä on todennäköisimmin ylittäjiä ja suojatien vihreälle on tarvetta. Esimerkiksi Pirkankadulla, Hatanpään valtatie pohjoispäässä ja Itsenäisyydenkadulla painonapilla varustetut ylitykset toimivat kiinteällä pyynnöllä maanantaista perjantaihin kello 7-21, lauantaisin 9-21 ja sunnuntaisin 11-21. Sepänkadulla, Sammonkadulla ja Teiskontien länsipäässä kiinteät pyynnöt ovat käytössä maanantaista perjantaihin kello 7-18, lauantaisin 9-18 ja sunnuntaisin 11-18. Myös muualla vilkkailla suojateillä käytetään kiinteitä pyyntöjä.

Pääsuunnan ylittävän suojatien vihreä turhaan toteutuessaan vie liikennevalojen kiertoajasta suuren osan johtuen liikenneturvallisuussyistä vaadittavista suojatien pitkistä minimivihreästä ja pitkistä suoja-ajoista ennen ja jälkeen suojatien vihreän. Hiljaiseen aikaan liikennevaloissa käytetään lyhyttä kiertoaikaa ja silloin pitkä suojatien vaihe turhaan toteutuessaan odottaa liikennettä turhaan sillä tulosuunnalla, missä liikennettä on, ja lisää polttoaineenkulutusta. Tähän kuuluu joukkoliikenne-etuuksista huolimatta myös joukkoliikenne, jonka matka-ajat pidentyvät ja ammattiliikenne, kuten taksit. Painonappien poistaminen tarkoittaisi käytännössä, että hiljaisen ajan lyhyestä liikennevalojen kiertoajasta noin puolet on pääsuunnan ylittävien suojateiden vihreän valmistelua tai vihreää. Lyhyen kiertoajan ohjelmissa myös suojatien vihreä tulee nopeasti painonapin painamisen jälkeen, ja odotusajat ovat lyhyitä.

Pyyntötavasta riippumatta painonappikoteloon syttyy odota-valo pyynnön tullessa. Odota-valon palamisesta tietää, pitääkö painonappia painaa. Kun pyyntö on mennyt ohjauskojeelle, suojatien vihreä toteutuu tällöin sille suunnitellussa paikassa valokierrossa. Jos pyyntöä ei ole,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

siirrytään valokierrossa seuraaviin vaiheisiin. Vihreää voi huonoimmassa tapauksessa joutua odottamaan reilun valokierron.

Jos painonapit poistetaan valo-ohjatuilta suojateilta, on ne korvattava ääniopasteilla. Kustannus tälle vaihtotyölle laitteineen, asennuksineen ja ohjelmointimuutoksineen on noin 6 000 euroa keskimääräistä liittymää kohti. Tampereen kaupungin alueella on noin 180 liikennevalo-ohjattua liittymää.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 99, 04.03.2024

Yhdyskuntalautakunta, § 48, 13.02.2024

§ 99

Valtuustoaloite energiapoliittisen ohjelman laatimiseksi - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:1689/00.00.01/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 99

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Ympäristö- ja kehitysjohtaja Kari Kankaala, puh. 050 351 3020, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaintoimiston johtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 13.02.2024, § 48

Valmistelijat / lisätiedot:
Kankaala Kari

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei tässä vaiheessa anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää 20.3.2023 jättämässään aloitteessa, että Tampereen kaupunki ryhtyy laatimaan Tampereen energiapoliittista ohjelmaa. Aloitteessa esitetään, että ohjelmassa otetaan huomioon Tampereen hiilineutraaliustavoitteet sekä kerrotaan, miten tavoitteet sovitetaan yhteen valtakunnallisten ja EU:n vastaavien ohjelmien kanssa. Aloitteessa esitetään myös, että ohjelma ottaa kantaa Tampereen kaupunkikonsernin rooliin ja mahdollisuuksiin energiantuottajana edistää erilaisia hiilivapaita tuotantomuotoja ja näiden tuotteiden käyttöönottoa aluetaloudessa ja tarkastelee energiasiirtymän asettamia vaatimuksia kaupungin kaavoitukselle, julkiselle ja yksityiselle liikenteelle, elinkeino- ja koulutuspolitiikalle sekä kaupungin omalle rakennuttamistoiminnalle. Lisäksi ohjelmaan esitetään konkreettista investointisuunnitelmaa suuremmista kohteista.

Aloitteen perusteeksi sosialidemokraattinen valtuustoryhmä nostaa ilmastopolitiikan keskeisyyden sekä Ukrainan sodan aiheuttaman tarpeen nopeuttaa uusiutuvan energian lisäämistä ja vähentää riippuvuutta Venäjän myymistä fossiilisista polttoaineista. Lisäksi aloitteessa nostetaan esiin, että energiapolitiikkaa on syytä tarkastella muutenkin kuin vain ilmastopolitiikan näkökulmasta. Aloitteessa mainitaan myös mm. elinkeinopolitiikka, omistajarooli, energian varastointi, puupolttoaineen kestävyysnäkökulmat, hiilen talteenotto, liikenteen käyttövoimat, energian hinta ja huoltovarmuus.

Vastausta on valmistellut ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö. Alustavia keskusteluja on käyty kaupungin eri yksiköiden ja palvelualueiden välillä sekä Tampereen Energia Oy:n edustajien kanssa.

Tarve kaupungin energiapoliittisille linjauksille on lisääntynyt energiamurroksen edetessä. Murros on ollut käynnissä jo pitkään myös Tampereella: energian tuotanto ja kulutus ovat muutoksessa. Muutos on kiihtynyt viime vuosina Ukrainan sodasta seuranneen energiakriisin aikana. Tällä hetkellä lisävauhtia muutokseen tuo myös muun muassa Lähi-Idän tilanteen eskaloituminen Gazan sodaksi.

Painetta eri näkökulmien huomioimiseen energiasuunnitelmissa tulee myös muualta. Esimerkiksi Tampereen kaupungin allekirjoittamaan Covenant of Mayors -ilmasto- ja energiasitoumukseen on tullut peruspilariksi ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen rinnalle energiaköyhyyden lievittäminen, johon myös Tampereen pitää jatkossa vastata.

Energiamurros kytkeytyy vahvasti myös Tampereen kaupungin nykyisen strategian painopisteisiin: Energiajärjestelmä on ollut suuri päästölähde, mutta on muuttumassa nopeasti lähes hiilineutraaliksi. Se on keskeinen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikenteen ja teollisuuden siirtymässä kestävään energiankäyttöön (painopiste *Hiilineutraalit teot*). Samanaikaisesti energiamarkkinat muuttuvat, erilaiset yhteisöt tai kuluttajat voivat toimia energian tuotannossa, varastoinnissa ja optimoinnissa, mistä syntyy myös uusia elinkeinoja (painopiste *Tekevät yhteisöt*). Lisäksi Tampereella on sekä digitalisaation, ICT-ratkaisujen että energian eri osa-alueisiin liittyvää osaamista, jotka yhdessä voivat tuottaa ratkaisuja kaupunkien energiajärjestelmille kaikkialla maailmassa (painopiste *Tulevaisuuden edelläkävijyyttä*)

Energiajärjestelmä on monimutkainen kokonaisuus. Energian kysyntä ja tarjonta sekä näiden laatu, määrä, hinta ja vaikutukset muodostuvat yhteiskunnan, talouden, sääntelyn ja teknologian vuorovaikutuksesta. Tampereella tehtävien energiantuotantoon ja -kulutukseen vaikuttavien valintojen vaikutuksia tulee tarkastella kaikissa näissä konteksteissa sekä maantieteellisesti niin laajasti kuin tarpeellista.

Lämmitys on paikallisesti ratkottava asia, sähköntuotanto puolestaan kansallinen ja kansainvälinen järjestelmä. Näitä sovitetaan yhteen energiasektorien integroitua toisiinsa. Polttoaineissa siirrytään myös yhä enemmän tuonnista kotimaiseen.

Energiapoliittisia linjauksia tehdessä on siis tarpeen huomioida sekä energiankulutuksen että -tuotannon muutokset ja ennakoida muutoksia pidemmälle tulevaisuuteen. Lisäksi tarvitaan lisätietoa kaikille toimijoille siitä, millaisia kehityskulkuja Tampereen energiajärjestelmässä voi tulevaisuudessa olla ja mitkä eri vaihtoehtojen vaikutukset ovat Tampereella. Etenkin uusiutuva energia mutta myös muut energiamuodot vaativat tilaa joko kaupungissa tai sen ulkopuolella. Kyse on siten myös maankäyttöratkaisuista. Energia-alan yritykset näkevät maankäytön ohjauksen merkittävänä mahdollistajana, ja mm. lupaprosessien nopeuttamiselle on tarvetta. Kaupungin kannalta taas on keskeistä huomioida energiaratkaisut tulevaisuuden maankäytön suunnittelussa.

Kaupunki on jatkossakin keskeinen vaan ei kuitenkaan ainoa toimija energiaratkaisujen tuottajana. Siksi kaupungin energialinjaukset tulisi valmistella yhteistyössä Tampereen Energian kanssa sekä muita keskeisiä sidosryhmiä kuullen. Linjausten tarkoitus on sopia eri toimijoiden kesken yhdessä paikallisia tavoitteita, toimintamalleja ja periaatteita, joiden pohjalta eri tahot tekevät ratkaisujaan. Yhteiset linjaukset ohjaavat samalla Tampereelle uusia toimijoita, joilla on samansuuntaiset tavoitteet. Yhteisen näkemyksen pohjalta on myös helpompi jatkossa reagoida energiajärjestelmään kohdistuviin shokkeihin niin, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa kuntalaisille, ympäristölle, kaupungille ja elinkeinotoimijoille.

Vastauksena sosiaalidemokraattien valtuustoaloitteeseen esitetään, että energiapoliittiset linjaukset valmistellaan vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on ennakoida energiajärjestelmän muutoksia seuraavina vuosikymmeninä, kirjata mahdolliset kehityspolut kestävään

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

energiantuotantoon ja -kulutukseen Tampereella, tutkia vaihtoehtojen vaikutuksia eri näkökulmista sekä laatia tarvittavia linjauksia yhdessä eri sidosryhmien kanssa. Energialinjaukset käsitellään kaupunginhallituksessa loppuvuodesta 2024.

Työtä varten tarvittava esiselvitystyö käynnistettäisiin heti. Linjaukset valmisteltaisiin yhteistyössä sisäisten ja ulkoisten sidosryhmien kanssa. Mukaan työhön tulisivat Tampereen Energia Oy, muut relevantit kaupunkikonsernin yhtiöt, Tampereen korkeakoulu yhteisö sekä elinkeinoelämän kuten energia-, ICT- ja rakennusalojen edustajia.

Työtä koordinoi Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan yksikkö (ILY) yhteistyössä elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualueen RECO-projektin kanssa.

Tiedoksi

valtuuston päätöksestä: Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Kari Kankaala

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 100, 04.03.2024
Yhdyskuntalautakunta, § 33, 30.01.2024
Asunto- ja kiinteistölahtakunta, § 21, 15.02.2024

§ 100

Valtuustoaloite luontoratkaisujen vauhdittamiseksi – Oras Tynkkynen ym.

TRE:672/11.00.01/2021

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 100

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko, Rantanen Teppo

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Marika Viinanen, puh. 040 658 6364,
kehittämispäällikkö Kaisa Mustajärvi, puh. 040 806 2294,
ympäristöpäällikkö Kati Skippari, puh. 050 521 5198,
ympäristösuunnittelija Anni Nousiainen, puh. 040 139 1753,
metsätalouuspäällikkö Anne Tuominen, puh. 050 517 7053,
erikoissuunnittelija Kaisa Rantee, puh. 040 487 0900, erikoissuunnittelija
Salla Leppänen, puh. 044 423 5406 ja viherasiantuntija Kirsi Mäntysaari-
Ukkola, puh. 044 423 5778, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkynen ym. valtuustoaloite ja yhdyskuntalautakunnan sekä
asunto- ja kiinteistölahtakunnan lausunnot merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin
toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Oras Tynkkynen, Marika Viinanen, Kaisa Mustajärvi, Kati Skippari, Anni
Nousiainen, Anne Tuominen, Kaisa Rantee, Salla Leppänen, Kirsi
Mäntysaari-Ukkola

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Yhdyskuntalautakunta, 30.01.2024, § 33

Valmistelijat / lisätiedot:

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viinanen Marika

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkysen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Oras Tynkkynen ja 11 muuta vihreiden valtuutettua esittävät 25.1.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa:

“Kansainvälisen luontopaneelin IPBESin mukaan nykyinen jopa miljoona lajia on kuolemassa sukupuuttoon. Meillä Suomessa jo joka yhdeksäs laji on uhanalainen. Luontokadon pysäyttämiseen tarvitaan mukaan kaikkia. Kaupungeilla on erinomaiset edellytykset vahvistaa luontotyötä – ja tuottaa näin monenlaisia hyötyjä asukkailleen. Esitämme harkittavaksi kymmenen mahdollista, osin uudenlaista tapaa vaalia luonnon monimuotoisuutta. Rinnalla tarvitaan monia muitakin keinoja kuten uusia luonnonsuojelualueita.”

Pyritään luontotyön kärkikaupungiksi

Tampereen strategian Hiilineutraaleja tekoja -osioon on kirjattu, että Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Strategian kirjauksen mukaisesti tämä tehdään parantamalla määrätietoisesti luonnon monimuotoisuuden tilaa ja hyödyntämällä rohkeasti uusia tapoja vehreyden lisäämiseksi kaupunkiympäristössä. Valtuustokauden tavoitteeksi strategiaan on kirjattu, että luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa. Käytännössä työtä edistetään Tampereen kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO-ohjelma) toimenpiteillä.

Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavan Tampereen LUMO-ohjelman vuoteen 2030 kokouksessaan 18.6.2022. Ohjelmassa on kuusi luonnon monimuotoisuuden päätavoitetta ja 112 toimenpidettä, joita päivitetään ohjelmakauden aikana.

LUMO-ohjelman seuranta ja toteutusta ohjaamaan perustettiin 2024 alusta yli yksikörajojen ulottuva työryhmä. Vuoden 2024 aikana aloitetaan myös LUMO-ohjelman päivityksen suunnittelu, jossa tavoitteena on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa pyrkiä tarkastelemaan ja vähentämään sekä vaikutuksia luontoon kaupungin rajojen sisäpuolella, kuten nykyisessäkin LUMO-ohjelmassa, että

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vaikutuksia globaaliin luontokatoon. Työssä on apuna juuri julkaistu luontojalanjälkilaskenta, joka on kansainvälisestikin uraauurtava työ ja on jo nyt herättänyt runsaasti kansainvälistä huomiota. Uusi päivitys vie LUMO-ohjelmaa enemmän kohti tiekarttaa tavoitteineen ja indikaattoreineen.

Tampereen kaupunki on lisäksi allekirjoittanut EU:n Green City Accord -sitoumuksen tammikuussa 2022, jonka tavoitteena on eurooppalaisten kaupunkien parempi ympäristön tila ilmanlaadun, melun, luonnon, jätehuollon ja vedenlaadun osalta. Sitoumuksessa kaupunki on luvannut asettaa EU-lainsäädännön tasoon nähden kunnianhimoiset tavoitteet myös kaupunkiluonnon osalta sekä seuraamaan tavoitteiden toteutumista. Tavoiteasetanta tehdään vuoden 2024 aikana.

Tampereen kaupunki on edelläkävijänä mukana EU:n Urban Agenda Greening Cities -kumppanuudessa. Kumppanuus pyrkii ratkomaan EU:n tasolla kaupunkiviherryttämiseen liittyviä haasteita toimenpiteillä, joilla pyritään aihepiirissä parempaan hallintoon, rahoitukseen ja tietoon. Kumppanuudessa on mukana 30 organisaatiota eri hallinnon tasoilta, järjestöistä ja tutkimuslaitoksista. Tampere on yksi kumppanuuteen valitusta yhdeksästä paikallishallintojen edustajista ja ainoa pohjoismainen edustaja. Kumppanuus on kolmivuotinen ja kestää vuoteen 2025 asti.

Tampere on kansallista kärkeä luontotiedon jakamisessa. Tampereesta tuli syksyllä 2023 ensimmäinen kaupunki, jonka keräämä luontotieto päivittyy ajantasaisesti Suomen lajitietokeskukseen. Lajitietokeskuksen kautta ajantasainen lajitieto välittyy niin valtion viranomaisille, tutkijoille, kuin luontoharrastajillekin. Kehitystyö sekä luontotiedon jakamisessa että käytettävyyden parantamisessa jatkuu edelleen lumo-ohjelman mukaisesti.

Käynnistetään toimialarajat ylittävä kärkihanke

Tampereen kaupunki laski ensimmäisenä kaupunkina Suomessa luontojalanjälkensä. Yhteiskehittämishankkeena Jyväskylän Yliopiston kanssa kehitettiin menetelmä, jolla myös muut kaupungit voivat laskea hiili- ja luontojalanjäljet. Tulos esittää ensimmäistä kertaa suuren kaupunkiorganisaation luonnon monimuotoisuudelle tuottaman haitan. Organisaation luontojalanjäljen laskenta mahdollistaa entistä strategisemmat tavoitteet ja toimenpiteet luontokadon pysäyttämiseksi. Erityiseksi menetelmän tekee se, että sillä kykenemme huomioimaan luontojalanjäljen, jonka organisaation hankinnat ja muu kulutus aiheuttavat sekä Suomessa että sen ulkopuolella. Työssä oli aktiivisesti mukana esim. kaupungin talous- ja hankintayksikkö ja useita kansallisia organisaatioita kuten Hansel.

Kaupunki on toteuttanut viime vuosina useita aloite-esityksen mukaisia eri toimialojen yhteisiä hankkeita, joissa luontonäkökulma on ollut keskeinen lähtökohta. Esimerkiksi vuonna 2023 päättyneessä Peltolammi-Multisillan lähiöohjelmassa luonnon monimuotoisuuden edistämistä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

tehtiin laajassa yhteistyössä eri yksiköiden ja etenkin asukkaiden kanssa. Vastaavaa työtä on tavoite tehdä käynnissä olevassa Kaukajärvi-Annalan kaupunginosaohjelmassa.

Yhtenä esimerkkinä toimialojen yhteisistä toteutuksista on Suolijärvelle vuonna 2023 valmistunut Mielenreitti, joka suunniteltiin ja toteutettiin laajassa yhteistyössä Mielen ry koordinoimana. Mielenreitin tarkoituksena on tuoda esille hyvinvoinnin vahvistamista luontoon tukeutuen. Samaan teemaan liittyen on laadittu laajassa yhteistyössä Terveyttä Tampereen luonnosta -selvitys.

Perustetaan lippulaivakohde

Luonnon monimuotoisuuden lippulaivana voi toimia Piikahaan lammaslaidun, jonne myös lahoppua on jo jätetty ja tullaan jatkossakin jättämään, kun huonokuntoista puustoa joudutaan poistamaan. Piikahakaan on mahdollista tuoda runkoja myös lähialueilta. Lammaslaidun on ollut suosittu retkeilykohde. Lisäksi syksyllä 2023 laitumen ulkopuolisia alueita niitettiin ja haravoitiin käsityönä talkoovoimin yhteistyössä alueurakoitsijan ja Ahlmanin opiskelijoiden kanssa. Tampereen Energia osallistui vuonna 2023 Piikahaan lammaslaitumen rakentamiskustannuksiin.

Lippulaivakohteena voisi mainita myös mäkihiilikoin suojelemiseksi perustetun Mustametsän arvoniityn. Se on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja erittäin onnistunut osoitus siitä, kuinka kaupunkiympäristössä voidaan edistää uhanalaisen lajin elinolosuhteita (Villi Vyöhyke -yhteistyö.) Arvoniity on osa laajempaa Nekalan alueen mäkihiilikoille soveltuvaa elinympäristöverkostoa. Arvoniityn kunnossapitoa toteutetaan vuonna 2022 laaditun kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaisesti.

Uusniittyjen parissa Tampereen kaupungin tekemä työ voisi kokonaisuudessaan olla lippulaivakohde. Uusniittyjä perustetaan useasti alueille, joilla luonnon monimuotoisuus on heikentynyt esimerkiksi rakentamisen tai muun maankäytön vuoksi. Osalla uusniityistä käytetään paikallisista kasveista kerättyä kylvösiementä ja usein myös kierrätettyä kasvualustaa. Uusniittyjen perustamisesta ja hoidosta on laadittu ohje, jota muokataan kokemuksen karttuessa.

Monipuolistetaan maankäytön merkintöjä

Tekeillä olevassa Kantakaupungin vaiheleiskaavassa 2021-2025 pääteemoina ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viherympäristön kehittäminen. Näihin teemoihin kytkeytyy vahvasti luonnon monimuotoisuus: mitä monimuotoisempaa kaupunkiluonto on, sitä kestävämpää, viihtyisämpää ja vetovoimaisempaa kaupunkia luodaan. Yleiskaavamerkintöjä on kehitetty ja monipuolistettu laajasti teemojen pohjalta. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja yleiskaavaa hyödynnetään osaltaan myös muussa tarkemman tason maankäytössä kuten viheralueiden kehittämisessä ja puustoistutusten suunnittelussa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaiheleiskaavaan valmistellaan koko kantakaupunkia koskevia yleismääräyksiä, jotka sisältävät esimerkiksi veloitteita yhtenäisen siniviherrakenteen turvaamisesta sekä rakenteen luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä, viheralueiden kestävyuden kehittämisestä ja ekosysteemipalveluiden tarjonnan vahvistamisesta. Yleismääräyksissä ohjataan myös säilyttämään olemassa olevat asemakaavoitetut viheralueet ja kehittämään niiden laatua. Kaupunkipuut on tunnistettu kustannustehokkaaksi keinoksi kestäväälle ja monimuotoiselle kaupunkiympäristölle. Yleismääräys ohjaa ensisijaisesti säilyttämään olemassa olevat kaupunkipuut ja lisäämään puiden määrää.

Vaihekaavassa osoitetaan myös tarkempaa kaavaohjausta siniviherrakenteelle. Keskuspuistoverkoston merkintää on tiukennettu esimerkiksi siten, että viheralueverkosto, ekologinen verkosto ja virkistysverkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimivuus tulee turvata. Ohjeellisia ekologisia yhteyksiä on tyypitelty puustoiisiin, avoimiin sekä siniyhteyksiin ja veloitettu säilyttämään sekä kehittämään yhteydet kullekin yhteystyypille ominaisella tavalla. Ohjeellisen virkistysyhteyden ja merkittävien uomien määräykseen on sisällytetty velvoite puuston yhtenäisestä latvuspeitteestä. Ekologisia- ja virkistysyhteyksiä sekä uomia on lisätty kaavakartalle koko kantakaupungin alueella.

Yleiskaavassa on tunnistettu alueita, jotka eivät ole kestäväää kaupunkiympäristöä. Näillä alueilla on paljon vettä läpäisemätöntä rakennettua pintaa ja hyvin vähän vihreää, ja siten haasteita esimerkiksi viihtyisyyden, kaupunkitulvien ja lämpösaarekeilmiön kanssa. Alueet on rajattu kaupunkivihreän kehittämisalue-merkinnällä ja niille tulee saada tarkemman vaiheen maankäytössä lisää viherpeitteistä pintaa kuten monilajista puustoa ja kerroksellista kasvillisuutta.

Asemakaavoissa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta suojelevia määräyksiä. Määräystyypit vaihtelevat pääkäyttötarkoituksmerkinnöistä suojelumääräyksiin ja yleismääräyksiin. Merkintöjä kehitetään jatkuvana työnä tarvittaessa kaavakohtaisesti. Perinteisten suojelumääräysten lisäksi useissa asemakaavoissa edellytetään nykyisin myös viherkerroimen käyttöä rakennusluvan ehtona. Viherkerroin ohjaa rakennettavien alueiden pihojen ja hulevesien suunnittelua. Kerroimen voi täyttää monenlaisilla ratkaisulla, mutta kerroin painottaa mm. suuria säilytettäviä puita, monikerroksellisia ja monilajisia istutuksia sekä luonnonmukaisia niittyjä. Viherkerroinmenetelmässä suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi paikalle ominaista kasvillisuutta tai kerroksellista suojavyöhykettä, mikäli tontista alle 50 metrin etäisyydellä on luonnonsuojelualue, vesistöä tai luonnonkasvillisuudesta koostuvaa viherkäytävää. Viherkerroinmenetelmän mukaan viherkerroimen tavoitetaso kasvaa, mikäli tontilla on luontoarvoja.

Kunnossapitoluokitusta ja metsähoitoluokkia hyödynnetään luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi ja luonnon suojelussa. Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2012-2020 on tunnistettu ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

osoitettu kohteiden luontoarvojen suojelukeinoiksi luonnonsuojelulaki, asemakaavamerkintä tai kohteen hoito. Puistojen ja viheralueiden kunnossapitoluokituksen piirissä on kokonaisuudessaan noin 7 165 hehtaaria maata. Näistä 220 hehtaaria on varsinaisia luonnonsuojelualueita, mutta tämän lisäksi kunnossapitoluokitukseltaan erityyppisinä suojelualueina käsiteltäviä alueita on noin 300 hehtaaria. Suojeluluokkien lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistävät arvometsiksi ja arvoniityiksi luokitellut alueet.

Tampereen metsien hoidon toimintamalli 2022-2030 hyväksyttiin 16.3.2022 asunto- ja kiinteistölautakunnan kokouksessa. Toimintamallissa käytännön toimia ohjataan hoitoluokituksen avulla. Toimintamallin päivityksessä kaikkiin hoitoluokkiin suojelualueista talousmetsiin osoitettiin tavoitteita luonnon monimuotoisuuden parantamiselle.

Lisätään ennallistaminen metsien hoidon työkalupakkiin

Lumo-ohjelmaan ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022–2030 on kirjattu toimenpiteiksi luonnonhoitotarpeiden selvittäminen arvokkailla luontotyypeillä sekä arvokkaiden luontotyyppien ennallistaminen. LUMO-ohjelmaan on lisäksi kirjattu erillisenä toimenpiteenä Kintulammin luonnonsuojelun soiden ja metsien ennallistaminen ja ennallistamisen seuranta.

Kaupunki on kartuttanut kokemuksia ennallistamistoimista Kintulammin, jossa osana Uudenmaan ELY-keskuksen rahoittamaa Kuntahelmi-hanketta tehtiin vuonna 2022 soiden ennallistamista kahdella suokokonaisuudella. Kintulammin soiden ennallistamista on tarkoitus jatkaa koneellisesti ja käsityönä Ruutanansuolla vuonna 2024. Vapaaehtoisista koostuva ennallistamisryhmä on lisäksi tehnyt Kintulammin viime vuosina käsityönä soiden ennallistamista yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kintulammin Kuntahelmi-hankkeessa tehdään lisäksi ensimmäinen poltto sitten 1990-luvun alun, jolloin Pirttijärvellä tehtiin viimeinen metsänhoidollinen kulotus. Ennallistamispoltoa yritettiin jo kesällä 2023, mutta liiallisen märkyden takia poltto ei onnistunut. Urakoitsija uusii polton takuutyönä keväällä 2024. Kintulammin ennallistamistoimien vaikutuksia myös seurataan eri tavoin. Vuonna 2023 tehtiin mm. vesistöseurantaa ja perustettiin pysyvät puusto- ja kasvillisuuskoalat ennallistetuille soille. Kaupungin metsiin on myös suunniteltu lehtojen hoitotoimia vuosina 2022–2023 Kulkkilan, Suolijärven sekä Kauppi-Niihaman alueille yhteistyössä Suomen Metsäkeskuksen kanssa. Kulkkilan lehtojen hoitotoista osa on jo toteutettu.

Tavoitteena on vakiinnuttaa luonnonhoito ja -ennallistaminen osaksi kaupungin metsienhoitoa. Toteutuksista saatavien kokemusten perusteella ennallistamista on tarkoitus laajentaa muille metsäalueille LUMO-ohjelman mukaisten tarveselvitysten perusteella. Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2024 vuosisuunnitelmaan on kirjattu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

tavoitteeksi soiden ennallistamisen tarveselvityksen käynnistäminen. Selvitys koskee kaikkia Tampereen omistamia metsiä.

Pidetään huolta omistamme

LUMO-ohjelman toimenpide 44 on erillisten lajisuojelusuunnitelmien laatiminen osana luonnonsuojeluohjelman päivytystä.

Luonnonsuojeluohjelman päivitys on aikataulutettu vuodelle 2024. Työn pohjana on Pirkanmaan ELY-keskuksen laatima Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyytit -julkaisu. Lumo-ohjelman toimenpiteisiin kuuluu liito-oravatoimintamallin laatiminen.

Toimia Tampereella merkittävien lajien suojelemiseksi on tehty jo myös ilman erillisiä lajikohtaisia suojelusuunnitelmia. Tummaverkkoperhosten elinympäristöjen kunnostuksia on toteutettu vuosina 2022-2023 Kunta-Helmi-rahoituksella.

Perustetaan paikallisia lajeja tukevia niittyjä

Niittyjen perustamisessa ja ylläpidossa eritoten paikallislajien näkökulmasta tehdään tiivistä yhteistyötä Villi Vyöhykkeen kanssa. Paikallislajien käyttöön ohjeistetaan, viimeisimpänä esimerkkinä mm. 2023 hyväksytyssä Kasvikattolinjauksessa.

Yleisten viheralueiden luokittelussa siirryttiin uuteen RAMS-kunnossapitoluokitukseen. Samassa yhteydessä eri yksiköiden yhteistyönä jokaisella kunnossapidon kymmenellä urakka-alueella suoritettiin puistojen ja katuviheralueiden karttatarkastelu. Keskustelujen ja osin maastokäyntien pohjalta soveltuvia alueita muutettiin, viheralueen luonne, kunnossapitotason tarkoituksenmukaisuus ja LUMO-näkökulmat huomioiden intensiivisemmän tason kunnossapitoluokista ns. pidemmän heinän alueiksi. Leikatuilla nurmikoilla tämä tarkoittaa leikkuukertojen harventumista (muutos R3-luokasta R4-luokkaan). Aiemmin nurmikoina hoidettuja alueita muutettiin myös niittymäisesti hoidettaviksi alueiksi (R3- ja R4-luokista A-luokkiin). Nykyisin noudatetaan jatkuvan tarkastelun periaatetta, jolloin LUMO-ohjelman toteutumista edistäviä RAMS-kunnossapitoluokamuutoksia tehdään vuosittain esimerkiksi kunnossapidon aloitteesta.

LUMO-toimenpiteenä valmistui vuonna 2023 uusniittyjen perustamisvaiheen hoito-ohjeet. Uusniittyjen kehitystä seurataan, ohjeita pilotoidaan ja muokataan tarpeen vaatiessa toimivammiksi kesästä 2024 alkaen uusilla perustetuilla niittyalueilla. Pilottikohteina alustavasti Latsaruksen puisto Hervannassa ja Nallenpuisto Ruotulassa.

Lisätään lahopuun määrää

LUMO-ohjelmaan 2021-2030 ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022-2030 on kirjattu toimenpiteeksi kaupungin metsien lahopuun määrän selvittäminen ja lahopuuhun liittyvien tavoitteiden asettaminen kartoitus- ja paikkatietoselvityksiin perustuen. Lahopuuston määrää ja laatua kartoitetaan puustoinventointien yhteydessä metsikkökuvioittain. Puustoinventointeja tehdään vuosittain vaihteleva määrä. Vuonna 2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tampereen alueella inventoitiin n. 440 hehtaaria. Päivitettyjen inventointitietojen perusteella seurataan ja raportoidaan jatkossa kaupungin metsien lahoppuuston määrää ja asetettavien tavoitteiden toteutumista.

Metsien hoidon toimintamallin yleislinjauksena on, että lahoppuun määrää lisätään kaupungin metsissä. Toimintamalli linjaa esimerkiksi, että kaupungin metsissä lisätään lahoppuuta tekemällä sitä keinollisesti metsäkäsittelyn yhteydessä. Luontaisesti syntynyt lahoppu lähtökohtaisesti säästetään, pois lukien esimerkiksi hyönteistuhojen torjunta. Lahoppuun määrän lisäämisen tavoite koskee kaikkia hoitoluokkia suojelualueista ja arvometsistä talousmetsiin.

Puistojen osalta on tavoitteena osoittaa kaikilta kunnossapidon urakka-alueilta puistoalueita, joille kunnossapito voi omatoimisesti kerryttää lahoppuuta sekä jättämällä että kuljettamalla. Kertyvää lahoppuustoa seurataan tulevaisuudessa omaisuudenhallintajärjestelmällä. Toimintaan soveltuvien alueiden määrittely on käynnissä.

Otetaan kaupunkilaiset mukaan luonnonhoitoon

Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä päätavoitteena on, että asukkaat tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Osallistavan luonnonhoidon opas on toteutettu vuosina 2020-2022 osana Peltsu-Multsu -lähiöohjelmaa ja se toimii työkalupakkina kaupunkien hallinnon edustajille ja asiantuntijoille. Oppaassa kuvataan toimintamalleja ja ratkaisuja, joiden avulla asukkaat voisivat edistää lähiluonnon monimuotoisuutta.

Asukkaiden osallistamisesta luontopohjaisten ratkaisujen suunnitteluun, toteutukseen, seurantaan ja ylläpitoon on saatu hyvää kokemusta muun muassa luontopohjaisten ratkaisujen EU-hankkeessa Urban Nature Labs (UNaLab, 2017-2022.) Hankkeessa pilotoitiin luontopohjaisia ratkaisuja Vuoreksessa ja Hiedanrannassa. Toteutetut ratkaisut olivat 2 biosuodatinta, mikroleväkokeilu, hulevesiallas, tulvaniittyjä, hevoshaka, luontopolku pitkospuineen ja infotaulut luontopohjaisista ratkaisuista. Hankkeessa järjestettiin yhteiskehittämisen työpajoja, vieraslajitalkoita, luontopolun kunnostustalkoita, pölyttäjäbongausta, linnun- ja lepakonpönttöjen sekä viljelylaatikoiden nikkarointia. Näihin tapahtumiin osallistui noin 300 henkilöä. Lisäksi Vuoreksen koululaiset osallistettiin veden laadun ja vesihyönteisten seurantaan.

UNaLabissa aloitettua työtä jatketaan uudessa EU-hankkeessa City Blues (2023-2026), jossa suunnitellaan ja toteutetaan luontopohjaiset ratkaisut hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen Takahuhtiin. Lisäksi projektissa kunnostetaan Vuohenojan uoma. Asukkaat ja sidosryhmät osallistetaan prosessiin jo suunnittelusta alkaen. Hankkeen puitteissa järjestetään muun muassa yhteiskehittämisen työpajoja ja virtavesitalkoot. Hankkeessa luodaan toimintamalli asukkaiden ja muiden sidosryhmien entistä tehokkaampaan osallistamiseen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viheralueohjelman päivityksen yhteydessä lokakuussa 2023 teetetyssä asukaskyselyssä yhtenä kysymysteemana oli osallistaminen; asukkaiden toiveet osallistamisen vaiheesta ja tavoista. Kyselyn tulokset analysoidaan loppuvuodesta 2023. Raportti tuloksista tulee nähtäville alkuvuonna 2024 ja vastauksia huomioidaan sekä viheralueohjelman päivityksessä että toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Ympäristönsuojeluyksikkö jakaa LUMO-ohjelman toimenpiteiden mukaisesti vuosittain asukkaille ja yhdistyksille tukea omaehtoiseen ympäristönsuojelutyöhön. Vuosina 2022-2024 avustuksia on myönnetty 27 450 euron edestä. Suuri osa hakemuksista ja avustuksista on kohdistunut kaupungin alueilla toteutettaviin vieraslajitalkoisiin. Tukea on jaettu myös mm. perinnebiotooppien hoitotalkoisiin, kedon perustamiseen, luontoaiheisiin luentoihin ja luontotietoisuutta edistäviin muihin tapahtumiin. Yksittäisten tukien määrä vaihtelee joistain kymmenistä euroista joihinkin tuhansiin ja vuosittain hakijoiden määrä vaihtelee noin 10-30 välillä.

Asukkaiden osallisuutta ja osallistamista on luonnonhoidon näkökulmasta hyödynnetty erityisesti vieraslajien torjunnassa. Jo useiden vuosien ajan kunnossapidossa on toteutettu yhteistyössä ProAgrian kanssa vieraslajitalkoita lupiin torjumiseksi. Talkookohteina mm. Rukkamäen ja Epilänharjun arvonitit, joissa molemmissa on saavutettu näkyviä tuloksia. Vuodesta 2021 lähtien eri puolilla kaupunkia on osoitettu asukkaille matalan kynnyksen vieraslajitorjuntakohteita, eli soolotalkookohteita. Soolotalkoot ovat osa kansallista kampanjaa haitallisten vieraslajien torjumiseksi. Kohteita on eri puolilla kaupunkia 19 kappaletta. Kaupunki tarjoaa myös espanjansiruetanan pahimmilla esiintymisalueilla, erityisesti Vihiojan varrella, asukkaiden omatoimisen torjuntatyön tueksi etanaroskiksia. Etanaroskiksia on noin 10 kappaletta ja ne ovat olleet käytössä vuodesta 2021 alkaen. Omaehtoista luonnonhoitotyötä tuetaan myös tarjoamalla lainaan puutarhanhoitovälineitä, jotka soveltuvat mm. niittyjen hoitoon ja vieraslajien poistoon. Lisäksi tukea on tarjottu mm. järjestämällä asukkaiden talkoiden vieraslajijätteen poisvientiä.

Uusia tapoja asukkaiden aktivointiin luontotyössä kokeillaan ja kehitetään. Kesällä 2023 kokeiltiin vieraslajitiedon keräämisessä Crowdsorsa -mobiilipeliä, jossa havainnon tekijä sai havainnostaan pienen palkkion. Haitallisten vieraslajien havaintoja kertyi kokeilussa lyhyessä ajassa noin 3 000 ja havaintojen tekijöitä oli 476 kpl. Tulevalle kaudelle selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää peliä myös vieraslajien torjuntatyössä.

Asukkaiden luonnonhoitotyötä tuetaan tiedotuksellisesti myös kaupungin ylläpitämällä tapahtumakalenterilla, johon myös yhdistykset ja järjestöt voivat ilmoittaa luonnonhoitotalkoitaan. Kalenterista löytyvät myös kaupungin omat talkoot ja muut luontotapahtumat.

Lisätään pienelinympäristöjä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tiiviissä kaupunkiympäristöissä erityisesti purojen ja puronvarsien on katsottu olevan tärkeitä elinympäristöjä ja eliöstön kulkuyhteyksiä. Niitä on monin paikoin 60-luvulta lähtien muokattu, esimerkiksi putkitettu ja suoritettu. LUMO-ohjelman tavoitteiden sekä hulevesiohjelman mukaisesti kaupunki pyrkii vähentämään putkitettuja uomaosuuksia ja säilyttämään nykyiset avoimet uomat sekä ennallistamaan voimakkaasti muokattuja uomia.

Uomien ennallistamista on toteutettu Vuohenojalla Riihipellonpuistossa ja Hervannan valtavyöhykkeen läheisyydessä, Vihiojalla Koivistonkylässä ja Muotialassa, Härmälänojalla Härmälänrannassa ja Viinikanojalla Viinikankadun sillan läheisyydessä. Näissä kohteissa on muun muassa avattu putkituksia, tehty eroosiosuojauksia, rakennettu vaelluskaloille poikaskivikoita ja kutusoraikoita, lisätty suisteisiin lahoppuuta sekä istutettu vesi- ja niittykasvillisuutta sekä puita ja pensaita.

Tänä vuonna kunnostetaan Vuohenojaa Sandelinipuistossa ja samalla uoman yhteyteen rakennetaan monimuotoista kasvillisuutta sisältäviä tulvaniittyjä hulevesien viivytystä varten. Myllyojan Pärinkoskelle rakennetaan kalatiet, joiden avulla parannetaan vaelluskalojen elin- ja kulkumahdollisuuksia. Myös Tesomajärven laskuojaa kunnostetaan Ikuripuiston länsipäässä.

Suunnittelussa olevia purokunnostuskohteita ovat Pyhäojan ennallistaminen Hankkiolla, Härmälänojan putkituksen avaus Messukeskuksen kohdalla sekä Vihiojan putkituksen avaus Lahdenperänselällä. Uomien ennallistamisen suunnitteluun ja toteutukseen on osallistettu ja pyritään tulevaisuudessa voimakkaammin osallistamaan asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja muita sidosryhmiä. Esimerkkinä tällaisesta kohteesta on Pärinkosken kalatiet, jonka suunnitteluun on osallistettu eri tahoja ja uomaa kunnostetaan osittain myös talkoilla.

Lisäksi LUMO-ohjelman ja hulevesiohjelman mukaisesti viher- ja luontoalueille sekä katu- ja muille yleisille alueille toteutetaan luontopohjaisia hulevesiratkaisuja, esimerkiksi kosteikkoja, hulevesialtaita ja tulvaniittyjä monimuotoisten kaupunkiluonnon ympäristöjen luomiseksi. Uusille kaava-alueille luontopohjaiset hulevesiratkaisut suunnitellaan automaattisesti ja hyviä esimerkkejä luontopohjaisen hulevesien hallinnan kokonaisuuksista ovat Vuores ja Ojala. Näihin on rakennettu biosuodattimia, tulvaniittyjä, kosteikkoja, hulevesialtaita, viherkatuja, viherkatuja ja sadepuutarhoja. Lisäksi ”vanhoilta” alueilta etsitään aktiivisesti soveltuvia paikkoja luontopohjaisille hulevesiratkaisuille. Tällä hetkellä rakenteilla ovat tulvaniityt ja kosteikko Kissanmaalle Nallenpuistoon sekä hulevesien viivytysalueet Annalaan ja Hankkioon. Tulevia kohteita ovat hulevesiallas Ruskoon ja tulvaniityt, maisemapelto ja hulevesiallas Linnainmaalle. Suunnittelussa ovat hulevesien luonnonmukaiset tulva-alueet Vihiojan yhteyteen Lukonmäkeen ja Kaukajärvelle.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunkilaisia tuetaan luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan omalla pihalla Perusta sadepuutarha - ohjeen avulla. Sadepuutarha on tehokas ratkaisu hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen. Suosimalla kasvivalinnoissa kotimaisia kukkivia kasveja voidaan tukea myös kotimaisten pölyttäjien, kuten kimalaisten, mehiläisten ja perhosten esiintymistä. Sadepuutarhaa ja sadepuutarhakorttia jaettiin ja esiteltiin vuoden 2023 Piha & Luonto -messuilla Tampereen messukeskuksessa.

Viherpalveluohjelma Avoimet viheralueet, Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025 sekä vuonna 2020 valmistunut täydennysosa sisältävät yhteensä noin 170 niittykohdetta. Kohteille on laadittu kohdekortit, joissa mm. määritellään kunnossapidon tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista sekä avoimien alueiden kunnossapidon tasoa arvioidaan vuosittain pistokoeluonteisesti (laadunarviointikierrokset.) Eri ysiköiden yhteistyönä (viheralueet ja hulevedet, infraomaisuuden hallinta ja Infran kunnossapito) toteutettavien arviointikäyntien yhteydessä keskustellaan kunkin kohteen toimenpide- ja kehitystarpeista, tavoitteena alueiden virkistyskäyttö huomioiden edistää LUMO-ohjelman toimenpiteiden toteutumista myös pienelinympäristöjen näkökulmasta.

Vanhoihin rakennettuihin puistoihin on jo jätetty pötkelöitä ja maapuita (LUMO-toimenpide 20), esim. Näsinpuistoon. Jatkossa kunnossapito jättää tavanomaisen kunnossapidon yhteydessä pystypötkelöitä ja maapuita alueille, joilla se käyttäjien turvallisuus huomioiden on mahdollista. Uusien puistojen rakentamisen ja peruskunnostusten yhteydessä lahopuita on jätetty mm. 2022 Joutsenpuiston ja Multisillanpuiston leikkipaikkojen läheisyyteen. Hervannan pohjoisakselin rakennustöiden yhteydessä 2023 lahopuita asennettiin katuviheralueelle Aasiansillan kupeeseen.

Tiedoksi

kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asunto- ja kiinteistölautakunta, 15.02.2024, § 21

Valmistelijat / lisätiedot:
Viinanen Marika, Tuominen Anne

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä: Rantanen Teppo, Johtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Oras Tynkkysen ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa mainittuihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Oras Tynkkynen ja 11 muuta vihreiden valtuutettua esittävät 25.1.2021 jättämässään valtuustoaloitteessa:

“Kansainvälisen luontopaneelin IPBESin mukaan nykyinen jopa miljoona laji on kuolemassa sukupuuttoon. Meillä Suomessa jo joka yhdeksäs laji on uhanalainen. Luontokadon pysäyttämiseen tarvitaan mukaan kaikkia. Kaupungeilla on erinomaiset edellytykset vahvistaa luontotyötä – ja tuottaa näin monenlaisia hyötyjä asukkailleen. Esitämme harkittavaksi kymmenen mahdollista, osin uudenlaista tapaa vaalia luonnon monimuotoisuutta. Rinnalla tarvitaan monia muitakin keinoja kuten uusia luonnonsuojelualueita.”

Pyritään luontotyön kärkikaupungiksi

Tampereen strategian Hiilineutraaleja tekoja -osioon on kirjattu, että Tampere on kansainvälisesti tunnettu vaikuttavista teoistaan ilmaston ja luonnon monimuotoisuuden eteen. Strategian kirjauksen mukaisesti tämä tehdään parantamalla määrätietoisesti luonnon monimuotoisuuden tilaa ja hyödyntämällä rohkeasti uusia tapoja vehreyden lisäämiseksi kaupunkiympäristössä. Valtuustokauden tavoitteeksi strategiaan on kirjattu, että luonnon monimuotoisuus kaupunkiympäristössä on vahvistunut ja todennettavissa. Käytännössä työtä edistetään Tampereen kaupungin luonnon monimuotoisuusohjelman (LUMO-ohjelma) toimenpiteillä.

Tampereen kaupunginhallitus hyväksyi luonnon monimuotoisuustyötä ohjaavan Tampereen LUMO-ohjelman vuoteen 2030 kokouksessaan 18.6.2022. Ohjelmassa on kuusi luonnon monimuotoisuuden päätavoitetta ja 112 toimenpidettä, joita päivitetään ohjelmakauden aikana.

LUMO-ohjelman seuranta ja toteutusta ohjaamaan perustettiin 2024 alusta yli yksikörajojen ulottuva työryhmä. Vuoden 2024 aikana aloitetaan myös LUMO-ohjelman päivityksen suunnittelu, jossa tavoitteena on ensimmäisenä kaupunkina Suomessa pyrkiä tarkastelemaan ja vähentämään sekä vaikutuksia luontoon kaupungin rajojen sisäpuolella, kuten nykyisessäkin LUMO-ohjelmassa, että vaikutuksia globaaliin luontokatoon. Työssä on apuna juuri julkaistu luontojalanjälkilaskenta, joka on kansainvälisestikin uraauurtava työ ja on jo nyt herättänyt runsaasti kansainvälistä huomiota. Uusi päivitys vie LUMO-ohjelmaa enemmän kohti tiekarttaa tavoitteineen ja indikaattoreineen.

Tampereen kaupunki on lisäksi allekirjoittanut EU:n Green City Accord -sitoumuksen tammikuussa 2022, jonka tavoitteena on eurooppalaisten kaupunkien parempi ympäristön tila ilmanlaadun, melun, luonnon, jätehuollon ja vedenlaadun osalta. Sitoumuksessa kaupunki on luvannut asettaa EU-lainsäädännön tasoon nähden kunnianhimoiset tavoitteet

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

myös kaupunkiluonnon osalta sekä seuraamaan tavoitteiden toteutumista. Tavoiteasetanta tehdään vuoden 2024 aikana.

Tampereen kaupunki on edelläkävijänä mukana EU:n Urban Agenda Greening Cities -kumppanuudessa. Kumppanuus pyrkii ratkomaan EU:n tasolla kaupunkiviherryttämiseen liittyviä haasteita toimenpiteillä, joilla pyritään aihepiirissä parempaan hallintoon, rahoitukseen ja tietoon. Kumppanuudessa on mukana 30 organisaatiota eri hallinnon tasoilta, järjestöistä ja tutkimuslaitoksista. Tampere on yksi kumppanuuteen valitusta yhdeksästä paikallishallintojen edustajista ja ainoa pohjoismainen edustaja. Kumppanuus on kolmivuotinen ja kestää vuoteen 2025 asti.

Tampere on kansallista kärkeä luontotiedon jakamisessa. Tampereesta tuli syksyllä 2023 ensimmäinen kaupunki, jonka keräämä luontotieto päivittyi ajantasaisesti Suomen lajitietokeskukseen. Lajitietokeskuksen kautta ajantasainen lajitieto välittyy niin valtion viranomaisille, tutkijoille, kuin luontoharrastajillekin. Kehitystyö sekä luontotiedon jakamisessa että käytettävyyden parantamisessa jatkuu edelleen lumo-ohjelman mukaisesti.

Käynnistetään toimialarajat ylittävä kärkihanke

Tampereen kaupunki laski ensimmäisenä kaupunkina Suomessa luontojalanjälkensä. Yhteiskehittämishankkeena Jyväskylän Yliopiston kanssa kehitettiin menetelmä, jolla myös muut kaupungit voivat laskea hiili- ja luontojalanjäljet. Tulos esittää ensimmäistä kertaa suuren kaupunkiorganisaation luonnon monimuotoisuudelle tuottaman haitan. Organisaation luontojalanjäljen laskenta mahdollistaa entistä strategisemmat tavoitteet ja toimenpiteet luontokadon pysäyttämiseksi. Erityiseksi menetelmän tekee se, että sillä kykenemme huomioimaan luontojalanjäljen, jonka organisaation hankinnat ja muu kulutus aiheuttavat sekä Suomessa että sen ulkopuolella. Työssä oli aktiivisesti mukana esim. kaupungin talous- ja hankintayksikkö ja useita kansallisia organisaatioita kuten Hansel.

Kaupunki on toteuttanut viime vuosina useita aloite-esityksen mukaisia eri toimialojen yhteisiä hankkeita, joissa luontonäkökulma on ollut keskeinen lähtökohta. Esimerkiksi vuonna 2023 päättyneessä Peltolammi-Multisillan lähiöohjelmassa luonnon monimuotoisuuden edistämistä tehtiin laajassa yhteistyössä eri yksiköiden ja etenkin asukkaiden kanssa. Vastaavaa työtä on tavoite tehdä käynnissä olevassa Kaukajärvi-Annalan kaupunginosaohjelmassa.

Yhtenä esimerkkinä toimialojen yhteisistä toteutuksista on Suolijärvelle vuonna 2023 valmistunut Mielenreitti, joka suunniteltiin ja toteutettiin laajassa yhteistyössä Mielen ry koordinoimana. Mielenreitin tarkoituksena on tuoda esille hyvinvoinnin vahvistamista luontoon tukeutuen. Samaan teemaan liittyen on laadittu laajassa yhteistyössä Terveyttä Tampereen luonnosta -selvitys.

Perustetaan lippulaivakohde

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Luonnon monimuotoisuuden lippulaivana voi toimia Piikahaan lammaslaidun, jonne myös lahoppua on jo jätetty ja tullaan jatkossakin jättämään, kun huonokuntoista puustoa joudutaan poistamaan. Piikahakaan on mahdollista tuoda runkoja myös lähialueilta. Lammaslaidun on ollut suosittu retkeilykohde. Lisäksi syksyllä 2023 laitumen ulkopuolisia alueita niitettiin ja haravoitiin käsityönä talkoovoimin yhteistyössä alueurakoitsijan ja Ahlmanin opiskelijoiden kanssa. Tampereen Energia osallistui vuonna 2023 Piikahaan lammaslaitumen rakentamiskustannuksiin.

Lippulaivakohteena voisi mainita myös mäkihiilikoin suojelemiseksi perustetun Mustametsän arvoniityn. Se on maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen ja erittäin onnistunut osoitus siitä, kuinka kaupunkiympäristössä voidaan edistää uhanalaisen lajin elinolosuhteita (Villi Vyöhyke -yhteistyö.) Arvoniity on osa laajempaa Nekalan alueen mäkihiilikoille soveltuvaa elinympäristöverkostoa. Arvoniityn kunnossapitoa toteutetaan vuonna 2022 laaditun kohdekohtaisen hoitosuunnitelman mukaisesti.

Uusniittyjen parissa Tampereen kaupungin tekemä työ voisi kokonaisuudessaan olla lippulaivakohde. Uusniittyjä perustetaan useasti alueille, joilla luonnon monimuotoisuus on heikentynyt esimerkiksi rakentamisen tai muun maankäytön vuoksi. Osalla uusniityistä käytetään paikallisista kasveista kerättyä kylvösiementä ja usein myös kierrätettyä kasvualustaa. Uusniittyjen perustamisesta ja hoidosta on laadittu ohje, jota muokataan kokemuksen karttuessa.

Monipuolistetaan maankäytön merkintöjä

Tekeillä olevassa Kantakaupungin vaiheleiskaavassa 2021-2025 pääteemoina ovat ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja viherympäristön kehittäminen. Näihin teemoihin kytkeytyy vahvasti luonnon monimuotoisuus: mitä monimuotoisempaa kaupunkiluonto on, sitä kestävämpää, viihtyisämpää ja vetovoimaisempaa kaupunkia luodaan. Yleiskaavamerkintöjä on kehitetty ja monipuolistettu laajasti teemojen pohjalta. Yleiskaava ohjaa asemakaavoitusta ja yleiskaavaa hyödynnetään osaltaan myös muussa tarkemman tason maankäytössä kuten viheralueiden kehittämisessä ja puustoistutusten suunnittelussa.

Vaiheleiskaavaan valmistellaan koko kantakaupunkia koskevia yleismääräyksiä, jotka sisältävät esimerkiksi veloitteita yhtenäisen siniviherrakenteen turvaamisesta sekä rakenteen luonnon monimuotoisuuden lisäämisestä, viheralueiden kestävyden kehittämisestä ja ekosysteemipalveluiden tarjonnan vahvistamisesta. Yleismääräyksissä ohjataan myös säilyttämään olemassa olevat asemakaavoitetut viheralueet ja kehittämään niiden laatua. Kaupunkipuut on tunnistettu kustannustehokkaaksi keinoksi kestäväälle ja monimuotoiselle kaupunkiympäristölle. Yleismääräys ohjaa ensisijaisesti säilyttämään olemassa olevat kaupunkipuut ja lisäämään puiden määrää.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vaihekaavassa osoitetaan myös tarkempaa kaavaohjausta siniviherrakenteelle. Keskuspuistoverkoston merkintää on tiukennettu esimerkiksi siten, että viheralueverkosto, ekologinen verkosto ja virkistysverkoston jatkuvuus, saavutettavuus ja toimivuus tulee turvata. Ohjeellisia ekologisia yhteyksiä on tyytely puustoihin, avoimiin sekä siniyhteyksiin ja veloitettu säilyttämään sekä kehittämään yhteydet kullekin yhteystyypille ominaisella tavalla. Ohjeellisen virkistysyhteyden ja merkittävien uomien määräykseen on sisällytetty velvoite puuston yhtenäisestä latvuspeitteestä. Ekologisia- ja virkistysyhteyksiä sekä uomia on lisätty kaavakartalle koko kantakaupungin alueella.

Yleiskaavassa on tunnistettu alueita, jotka eivät ole kestäväää kaupunkiympäristöä. Näillä alueilla on paljon vettä läpäisemätöntä rakennettua pintaa ja hyvin vähän vihreää, ja siten haasteita esimerkiksi viihtyisyyden, kaupunkitulvien ja lämpösaarekeilmiön kanssa. Alueet on rajattu kaupunkivihreän kehittämisalue-merkinnällä ja niille tulee saada tarkemman vaiheen maankäytössä lisää viherpeitteistä pintaa kuten monilajista puustoa ja kerroksellista kasvillisuutta.

Asemakaavoissa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia luontoarvoja ja luonnon monimuotoisuutta suojelevia määräyksiä. Määräystyypit vaihtelevat pääkäyttötarkoituserkinnöistä suojelumääräyksiin ja yleismääräyksiin. Merkintöjä kehitetään jatkuvana työnä tarvittaessa kaavakohtaisesti. Perinteisten suojelumääräysten lisäksi useissa asemakaavoissa edellytetään nykyisin myös viherkerroimen käyttöä rakennusluvan ehtona. Viherkerroin ohjaa rakennettavien alueiden pihojen ja hulevesien suunnittelua. Kerroimen voi täyttää monenlaisilla ratkaisulla, mutta kerroin painottaa mm. suuria säilytettäviä puita, monikerroksellisia ja monilajisia istutuksia sekä luonnonmukaisia niittyjä. Viherkerroimen menetelmässä suositellaan säilytettäväksi tai istutettavaksi paikalle ominaista kasvillisuutta tai kerroksellista suojavaoähykettä, mikäli tontista alle 50 metrin etäisyydellä on luonnonsuojelualueita, vesistöä tai luonnonkasvillisuudesta koostuvaa viherkäytävää. Viherkerroimen menetelmän mukaan viherkerroimen tavoitetaso kasvaa, mikäli tontilla on luontoarvoja.

Kunnossapitoluokitusta ja metsähoitoluokkia hyödynnetään luonnon monimuotoisuuden edistämässä ja luonnon suojelussa. Tampereen kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2012-2020 on tunnistettu ja osoitettu kohteiden luontoarvojen suojelukeinoiksi luonnonsuojelulaki, asemakaavamerkintä tai kohteen hoito. Puistojen ja viheralueiden kunnossapitoluokituksen piirissä on kokonaisuudessaan noin 7 165 hehtaaria maata. Näistä 220 hehtaaria on varsinaisia luonnonsuojelualueita, mutta tämän lisäksi kunnossapitoluokitukseltaan erityyppisinä suojelualueina käsiteltäviä alueita on noin 300 hehtaaria. Suojeluluokkien lisäksi luonnon monimuotoisuutta edistävät arvometsiksi ja arvoniityiksi luokitellut alueet.

Tampereen metsien hoidon toimintamalli 2022-2030 hyväksyttiin 16.3.2022 asunto- ja kiinteistölautakunnan kokouksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Toimintamallissa käytännön toimia ohjataan hoitoluokituksien avulla. Toimintamallin päivityksessä kaikkiin hoitoluokkiin suojelualueista talousmetsiin osoitettiin tavoitteita luonnon monimuotoisuuden parantamiselle.

Lisätään ennallistaminen metsien hoidon työkalupakkiin

Lumo-ohjelmaan ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022–2030 on kirjattu toimenpiteiksi luonnonhoitotarpeiden selvittäminen arvokkailla luontotyypeillä sekä arvokkaiden luontotyyppien ennallistaminen. LUMO-ohjelmaan on lisäksi kirjattu erillisenä toimenpiteenä Kintulammin luonnonsuojelualueen soiden ja metsien ennallistaminen ja ennallistamisen seuranta.

Kaupunki on kartuttanut kokemuksia ennallistamistoimista Kintulammilla, jossa osana Uudenmaan ELY-keskuksen rahoittamaa Kuntahelmi-hanketta tehtiin vuonna 2022 soiden ennallistamista kahdella suokokonaisuudella. Kintulammin soiden ennallistamista on tarkoitus jatkaa koneellisesti ja käsityönä Ruutanansuolla vuonna 2024. Vapaaehtoisista koostuva ennallistamisryhmä on lisäksi tehnyt Kintulammilla viime vuosina käsityönä soiden ennallistamista yhteistyössä kaupungin kanssa.

Kintulammin Kuntahelmi-hankeessa tehdään lisäksi ensimmäinen poltto sitten 1990-luvun alun, jolloin Pirttijärvellä tehtiin viimeinen metsänhoidollinen kulotus. Ennallistamispoltoa yritettiin jo kesällä 2023, mutta liiallisen märkyyden takia poltto ei onnistunut. Urakoitsija uusii polton takuutyönä keväällä 2024. Kintulammin ennallistamistoimien vaikutuksia myös seurataan eri tavoin. Vuonna 2023 tehtiin mm. vesistöseurantaa ja perustettiin pysyvät puusto- ja kasvillisuuskoalat ennallistetuille soille. Kaupungin metsiin on myös suunniteltu lehtojen hoitotoimia vuosina 2022–2023 Kulkkilan, Suolijärven sekä Kauppi-Niihaman alueille yhteistyössä Suomen Metsäkeskuksen kanssa. Kulkkilan lehtojen hoitotoista osa on jo toteutettu.

Tavoitteena on vakiinnuttaa luonnonhoito ja -ennallistaminen osaksi kaupungin metsienhoitoa. Toteutuksista saatavien kokemusten perusteella ennallistamista on tarkoitus laajentaa muille metsäalueille LUMO-ohjelman mukaisten tarveselvitysten perusteella. Asunto- ja kiinteistölautakunnan vuoden 2024 vuosisuunnitelmaan on kirjattu tavoitteeksi soiden ennallistamisen tarveselvityksen käynnistäminen. Selvitys koskee kaikkia Tampereen omistamia metsiä.

Pidetään huolta omistamme

LUMO-ohjelman toimenpide 44 on erillisten lajisuojelusuunnitelmien laatiminen osana luonnonsuojeluohjelman päivitystä. Luonnonsuojeluohjelman päivitys on aikataulutettu vuodelle 2024. Työn pohjana on Pirkanmaan ELY-keskuksen laatima Pirkanmaan uhanalaiset lajit ja luontotyypit -julkaisu. Lumo-ohjelman toimenpiteisiin kuuluu liito-oravatoimintamallin laatiminen.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Toimia Tampereella merkittävien lajien suojelemiseksi on tehty jo myös ilman erillisiä lajikohtaisia suojelusuunnitelmia. Tummaverkkoperhosten elinympäristöjen kunnostuksia on toteutettu vuosina 2022-2023 Kunta-Helmi-rahoituksella.

Perustetaan paikallisia lajeja tukevia niittyjä

Niittyjen perustamisessa ja ylläpidossa eritoten paikallislajien näkökulmasta tehdään tiivistä yhteistyötä Villi Vyöhykkeen kanssa. Paikallislajien käyttöön ohjeistetaan, viimeisimpänä esimerkkinä mm. 2023 hyväksytyssä Kasvikattolinjauksessa.

Yleisten viheralueiden luokittelussa siirryttiin uuteen RAMS-kunnossapitoluokitukseen. Samassa yhteydessä eri yksiköiden yhteistyönä jokaisella kunnossapidon kymmenellä urakka-alueella suoritettiin puistojen ja katuviheralueiden karttatarkastelu. Keskustelujen ja osin maastokäyntien pohjalta soveltuvia alueita muutettiin, viheralueen luonne, kunnossapitotason tarkoituksenmukaisuus ja LUMO-näkökulmat huomioiden intensiivisemmän tason kunnossapitoluokista ns. pidemmän heinän alueiksi. Leikatuilla nurmikoilla tämä tarkoittaa leikkuukertojen harventumista (muutos R3-luokasta R4-luokkaan). Aiemmin nurmikoina hoidettuja alueita muutettiin myös niittymäisesti hoidettaviksi alueiksi (R3- ja R4-luokista A-luokkiin). Nykyisin noudatetaan jatkuvan tarkastelun periaatetta, jolloin LUMO-ohjelman toteutumista edistäviä RAMS-kunnossapitoluokamuutoksia tehdään vuosittain esimerkiksi kunnossapidon aloitteesta.

LUMO-toimenpiteenä valmistui vuonna 2023 uusniittyjen perustamisvaiheen hoito-ohjeet. Uusniittyjen kehitystä seurataan, ohjeita pilotoidaan ja muokataan tarpeen vaatiessa toimivammiksi kesästä 2024 alkaen uusilla perustetuilla niittyalueilla. Pilottikohteina alustavasti Latsaruksen puisto Hervannassa ja Nallenpuisto Ruotulassa.

Lisätään lahopuun määrää

LUMO-ohjelmaan 2021-2030 ja Metsien hoidon toimintamalliin 2022-2030 on kirjattu toimenpiteeksi kaupungin metsien lahopuun määrän selvittäminen ja lahopuuhun liittyvien tavoitteiden asettaminen kartoitus- ja paikkatietoselvityksiin perustuen. Lahopuuston määrää ja laatua kartoitetaan puustoinventointien yhteydessä metsikkökuvioittain. Puustoinventointeja tehdään vuosittain vaihteleva määrä. Vuonna 2023 Tampereen alueella inventoitiin n. 440 hehtaaria. Päivitettyjen inventointitietojen perusteella seurataan ja raportoidaan jatkossa kaupungin metsien lahopuuston määrää ja asetettavien tavoitteiden toteutumista.

Metsien hoidon toimintamallin yleislinjauksena on, että lahopuun määrää lisätään kaupungin metsissä. Toimintamalli linjaa esimerkiksi, että kaupungin metsissä lisätään lahopuuta tekemällä sitä keinollisesti metsäkäsittelyn yhteydessä. Luontaisesti syntynyt lahopuu

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

lähtökohtaisesti säästetään, pois lukien esimerkiksi hyönteistuhojen torjunta. Lahopuun määrän lisäämisen tavoite koskee kaikkia hoitoluokkia suojelualueista ja arvometsistä talousmetsiin.

Puistojen osalta on tavoitteena osoittaa kaikilta kunnossapidon urakka-alueilta puistoalueita, joille kunnossapito voi omatoimisesti kerryttää lahopuuta sekä jättämällä että kuljettamalla. Kertyvää lahopuustoa seurataan tulevaisuudessa omaisuudenhallintajärjestelmällä. Toimintaan soveltuvien alueiden määrittely on käynnissä.

Otetaan kaupunkilaiset mukaan luonnonhoitoon

Tampereen luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä päätavoitteena on, että asukkaat tuntevat lähiluontonsa arvot ja haluavat toimia niiden hyväksi.

Osallistavan luonnonhoidon opas on toteutettu vuosina 2020-2022 osana Peltsu-Multsu -lähiöohjelmaa ja se toimii työkalupakkina kaupunkien hallinnon edustajille ja asiantuntijoille. Oppaassa kuvataan toimintamalleja ja ratkaisuja, joiden avulla asukkaat voisivat edistää lähiluonnon monimuotoisuutta.

Asukkaiden osallistamisesta luontopohjaisten ratkaisujen suunnitteluun, toteutukseen, seurantaan ja ylläpitoon on saatu hyvää kokemusta muun muassa luontopohjaisten ratkaisujen EU-hankkeessa Urban Nature Labs (UNaLab, 2017-2022.) Hankkeessa pilotoitiin luontopohjaisia ratkaisuja Vuoreksessa ja Hiedanrannassa. Toteutetut ratkaisut olivat 2 biosuodatinta, mikroleväkokeilu, hulevesiallas, tulvaniittyjä, hevoshaka, luontopolku pitkospuineen ja infotaulut luontopohjaisista ratkaisuista. Hankkeessa järjestettiin yhteiskehittämisen työpajoja, vieraslajitalkoita, luontopolun kunnostustalkoita, pölyttäjäbongausta, linnun- ja lepakonpönttöjen sekä viljelylaatikoiden nikkarointia. Näihin tapahtumiin osallistui noin 300 henkilöä. Lisäksi Vuoreksen koululaiset osallistettiin veden laadun ja vesihyönteisten seurantaan.

UNaLabissa aloitettua työtä jatketaan uudessa EU-hankkeessa City Blues (2023-2026), jossa suunnitellaan ja toteutetaan luontopohjaiset ratkaisut hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen Takahuhtiin. Lisäksi projektissa kunnostetaan Vuohenojan uomaa. Asukkaat ja sidosryhmät osallistetaan prosessiin jo suunnittelusta alkaen. Hankkeen puitteissa järjestetään muun muassa yhteiskehittämisen työpajoja ja virtavesitalkoot. Hankkeessa luodaan toimintamalli asukkaiden ja muiden sidosryhmien entistä tehokkaampaan osallistamiseen.

Viheralueohjelman päivityksen yhteydessä lokakuussa 2023 teetetyssä asukaskyselyssä yhtenä kysymysteemana oli osallistaminen; asukkaiden toiveet osallistamisen vaiheesta ja tavoista. Kyselyn tulokset analysoidaan loppuvuodesta 2023. Raportti tuloksista tulee nähtävillä alkuvuonna 2024 ja vastauksia huomioidaan sekä viheralueohjelman päivityksessä että toimenpiteiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Ympäristönsuojeluyksikkö jakaa LUMO-ohjelman toimenpiteiden mukaisesti vuosittain asukkaille ja yhdistyksille tukea omaehtoiseen ympäristönsuojelutyöhön. Vuosina 2022-2024 avustuksia on myönnetty 27 450 euron edestä. Suuri osa hakemuksista ja avustuksista on kohdistunut kaupungin alueilla toteutettaviin vieraslajitalkoisiin. Tukea on jaettu myös mm. perinnebiotooppien hoitotalkoisiin, kedon perustamiseen, luontoaiheisiin luentoihin ja luontotietoisuutta edistäviin muihin tapahtumiin. Yksittäisten tukien määrä vaihtelee joistain kymmenistä euroista joihinkin tuhansiin ja vuosittain hakijoiden määrä vaihtelee noin 10-30 välillä.

Asukkaiden osallisuutta ja osallistamista on luonnonhoidon näkökulmasta hyödynnetty erityisesti vieraslajien torjunnassa. Jo useiden vuosien ajan kunnossapidossa on toteutettu yhteistyössä ProAgrian kanssa vieraslajitalkoita lupiin torjumiseksi. Talkookohteina mm. Rukkamäen ja Epilänharjun arvoniityt, joissa molemmissa on saavutettu näkyviä tuloksia. Vuodesta 2021 lähtien eri puolilla kaupunkia on osoitettu asukkaille matalan kynnyksen vieraslajitorjuntakohteita, eli soolotalkookohteita. Soolotalkoot ovat osa kansallista kampanjaa haitallisten vieraslajien torjumiseksi. Kohteita on eri puolilla kaupunkia 19 kappaletta. Kaupunki tarjoaa myös espanjansiruetanan pahimmilla esiintymisalueilla, erityisesti Vihiojan varrella, asukkaiden omatoimisen torjuntatyön tueksi etanaroskiksia. Etanaroskiksia on noin 10 kappaletta ja ne ovat olleet käytössä vuodesta 2021 alkaen. Omaehtoista luonnonhoitotyötä tuetaan myös tarjoamalla lainaan puutarhanhoitovälineitä, jotka soveltuvat mm. niittyjen hoitoon ja vieraslajien poistoon. Lisäksi tukea on tarjottu mm. järjestämällä asukkaiden talkoiden vieraslajijätteen poisvientä.

Uusia tapoja asukkaiden aktivointiin luontotyössä kokeillaan ja kehitetään. Kesällä 2023 kokeiltiin vieraslajitiedon keräämisessä Crowdsorsa -mobiilipeliä, jossa havainnon tekijä sai havainnostaan pienen palkkion. Haitallisten vieraslajien havainnot kertyi kokeilussa lyhyessä ajassa noin 3 000 ja havaintojen tekijöitä oli 476 kpl. Tulevalle kaudelle selvitetään mahdollisuuksia hyödyntää peliä myös vieraslajien torjuntatyössä.

Asukkaiden luonnonhoitotöitä tuetaan tiedotuksellisesti myös kaupungin ylläpitämällä tapahtumakalenterilla, johon myös yhdistykset ja järjestöt voivat ilmoittaa luonnonhoitotalkoitaan. Kalenterista löytyvät myös kaupungin omat talkoot ja muut luontotapahtumat.

Lisätään pienelinympäristöjä

Tiiviissä kaupunkiympäristöissä erityisesti purojen ja puronvarsien on katsottu olevan tärkeitä elinympäristöjä ja eliöstön kulkuyhteyksiä. Niitä on monin paikoin 60-luvulta lähtien muokattu, esimerkiksi putkitettu ja suoritettu. LUMO-ohjelman tavoitteiden sekä hulevesiohjelman mukaisesti kaupunki pyrkii vähentämään putkitettuja uomaosuuksia ja säilyttämään nykyiset avoimet uomat sekä ennallistamaan voimakkaasti muokattuja uomia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Uomien ennallistamista on toteutettu Vuohenojalla Riihipellonpuistossa ja Hervannan valtavyöhykkeen läheisyydessä, Vihiojalla Koivistonkylässä ja Muotialassa, Härmälänojoilla Härmälänrannassa ja Viinikanojoilla Viinikankadun sillan läheisyydessä. Näissä kohteissa on muun muassa avattu putkituksia, tehty eroosiosuojauksia, rakennettu vaelluskaloille poikaskivikoita ja kutusoraikoita, lisätty suisteisiin lahoppuuta sekä istutettu vesi- ja niittykasvillisuutta sekä puita ja pensaita.

Tänä vuonna kunnostetaan Vuohenojaa Sandelinipuistossa ja samalla uoman yhteyteen rakennetaan monimuotoista kasvillisuutta sisältäviä tulvaniittyjä hulevesien viivytystä varten. Myllyojan Pärinkoskelle rakennetaan kalatiet, joiden avulla parannetaan vaelluskalojen elin- ja kulkumahdollisuuksia. Myös Tesomajärven laskuojaa kunnostetaan Ikurinpuiston länsipäässä.

Suunnittelussa olevia purokunnostuskohteita ovat Pyhäojan ennallistaminen Hankkiolla, Härmälänojan putkituksen avaus Messukeskuksen kohdalla sekä Vihiojan putkituksen avaus Lahdenperänkadulla. Uomien ennallistamisen suunnitteluun ja toteutukseen on osallistettu ja pyritään tulevaisuudessa voimakkaammin osallistamaan asukkaita, yhdistyksiä, yrityksiä ja muita sidosryhmiä. Esimerkkinä tällaisesta kohteesta on Pärinkosken kalatiet, jonka suunnitteluun on osallistettu eri tahoja ja uomaa kunnostetaan osittain myös talkoilla.

Lisäksi LUMO-ohjelman ja hulevesiohjelman mukaisesti viher- ja luontoalueille sekä katu- ja muille yleisille alueille toteutetaan luontopohjaisia hulevesiratkaisuja, esimerkiksi kosteikkoja, hulevesialtaita ja tulvaniittyjä monimuotoisten kaupunkiluonnon ympäristöjen luomiseksi. Uusille kaava-alueille luontopohjaiset hulevesiratkaisut suunnitellaan automaattisesti ja hyviä esimerkkejä luontopohjaisen hulevesien hallinnan kokonaisuuksista ovat Vuores ja Ojala. Näihin on rakennettu biosuodattimia, tulvaniittyjä, kosteikkoja, hulevesialtaita, viherkatuja ja sadepuutarhoja. Lisäksi ”vanhoilta” alueilta etsitään aktiivisesti soveltuvia paikkoja luontopohjaisille hulevesiratkaisuille. Tällä hetkellä rakenteilla ovat tulvaniityt ja kosteikko Kissanmaalle Nallenpuistoon sekä hulevesien viivytyalueet Annalaan ja Hankkioon. Tulevia kohteita ovat hulevesiallas Ruskoon ja tulvaniityt, maisemapelto ja hulevesiallas Linnainmaalle. Suunnittelussa ovat hulevesien luonnonmukaiset tulva-alueet Vihiojan yhteyteen Lukonmäkeen ja Kaukajärvelle.

Kaupunkilaisia tuetaan luonnonmukaiseen hulevesien hallintaan omalla pihalla Perusta sadepuutarha - ohjeen avulla. Sadepuutarha on tehokas ratkaisu hulevesien viivytykseen ja puhdistukseen. Suosimalla kasvivalinnoissa kotimaisia kukkivia kasveja voidaan tukea myös kotimaisten pölyttäjien, kuten kimalaisten, mehiläisten ja perhosten esiintymistä. Sadepuutarhaa ja sadepuutarhakorttia jaettiin ja esiteltiin vuoden 2023 Piha & Luonto -messuilla Tampereen messukeskuksessa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Viherpalveluohjelma Avoimet viheralueet, Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025 sekä vuonna 2020 valmistunut täydennysosa sisältävät yhteensä noin 170 niittykohdetta. Kohteille on laadittu kohdekortit, joissa mm. määritellään kunnossapidon tavoitteet. Tavoitteiden toteutumista sekä avoimien alueiden kunnossapidon tasoa arvioidaan vuosittain pistokoeluateisesti (laadunarviointikierrokset.) Eri yksiköiden yhteistyönä (viheralueet ja hulevedet, infraomaisuuden hallinta ja Infran kunnossapito) toteutettavien arviointikäyntien yhteydessä keskustellaan kunkin kohteen toimenpide- ja kehitystarpeista, tavoitteena alueiden virkistyskäyttö huomioiden edistää LUMO-ohjelman toimenpiteiden toteutumista myös pienelinympäristöjen näkökulmasta.

Vanhoihin rakennettuihin puistoihin on jo jätetty pötkelöitä ja maapuita (LUMO-toimenpide 20), esim. Näsinpuistoon. Jatkossa kunnossapito jättää tavanomaisen kunnossapidon yhteydessä pystypötkelöitä ja maapuita alueille, joilla se käyttäjien turvallisuus huomioiden on mahdollista. Uusien puistojen rakentamisen ja peruskunnostusten yhteydessä lahopuita on jätetty mm. 2022 Joutsenpuiston ja Multisillanpuiston leikkipaikkojen läheisyyteen. Hervannan pohjoisakselin rakennustöiden yhteydessä 2023 lahopuita asennettiin katuviheralueelle Aasiansillan kupeeseen.

Tiedoksi

Kh

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 101

Valtuustoaloite palkallisen vapaapäivän mahdollistamiseksi jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta - Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

TRE:5683/01.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Pietikäinen Niina

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöjohtaja Niina Pietikäinen, puh. 040 707 9147 ja
neuvottelupäällikkö Mirva Sampakoski, puh. 040 800 4582, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Tampereen sosialidemokraattisen valtuustoryhmän valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Tampereen sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on tehnyt 20.11.2023 päivätyn valtuustoaloitteen palkallisen vapaapäivän mahdollistamisesta jokaiselle Tampereen kaupungin työntekijälle 50- ja 60-vuotispäivän johdosta.

Valtuustoaloitteessa viitataan kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen ao. määräykseen (KVTES V luku 11 § 2 mom), jonka mukaan työntekijällä on oikeus saada palkallinen vapaapäivä tiettyjen ko. sopimuskohdassa määriteltyjen merkkipäivien vuoksi.

Sopimusmääräyksen soveltamisohjeessa todetaan, että vapaapäiväksi sattuvat tai vuosiloma-aikaan sijoittuvat edellä mainitut päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaa vapaapäivää muuna ajankohtana.

Valtuustoaloitteessa todetaan, että soveltamisohjeen noudattaminen sellaisenaan johtaisi henkilöstön epätasa-arvoiseen kohteluun sen perusteella, osuuko esimerkiksi 50- tai 60- vuotispäivä viikonlopulle tai arkipäivään. Aloitteessa todetaan, että viikonloppuun osuvan vapaan osalta työntekijän olisi aina mahdollista pyrkiä neuvottelemaan itselleen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

vapaapäivä, vaikka työnantajan ei tähän tarvitsekaan suostua. Tämä ei ole kaupungin linjauksen ja KVTES:n soveltamisohjeen tarkoitus, eli yksittäisen esihenkilön neuvoteltavissa ei ole vapaapäivän myöntäminen muuna ajankohtana.

Aloitteessa tarkoitettujen merkkipäivien osalta on hyvä huomioida ao. pykälän tarkoitus eli työehtosopimuksen sopijaosapuolet ovat yhteisymmärryksessä määritelleet ja sopineet sellaisista merkkipäivistä, jotka työpäivään osuessaan oikeuttavat palkalliseen vapaaseen. Tarkoitus on mahdollistaa esim. 50- tai 60-vuotispäivän juhlistaminen oikeana merkkipäivänä, vaikka päivä ei muutoin osuisi viikon säännönmukaiseen vapaapäivään. Vastaavaa tarvetta palkalliselle vapaalle ei ole, jos merkkipäivä osuu muutoinkin vapaapäivälle. Soveltamisohjeen tarkennus "Vapaapäiväksi sattuvat tai vuosilomaan ajoittuvat em. päivät eivät oikeuta saamaan vastaavaan vapaapäivää muuna ajankohtana" on tarkoitettu avaamaan edellä kerrottua periaatetta ja vapaapäivän myöntämisen tarkoitusta.

Valtuustoaloitteen johdosta tarkistettiin henkilöstön poissaolotietoja aloitteessa tarkoitetuilla poissaolokodeilla ja havaittavissa oli virheellistä soveltamiskäytäntöä vapaiden myöntämisessä. Tältä osin on aiheellista tarkentaa ohjeistusta ja varmistaa yksiköiden johdon kautta, että esihenkilöt ovat tietoisia siitä, mitä henkilöstön tasapuolinen kohtelu tarkoittaa käytännössä yksittäisen esihenkilön toiminnassa.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki työnantajana mahdollistaisi jokaiselle työntekijälle palkallisen vapaapäivän 50- ja 60-vuotispäivän johdosta riippumatta työpäivän ajankohdasta. Aloitteessa esiin nostettu henkilöstön tasapuolisen kohtelun vaatimus on keskeinen periaate kaikessa henkilöstöjohtamisessa, mistä syystä on hyvä huomioida, että ao. työehtosopimuksen kohta koskee aloitteessa mainittujen merkkipäivien lisäksi myös työntekijän omaa vihkiäispäivää, parisuhteen rekisteröimispäivää, työehtosopimuksessa määriteltyjen läheisten hautajaispäivää sekä asevelvollisuuslain mukaista kutsuntapäivää.

Kantavana periaatteena ja ajatuksena on, että henkilöstön tasapuolinen kohtelu toteutuu työehtosopimukseen perustuvien oikeuksien osalta sillä, että työehtosopimuksen määräyksiä sovelletaan kirjaimellisesti. Mikäli asiaan liittyy harkintaa, on asia kerrottu kaupungin tarkentavissa ohjeissa tai mahdollisesti delegoitu yksittäiselle päätöksentekijälle tasapuolisen tulkintalinjan varmistamiseksi. Aloitteessa tarkoitettussa asiassa harkinnan varaa ei ole, vaan ko. työehtosopimusmääräys on tarkoitettu noudatettavaksi kirjaimellisesti niin Tampereen kaupungilla kuin muissakin KVTES:n piiriin kuuluvissa organisaatioissa. Paikallinen laajentava tulkinta asiassa olisi omiaan aiheuttamaan vastaavia keskustelun avauksia muiden kunta- ja hyvinvointityönantajien suuntaan. Tästä syystä on perusteltua, että keskustelu muutostarpeista työehtosopimukseen perustuvista subjektiivisista oikeuksista käydään keskustasolla neuvotteluosapuolten välillä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Henkilöstöyksikkö tarkentaa asiaan liittyviä käytännön toimintaohjeita ja antaa yksiköihin toimeksiannon huolehtia esihenkilöiden riittävästä perehdytyksestä sekä valvontakäytänteistä toiminnan linjakkuuden varmistamiseksi jatkossa.

Tiedoksi

Tampereen sosialidemokraattinen valtuustoryhmä, Niina Pietikäinen,
Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 102

Valtuustoaloite Tampereen Kaupungin työntekijöiden yhdenvertaiseksi huomioimiseksi ja kiittämiseksi jouluna - Merve Caglayan ym.

TRE:6232/01.00.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Pietikäinen Niina

Valmistelijan yhteystiedot

Henkilöstöjohtaja Niina Pietikäinen, puh. 040 707 9147 ja
neuvottelupäällikkö Mirva Sampakoski, puh. 040 800 4582, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Valtuutettu Merve Caglayan ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Merve Caglayan ym. on tehnyt 18.12.2023 päivätyn valtuustoaloitteen Tampereen kaupungin työntekijöiden yhdenvertaisesta huomioimisesta ja kiittämisestä jouluna. Aloitteen taustasyiksi mainitaan esiin nousseet tason vaihtelut henkilöstölle tarjotuissa jouluaterioissa.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki sitoutuisi selvittämään eri yksiköiden tavat kiittää työntekijöitään jouluna ja että kaupunki laatisi ohjeistuksen yhtenevistä käytänteistä tuleville jouluille.

Kuten aloitteessa todetaan, on yhteisillä kiittämisen muodoilla merkitystä työyhteisön yhtenäisyyden ja työmotivaation luomisessa. Tampereen kaupungilla noudatettavat palkitsemisen ja huomioimisen periaatteet on kirjattu ohjeeseen 'Palkitsemisjärjestelmä Tampereen kaupungilla'. Palkitsemisen painopisteet vahvistetaan valtuustokausittain ja palkitsemisjärjestelmäkuvausta päivitetään tarvittaessa. Palkitsemista tarkastellaan palkitsemisjärjestelmäkuvauksessa laaja-alaisesti eli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

rahallisen palkitsemisen lisäksi osana kokonaispalkitsemista nähdään muun muassa palvelussuhdeasiat, henkilöstöetuudet ja muu henkilöstön huomioiminen.

Aloitteessa mainittu jouluaterian tarjoaminen kuuluu henkilöstön huomioimiseen. Tältä osin asia on ohjeistettu palkitsemisjärjestelmäkuvauksessa nykyisellään melko avoimella viittauksella verottajan määräysten huomioimiseen palkitsemiskäytänteissä.

Käytänteitä on aiheellista tarkastella aloitteessa esitetyllä tavalla ja asiassa annettua ohjeistusta on aiheellista tarkentaa henkilöstön tasapuolisen kohtelun sekä verottajan edellyttämän kollektiivisuusehdon täyttymisen varmistamiseksi. Teemaan liittyvä kehittämistarve on tunnistettu henkilöstöyksikössä ja aloite vahvisti kehittämiskohteiden ja asian jatkovalmistelun merkityksellisyyttä.

Henkilöstöetuuksiin ja henkilöstön huomioiseen liittyviä linjauksia käsiteltiin kaupungin viranhaltijajohdon foorumissa 18.1.2024. Henkilöstöyksikkö valmistelee käydyn linjakeskustelun pohjalta tarvittavat tarkennukset kaupungin ohjeistuksiin.

Tiedoksi

Merve Caglayan, Niina Pietikäinen, Mirva Sampakoski

Liitteet

1 Valtuustoaloite - Merve Caglayan ym.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Kaupunginhallitus, § 103, 04.03.2024

Kasvatus- ja opetuslautakunta, § 22, 20.02.2024

§ 103

Valtuustoaloite maksuttomasta välipalasta perusopetuksessa – Ulla-Leena Alppi ym.

TRE:5680/12.00.01/2023

Kaupunginhallitus, 04.03.2024, § 103

Valmistelija / lisätiedot:
Savisaari Lauri

Valmistelijan yhteystiedot

Opetusjohtaja Ulla Ojalampi, puh. 050 428 3044, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasianjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu kasvatus- ja opetuslautakunnan lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Tiedoksi

Ulla-Leena Alppi, Mitja Tapio, Jouni Sirén, Liban Sheikh, Minna Minkkinen, Inna Rokosa, Anne Liimola, Antti Hiitti, Mikko Aaltonen, Petri Siuro, Jaakko Mustakallio, Kirsi Kaivonen, Jaakko Stenhäll, Ulla Ojalampi, Petri Peltonen, Ville Raatikainen, Harri Jurvela, Mikko Tiirikainen

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
 - 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista
-

Kasvatus- ja opetuslautakunta, 20.02.2024, § 22

Valmistelijat / lisätiedot:
Järvelä Kristiina

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Savisaari Lauri, Johtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Päätösehdotus oli

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Ulla-Leena Alpin ym. valtuustoaloite ja siihen annettu lausunto ja sen liite merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin.

Perustelut

Valtuutettu Ulla-Leena Alppi esittää 20.11.2023 yhdessä muiden valtuutettujen kanssa jättämässään valtuustoaloitteessa selvityksen tekemistä mahdollisuudesta tarjota Tampereen kouluissa maksuton välipala pisimpinä koulupäivinä. Aloitteessa nostetaan esiin Tampereen kaupungin Köyhyysohjelma sekä niin Opetushallituksen kuin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen suositukset maksuttomista ja terveellisistä välipaloista pitkinä koulupäivinä. Lisäksi aloitteessa mainitaan, että Tampereella aikanaan toteutetun maksuttoman välipalakoikeilun tulokset ovat jääneet vähälle huomiolle.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty vaihtoehtoja ja kustannuksia maksuttoman välipalan tarjoamisesta 6.-9.-luokkalaisille oppilaille.

Perusopetuslaissa säädetään, että oppilaalle on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen ja maksuton kouluateria. (Perusopetuslaki (628/1998, 31 §)

Ravitsemuksellisesti kouluruokailu täydentää päivän muuta ruokailua. Kouluruokailusuosituksen mukaan kouluaterian pitäisi kattaa noin kolmannes oppilaan päivittäisestä energiansaannista. Täysipainoinen kouluateria noudattaa kansallisia ravitsemussuosituksia. Ruokailu järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti, tervettä kasvua ja kehitystä edistäen.

Kun kunta järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, on toimintaan osallistuville lapsille tarjottava monipuolinen ja vaihteleva, ravitsemussuosittelun mukainen välipala.

Opetushallituksen suositusten mukaan kouluateria tarjotaan oppilaan koulupäivän rytmiin sopivasti. Yksittäisen oppilaan päivään kuuluvien aterioiden välit eivät saisi venyä pitkiksi. Kouluruokailusuosituksen mukaan oppilaille tulisi järjestää mahdollisuus maksuttomaan ravitsevaan välipalaan, mikäli koulun oppitunnit jatkuvat pitempään kuin kolme tuntia koululounaan jälkeen. Vaihtoehtoja ovat koulusta saatava maksuton tai maksullinen välipala tai kotoa tuodut eväät. (<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kouluruokailu-kuuluu-kaikille>)

Perusopetuslaki ei velvoita koulutuksen järjestäjää kustantamaan välipalaa perusopetuksen oppilaille. Maksuttomuutta puolestaan voidaan perustella sillä, että se antaa yhdenvertaiset mahdollisuudet koulussa tarjottavaan välipalaan kaikille oppilaille.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Maksuttoman välipalan osalta Tampereen kaupungin perusopetuksen palveluryhmässä on yhteistyössä Pirkanmaan Voimia Oy:n kanssa alustavasti selvitetty seuraavia vaihtoehtoja toteuttamiselle.

Alustavassa selvityksessä Pirkanmaan Voimia oy valmistaisi oppilaille yhden välipalavaihtoehdon päivässä, joka vastaisi suurin piirtein iltapäiväkerholaisten välipala-annosta. Kustannukset on laskettu kaikille 6.-9.-luokkalaisille oppilaille. Kustannukset ovat alustavia arvioita. Jos kaikki 6.-9. luokan oppilaat syövät välipalan viitenä päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 2,6 miljoonaa euroa. Jos taas kaikki 6.-9.-luokkalaiset oppilaat söisivät välipalan noin kolmena päivänä viikossa, kustannukset olisivat noin 1,4 miljoonaa euroa.

Välipalan tarjoaminen aiheuttaa myös muita kustannuksia ja muutoksia koulun toiminnassa. Välipalan tarjoaminen vaatii henkilöstöresurssia sekä aamupalan ruokatuotantoon että valvontaan. Mikäli halutaan tarjota maksuton välipala kouluissa, tulee selvittää tarkka kustannustaso, välipalan tarjoamisen kysyntä, työntekijäresurssien oikeanlainen taso sekä maksuttoman välipalan kohdentamiseen liittyvät muut tekijät. Lisäksi asia tulee lopulta ratkaista talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Perusopetuksen osalta näemme tärkeänä sen, että maksuttoman koululounaan monipuolisuuden ja asiakastyytyväisyyden parantaminen ovat ensisijaisia kehittämiskohteita.

Tiedoksi

kaupunginhallitus

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite – Ulla-Leena Alppi ym.
- 2 Vastineen liite Taulukko välipalahinnoista

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 104

Lautakuntien ja jaostojen ym. sekä viranhaltijoiden ym. päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Perustelut

Kaupunginhallitukselle on saapunut seuraavat pöytäkirjat:

- kaupunginhallituksen konsernijaoston 20.2.2024
- asunto- ja kiinteistölautakunnan 15.2.2024
- elinvoima- ja osaamislautakunnan 14.2.2024
- kasvatus- ja opetuslautakunnan 20.2.2024
- kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan 21.2.2024
- Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan 21.2.2024 pöytäkirja, jonka päätöksiin kaupunginhallituksella on laillisuusvalvonnan edellyttämä otto-oikeus
- yhdyskuntalautakunnan alueellisen ympäristöterveydenhuollon jaoston 22.2.2024 pöytäkirja, johon kaupunginhallituksella on otto-oikeus ainoastaan kuntalain nojalla tehtäviin päätöksiin
- Sara Hildenin taidemuseon johtokunnan 15.2.2024
- luovan kirjallisen työn palkitsemistoimikunnan 19.2.2024

sekä seuraavat viranhaltijapäätökset:

(julkiset päätökset liitteinen: <https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat>)

Apulaispormestari, elinvoima- ja osaamislautakunta sekä asunto- ja kiinteistölautakunta (2021 - 2025)

§ 3 Tampereen kaupungin lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselle kiinteistönomistajan vaarantamiskiellon antamisesta, 28.02.2024

§ 4 Tampereen kaupungin lausunto ympäristöministeriölle ASP-lainsäädännön kehittämisestä, 29.02.2024

Apulaispormestari, yhdyskuntalautakunta, kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta sekä alueellinen jätehuoltolautakunta (2021 - 2025)

§ 5 Lausunto eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle, 20.02.2024

Hankejohtaja

§ 9 Tampereen kaupallisen Keskustan Elävyysindeksin ja koko Keskustan Elävyysindeksin päivityksen hankinta Oy Nortecon Ab:ltä, 20.02.2024

§ 10 Onkiniemenkulman ja Paasikivenkadun johtosiirrot, Tampere -rakennusurakan hankinta, 20.02.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 11 Viinikankadun ajoyhteyden rakennettavuuden arviointi, 21.02.2024

§ 12 Tampereen keskustan asiointitutkimuksen toteutuksen päivityksen hankinta Ramboll Finland Oy:ltä, 29.02.2024

Johtaja, elinvoiman ja kilpailukyvyn palvelualue

§ 19 Elinvoiman palvelualueen toimintasäntö 1.3.2024 alkaen, 20.02.2024

§ 23 Tampereen kaupungin osallistuminen Lantrek 2024 - tapahtumayhteistyöhön ja tapahtumaa koskevan sopimuksen hyväksyminen, 28.02.2024

Johtaja, sivistyspalvelujen palvelualue

§ 18 Sopimus eLearning-digitaalisten oppimateriaalien teknisen toteutuksen ja ylläpidon palvelusta sopimuskaudelle 2024-2026, 23.02.2024

§ 17 Hakemus valtionavustuksen maksamisesta ennakkoon, 19.02.2024

§ 19 Sopimuksen hyväksyminen - Ruoka-avun järjestäminen yhteistyönä Pirkanmaalla -hanke, 23.02.2024

§ 21 Suomen Palloliitto ry:n ja Tampereen kaupungin välinen sopimus UEFA:n HatTrick-avustuksesta Tammelan stadionin rakentamiskustannuksiin, 28.02.2024

Konsernijohtaja

§ 40 Liikelahjojen ja jakotuotteiden hankinnan optiokauden käyttäminen, 15.02.2024

§ 44 Työympäristön ja toimintakulttuurin kehittämisen ja tukipalvelun hankinta, 27.02.2024

§ 41 Kuntarahoitus Oyj:ltä nostetun korkotukilainan lainaehtojen muutoksen hyväksyminen, 16.02.2024

§ 42 Tampereen kaupungin avointen saatavien poistaminen kirjanpidosta ja perinnästä, 22.02.2024

§ 45 Tampereen kaupungin osallistuminen Skolmusik 2024 - tapahtumayhteistyöhön ja tapahtumaa koskevan sopimuksen hyväksyminen, 27.02.2024

§ 46 Konsernihallinnon toimintasäntö 1.3.2024, 27.02.2024

Lukiokoulutuksen johtaja, Toisen asteen koulutuspalvelut

§ 5 Lehtorin viran täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, matemaattiset aineet, 23.02.2024

§ 7 Tuntiopettajan virkasuhteisen tehtävän täyttäminen Tampereen teknillisessä lukiossa, historia ja yhteiskuntaoppi, 23.02.2024

§ 8 Tuntiopettajan virkasuhteisen tehtävän täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, maantiede ja biologia, 23.02.2024

§ 9 Erytisopettajan viran täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, 23.02.2024

§ 10 Opinto-ohjaajan viran täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, 28.02.2024

§ 11 Lehtorin viran täyttäminen Hatanpään lukiossa, äidinkieli ja kirjallisuus, 26.02.2024

§ 12 Lehtorin viran täyttäminen Sammon keskuslukiossa, ruotsi ja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

englanti, 26.02.2024

§ 13 Lehtorin viran täyttäminen Tampereen teknillisessä lukiossa, kemia ja matematiikka, 26.02.2024

§ 14 Lehtorin viran täyttäminen Sammon keskuslukiossa, matemaattiset aineet, 26.02.2024

§ 15 Lehtorin viran täyttäminen Sammon keskuslukiossa, historia ja yhteiskuntaoppi, 26.02.2024

§ 16 Lehtorin viran täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, äidinkieli ja kirjallisuus, 26.02.2024

§ 17 Lehtorin viran täyttäminen Tampereen lyseon lukiossa, uskonto ja psykologia, 26.02.2024

§ 18 Lehtorin viran täyttäminen Hatanpään lukiossa, kemia ja matematiikka, 27.02.2024

Neuvottelupäällikkö

§ 14 Paikallisten sopijajärjestöjen toimintatuki sekä loma- ja virkistystoimintatuki 2024, 29.02.2024

Opetusjohtaja, Tesoman, Kaarilan, Juhannuskylän ym. koulupolut

§ 6 Erytyisluokanopettajan viran (vakanssinumero: 10002017) täyttäminen Juhannuskylän koulussa, 29.02.2024

§ 7 Erytyisopettajan viran (vakanssinumero: 10002035) täyttäminen Wivi Lönnin koulussa, 29.02.2024

§ 8 Erytyisluokanopettajan viran (vakanssinumero: 10002396) täyttäminen Tesoman koulussa, 29.02.2024

§ 9 Perusopetuksen lehtorin, oppilaanohjaus, viran (vakanssinumero: 50138850) täyttäminen Tesoman koulussa, 29.02.2024

§ 10 Erytyisluokanopettajan viran (vakanssinumero: 16003069) täyttäminen Tesoman koulussa, 29.02.2024

Opetusjohtaja, Vuoreksen, Linnainmaan, Kämmenniemen ym. koulupolut

§ 5 Erytyisluokanopettajan viran (vakanssinumero: 50069868) täyttäminen Puistokoulussa, 29.02.2024

Pormestari

§ 29 Liputus tuen osoittamiseksi Ukrainalle vuonna 2024, 16.02.2024

§ 30 Vieraanvaraisuuden osoittaminen reserviläisjärjestöjen liittokokouksen osallistujille 21.11.2025, 16.02.2024

§ 32 Vieraanvaraisuuden osoittaminen Tampereen Taksiautoilijat ry:lle 7.12.2024, 29.02.2024

§ 33 Vieraanvaraisuuden osoittaminen Perheyrittäjien liiton kevätkokous ja -seminaarin osallistujille 23.5.2024, 29.02.2024

Liiketoiminta- ja rahoitusjohtaja

§ 3 Suomen Hopealinja Oy:n konsernitilin luottolimiitin määräaikainen korottaminen, 26.02.2024

Talusojohtaja

§ 9 Lisämaksuajan myöntäminen Tampereen kaupungin saatavaan, 15.02.2024

§ 10 Lisämaksuajan myöntäminen Tampereen kaupungin saatavaan,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

20.02.2024

§ 11 Kassojen perustamispäätöksen päivittäminen Tampereen seudun ammattiopistossa, 26.02.2024

Työllisyysjohtaja, Työllisyys- ja kasvupalvelut

§ 28 Palveluohjaajan viran täyttäminen Työllisyys- ja kasvupalveluissa, 29.02.2024

§ 29 Aluejohtajan viran täyttäminen Työllisyys- ja kasvupalveluissa, 29.02.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 105

Tiedoksi merkittävät asiat

TRE:90/00.01.03/2024

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Päätösehdotus oli

Merkitään tiedoksi.

Perustelut

1) Toimielinten vuosiraportti 2023

2) Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä on toimittanut Tampereen kaupunkiseudun seutuhallituksen kokouksen 6.3.2024 esityslistan (TRE: 380/00.03.01/2024). Esityslista ja pöytäkirja ovat luettavissa kokonaisuudessaan internetissä osoitteesta <https://tampereenseutu.fi/seutuyhteistyö/seutuhallitus/>

3) Lautakuntiin menossa olevia asioita:

- yhdyskuntalautakunta 5.3.2024

Liitteet

1 Toimielinten vuosiraportti 2023

2 Seutuhallituksen asialista 6.3.2024

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§79, §80, §81, §82, §83, §85, §86, §87, §88, §89, §91, §93, §95, §97, §98, §99, §100, §101, §102, §103, §104, §105

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai valitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

-varhaiskasvatuslain 57 §:n mukaista huomautusta tai huomion kiinnittämistä (Varhaiskasvatuslaki 63 § 2 mom.)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§90, §92, §94

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Frenckellinaukio 2 B, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asioinnin lomakkeella osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

16 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valitusosoitus

§84

Valitusosoitus

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Viranomaisella on lisäksi valitusoikeus, jos laissa niin säädetään tai jos valitusoikeus on viranomaisen valvottavana olevan julkisen edun vuoksi tarpeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
13100 Hämeenlinna
faksi: 029 56 42269
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Yleistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta kaupungin verkkosivuilla. Jos ilmoitus julkaistaan kaupungin verkkosivujen lisäksi myös sanomalehdessä, katsotaan tiedoksiannon tapahtuneen kuitenkin seitsemäntenä päivänä ilmoituksen julkaisemisesta verkkosivuilla. Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmä

Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

- vaatimuksen perusteet
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa valitusviranomaiselle.

Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukiolon päättymistä. Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 270 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.